

СВОБОДА

Пам'ятаймо
про
Україну!

Видає Український Народний Союз

— SVOBODA —

Published by the Ukrainian National Association

ЦІНА \$1.00

РАЗ НА ТИЖДЕНЬ

ONCE A WEEK

PRICE \$1.00

РІК СХ

П'ЯТНИЦЯ, 28 ЛИСТОПАДА 2003 РОКУ

ЧИСЛО 48

VOL. СХ

FRIDAY, NOVEMBER 28, 2003

No. 48

Президент Грузії Едуард Шеварднадзе під тиском опозиції подав у відставку

ПАРСИПАНИ, Н. Дж. – Президент Грузії Едуард Шеварднадзе 23 листопада оголосив по державному телебаченню, що подає у відставку після 11 років перебування на цій посаді. Таким чином президент поступився тискові опозиції, яка виступила під назвою „Об'єднані демократи“ і вимагала проведення повторних парламентських виборів. Впродовж кількох днів перед відставкою президента десятки тисяч мешканців Тбілісі і усієї країни (інформаційні агенції подавали число – 100 тисяч осіб) проводили безперервну маніфестацію під стінами парламенту.

2 листопада в Грузії відбулися парламентські вибори, під час яких, як стверджують представники опозиції, мали місце численні порушення закону про вибори і різні фальсифікації. Міжнародні спостерігачі не визнали результати виборів – з огляду на значні порушення. США теж вважають, що під час парламентських виборів у Грузії мали місце численні порушення і їх офіційні результати голосування не відображають волі народу.

Оскільки президент Е. Шеварднадзе не визнав цих порушень, опозиція звинуватила його у причетності до фальсифікації, зажадала його відставки і почала масові маніфестації. Оголошення про відставку було зроблено після переговорів в президентській резиденції, в передмісті Тбілісі. На цих переговорах у ролі посередника був присутній міністер закордонних справ Росії Ігор Иванов.

Виступаючи перед демонстран-

Ніно Бурджанадзе

тами, провідник опозиції Михайл Саакашвілі сказав, що міліція Тбілісі та війська міністерства внутрішніх справ – на боці опозиції. Військові та поліційні підрозділи, розгорнуті у Тбілісі з метою стримувати демонстрантів в межах центральної площі міста, згодом відступили, відкривши їм шлях до будинку парламенту.

22 листопада Е. Шеварднадзе оголосив надзвичайний стан і зняв з посади голову Ради безпеки Тедо Джапарідзе, який публічно визнав, що минулі вибори були позначені фальсифікаціями. Надзвичайний стан було оголошено після того, як прихильники опозиції захопили приміщення парламенту і закликали Е. Шеварднадзе до відставки. Учасники акції протесту увійшли до залу засідань у той час, коли Е. Шеварднадзе відкривав першу сесію парламенту, скликану після суперечливих виборів минулого місяця.

Відразу після появи демонстрантів охоронці президента ввели його з приміщення. Поблизу парламенту зібралися тисячі прихильників опозиції на заклик М. Саакашвілі, який наголосив на потребі „безкровної революції“ задля усунення від влади чинного президента країни.

На вулицях Тбілісі демонстрації не припинялися і вночі. Після оголошення про відставку президента протягом ночі у Тбілісі тривали масові святкування на відзнаку події, яку вже встигли назвати „оксамитовою революцією“, що стало своєрідним відлунням подій

В. Дюранті не позбавили нагороди Пуліцера

ПАРСИПАНИ, Н. Дж. – В п'ятницю, 21 листопада, під час щопіврічного засідання в Нью-Йорку Комітет нагород Пуліцера вирішив не позбавляти нагороди наданої Волтерові Дюранті, який в той час був кореспондентом газети „Нью-Йорк Таймс“ в Москві. В 1932 році, базуючись на 13 статтях-репортажах, які В. Дюранті написав в 1931 році, Комітет нагород Пуліцера надав В. Дюранті цю найвищу міжнародну нагороду в журналістиці за високу якість його репортажів про Советський Союз. Однак від початку цього року українці та їхні прихильники по цілому світі вимагають, щоб Комітет нагород Пуліцера позбавив В. Дюранті згаданої нагороди, оскільки, починаючи вже від 1929 року, репортажі В. Дюранті дуже часто базувалися на брехнях, котрі просто повторювали советську пропаганду, зокрема заперечення Голодомору 1932-33 років в Україні.

Комітет нагород Пуліцера погодився, що репортажі В. Дюранті мають – за сьогоdnішніми стандартами – серйозні недоліки, але вирішив, після кількомісячних дискусій, що „немає ясних і переконливих доказів зумисного обману“ зі сторони В. Дюранті у статтях, за котрі він отримав нагороду. По-

збавлення нагороди В. Дюранті після 71-річної давности було б надмірною реакцією, – сказано у заяві. Своє рішення Пуліцерівський Комітет обґрунтував зокрема тим, що всі основні учасники померли та нездатні відповісти на звинувачення проти В. Дюранті.

Водночас у заяві Комітету зазначається, що Голодомор 1932-1933 років був „страхітливим і не отримав належної міжнародної уваги“. Комітет, крім того, „висловив співчуття українцям і іншим у США та в цілому світі, які оплакують страждання і смерть, заподіяні їм Йосифом Сталіном“.

Артур Шульцбергер-мол., видавець газети „Нью-Йорк Таймс“, заявив у статті, надрукованій в „Нью-Йорк Таймс“ 22 листопада: „Ми поважаємо та визнаємо рішення Комітету нагород Пуліцера стосовно цієї складної та чутливої справи. Ми всі у видавництві газети вповні свідомі багатьох недотягнень у журналістиці В. Дюранті, що ми визнали і далі будемо стверджувати. Нам прикро за його пропуски-помилки, та прилучаємось до Комітету нагород Пуліцера, висловлюємо співчуття всім тим, що потерпіли у висліді укра-

(Закінчення на стор. 4)

Резолюція Головного уряду УНСоюзу: починаємо загоювання!

25 листопада Екзекутивний комітет УНСоюзу оприлюднив нижче поданий текст:

На річних нарадах Головного уряду Українського Народного Союзу, які відбулися 21-23 листопада 2003 року на оселі Союзівці, була прийнята наступна резолюція:

Український Народний Союз усвідомлює необхідність для нашої української громади в Америці бути сильною і об'єднаною. Лише із позиції сили і співпраці ми, як громада, можемо виступати єдиним сильним голосом на громадській та світовій арені.

Відтак Український Народний Союз – організація, яка об'єднує понад 45,000 членів різних поглядів і переконань, вірить в необхідність плекання духу єдності і співпраці в нашій громаді.

Український Народний Союз, як один із співзасновників Українського Конгресового Комітету Америки, на своїх річних нарадах Головного уряду, які відбулися на Со-

юзівці, проголосував відновлення довголітніх зв'язків з УНКА на тій основі і за тим статусом, який був первісно затверджений.

В нас є щире бажання, щоб цей крок послужив заохотою для інших знайти ґрунт співпраці для добра нашої громади.

Пам'ятаймо: в єдності – сила!

Стефан Качарай, предсідник УНСоюзу, коментуючи цю важливу подію, сказав: „Ця резолюція була прийнята одногласно. Вже пора відкласти наші суперечки і спільними зусиллями працювати для добра громади і України. Це рішення не міняє наші дотеперішні взаємини і членство з будь-якою організацією. Але необхідне з'єднання для забезпечення майбутності нашої української спільноти!“

Дальші інформації про наради Головного уряду УНСоюзу подаватимемо в наступних числах „Свободи“.

Едуард Шеварднадзе
Фото: архів „Свободи“

(Закінчення на стор. 9)

УКРАЇНА ЗА ТИЖДЕНЬ

Колишній посадник Нью-Йорку заклав у Києві капсулу

КИЇВ. – Колишній посадник Нью-Йорку Рудольф Джуліяні під час візиту до столиці України 25 листопада заклав капсулу на місці майбутнього пам'ятного знаку жертвам терористичних актів 11 вересня 2001 року в Нью-Йорку. Пам'ятний знак буде встановлений на площі біля станції метро „Кловська”. Кошти на спорудження пам'ятного знаку збираються по всій Україні. Як зазначив Р. Джуліяні, „кияни справді розуміють трагедію, яка сталася 11 вересня 2001 року в Нью-Йорку, оскільки пережили роки війни і Голокост”. Р. Джуліяні закликав присутніх на церемонії „боротися з глобальним тероризмом” і підкреслив, що „люди, які живуть у вільній країні, мають набагато більше сил подолати труднощі, ніж ті, які живуть під тиском”. За його словами, пам'ятний знак об'єднуватиме США і Україну. Посол США в Україні Джон Гербст підкреслив, що США „вдячні Україні за її підтримку в боротьбі з тероризмом і за те, що вона послала свій миротворчий контингент до Іраку. Дж. Гербст підкреслив, що тепер Україна і США „партнери у боротьбі з тероризмом”.

Литва: безкоштовні візи для українців

КИЇВ. – Литва стала третьою країною з майбутніх держав-членів Євросоюзу, після Польщі та Угорщини, яка приєдналася до варіанту безкоштовного надання віз українцям. Про це 25 листопада повідомив речник Міністерства закордонних справ Маркіян Лубківський. За його словами, тієї домовленості урядові делегації України й Литви досягли наприкінці минулого тижня під час другого кола переговорів. Делегації домовилися, що для України візи будуть видаватися безоплатно та без необхідного пред'явлення запрошення. Передбачається також видання багаторазових та довготермінових віз для широкої категорії громадян України, яка ще уточнюється.

Україна і Європа домовилися про об'єднання енергосистем

КИЇВ. – Міністерство палива та енергетики України та європейська енергосистема UCTE (The Union for the Coordination of Transmission of Electricity) розпочинають працю з підготування об'єднаної енергетичної системи України для переходу на синхронну працю з UCTE. Як повідомили 21 листопада у прес-службі МПЕ, така домовленість була досягнута за підсумками візиту до України 18-19 листопада ц.р. офіційної делегації UCTE на чолі з генеральним секретарем об'єднання М. Біалом. Як підкреслив міністер палива та енергетики Сергій Єрмілов, який перервав свою відпустку на час переговорів, проєкт націлений на швидке об'єднання енергосистем України та Європи з одночасним реформуванням вітчизняної енергосистеми і приведенням її до норм і стандартів європейських країн. Крім того, повідомили, що Україна згодилася взяти участь у Робочій групі, яка розглядатиме питання приєднання до енергосистеми UCTE інших країн СНД. Міністер палива та енергетики С.Єр-

мілов вважає, що реальний термін підключення всієї енергосистеми України до праці в паралельному режимі з європейською енергосистемою UCTE складає 5-6 років. Для того заплановано збудувати вставку постійного струму вартістю 100 млн. дол. (вставка постійного струму служить для з'єднання несинхронізованих енергосистем).

Українські миротворці покищо не поїдуть до Лівану

КИЇВ. – Верховна Рада не змогла ухвалити рішення про надсилання українських миротворців до Лівану. Опозиційні фракції голосували проти і в результаті замість потрібних 226 голосів рішення набрало лише 217 голосів. Раніше Президент Леонід Кучма запропонував Раді дати згоду на відіслання українських військових у Ліван для участі в миротворчій місії ООН. Президент пропонував послати миротворчий контингент чисельністю до 350 осіб і миротворчий персонал чисельністю до 20 осіб. Українські миротворці тепер виконують місії в Іраку, Косові, Сієрра-Леоне, Лівані.

Сховище відпрацьованого ядерного палива на ЧАЕС введуть не раніше 2007 року

КИЇВ. – Сховище відпрацьованого ядерного палива в 30-кілометровій зоні Чорнобильської АЕС введуть в експлуатацію не раніше 2007 року, тоді як раніше це планувалося на третій квартал 2004 року, заявив 21 листопада голова Державного комітету ядерного регулювання України Вадим Грищенко. За його словами, невчасне введення об'єкту пов'язане з помилками, які допустила французька компанія „Framatome ANP” при розробленні проєктної документації. „Є проблеми з головним блоком і „гарячою камерою”, додав. В. Грищенко. „Framatome ANP” вже створила групу експертів щоб усунути помилки. Крім того, голова держкомітету повідомив, що найближчим часом „Енергоатом” оголосить тендер на будівництво Центрального сховища відпрацьованого ядерного палива. Найбільш ймовірно, що об'єкт буде також побудований в 30-кілометровій зоні ЧАЕС. На початку листопада ц.р. відбулася церемонія закладання першого кубометра бетону на будівництві промислового комплексу з поводження з твердими радіоактивними відходами (сховища ВЯП ЧАЕС), який здійснюється за підтримки Єврокомісії. Комплекс призначений для перероблення і зберігання твердих радіоактивних відходів, як вже накопичених на ЧАЕС, так і тих, які утворюватимуться в ході зняття ЧАЕС з експлуатації і перетворення об'єкту „Укриття” в екологічно безпечну систему. Кошторисна вартість проєкту – 44 млн. євро.

Нова фракція у Верховній Раді – друга за чисельністю

КИЇВ. – У Верховній Раді України 20 листопада оголошено про об'єднання фракції „Регіони України” та депутатської групи „Європейський вибір”. Нова фракція називатиметься „Регіони України”, налічуватиме 64 депутати і стане другою за чисельністю депутатською

структурою у ВР. Співголова фракції Володимир Пехота вважає, що утворення нової фракції стимулюватиме парламентську більшість до більш злагодженої та результативної праці та підтримки уряду Віктора Януковича. 19 листопада прем'єр-міністр скритикував парламентську більшість за недостатню підтримку діяльності його уряду. Фракція „Регіони України” представляє у ВР Партію Регіонів, яку очолює В. Янукович.

І. Харченко – новий посол України у Польщі

КИЇВ. – Президент України Леонід Кучма своїм указом призначив Ігоря Харченка послом України у Республіці Польща, повідомила 22 листопада прес-секретар глави держави Олена Громницька. Іншим указом Президента його звільнено з посади заступника міністра закордонних справ України. Харченко Ігор Юрійович (1962 р.н.) – українець, освіта вища. У 1985 році закінчив Київський державний університет ім.Шевченка, фахівець із міжнародних взаємин, референт-перекладач з англійської та румунської мов, кандидат історичних наук. 12 липня 2003 року був призначений заступником міністра закордонних справ. 15 жовтня Л. Кучма звільнив Олександра Никоненка з посади посла України у Республіці Польща. О. Никоненка було відкликано з Польщі українським зовнішньополітичним відомством. Як повідомляли польські ЗМІ, прокуратура РП порушила кримінальну справу щодо О.Никоненка, якого звинувачують у нападі на поліцейського та його побитті. 25 серпня польська поліція нібито затримала посла без документів та у нетверезому стані за кермом, після чого у поліцейському відділку він зчинив бійку.

Єдина в Україні жінка-керівник дільничних інспекторів міліції стала переможцем конкурсу

ПОЛТАВА. – Єдина в Україні жінка – керівник служби дільничних інспекторів міліції з Кобеляцького району Полтавської області, підполковник міліції Галина Оберемко – стала переможцем всеукраїнського конкурсу „Твій дільничний”, проведеного Міністерством внутрішніх справ України і виданням „Робітничая газета”. Як повідомив представник Центру громадських зв'язків УМВС України в Полтавській області, переможницею Г.Оберемко стала не випадково, адже понад 25 років вона працює в системі МВС України і половину з них – успішно керує підрозділом дільничних. Представник Центру громадських зв'язків УМВС України в Полтавській області повідомив, що крім коштовного подарунка від силового відомства Г.Оберемко нагороджена нагрудним знаком МВС України „За відмінну службу” І ступеня, а також одержали нагороди і троє її підлеглих. В Україні 15 відсотків працюючих у міліції – жінки.

Перенесено візиту К. Грищенка до Іраку

КИЇВ. – Міністер закордонних справ України Костянтин Грищенко на прохання американської сторони

переніс візиту до Іраку з листопада на початок грудня. Про це він повідомив 20 листопада. „Остаточна дата залежить не від нас, а від готовності американського командування і тимчасової адміністрації в Іраку організувати таку візиту. Це заплановано десь протягом 10 перших днів наступного місяця”, – сказав міністер. К. Грищенко плянує під час візиту обговорити з місцевою владою можливість дипломатичної присутності України в Іраку. Українські миротворці перебувають в Іраку з 18 серпня і дислокуються в провінції Васіт за 120-140 км від Багдаду. Україна послала до Іраку 1,656 миротворців.

Перший лет здійснив складений в Україні літак Ту-334

КИЇВ. – Перший лет 21 листопада здійснив перший складений на київському державному авіаційному заводі „Авіант” російсько-український літак Ту-334. „Літак зроблений на високому рівні, лет пройшов штатно, без жодних випадків”, – прокоментував перший пілот Сергій Борисов. „Сьогодні в повітря піднявся найсучасніший на сьогодні літак серед магістральних авіомашин”, – підкреслив під час прес-конференції генеральний директор ВАТ „Туполєв” Ігор Шевчук. За його словами, в майбутньому цей літак стане наймасовішим серед магістральних літаків. Для Росії ця машина має дуже важливе значення. Це єдиний літак, фінансування якого „прописане” в держбюджеті країни окремим рядком, сказав Ігор Шевчук. Уже два роки підряд уряд Росії виділяє кошти на створення цього літака, частину з яких передається заводу „Авіант”. Тепер „Авіант” має в своєму розпорядженні запас у 5 серійних авіокомплектів, які плянується збудувати до 2005 року. Досі 110 тільки російських авіокомпаній виявили бажання придбати машину.

Попереджують про ризик зловживань у сфері інтернет-регулювання

КИЇВ. – Міжнародна організація „Репортери без кордонів” закликає прем'єр-міністра України Віктора Януковича провести консультації з фахівцями і організаціями, що займаються проблемами свободи слова і Інтернетом. Як сказано в пресовому повідомленні „Репортерів без кордонів”, 18 листопада Верховна Рада України ухвалила у першому читанні проєкт Закону про діяльність у сфері інформатизації, котрий, на думку представників українських Інтернет-ЗМІ, спрямований на знищення неугодних Інтернет-видань. „Текст, який залишає широке поле для інтерпретацій, дає владі новий законний юридичний спосіб цензури. Він тісно пов'язаний з іншими заходами, прийнятими українською владою, аби встановити свою контролю над Інтернетом”, відзначають автори звернення. „ВР ухвалює закони, які дуже двозначні, щоб гарантувати свободу слова в Інтернеті”, – відзначив генеральний секретар „Репортерів без кордонів” Роберт Менар. – Ми вважаємо, що такий тип закону повинен розроблятися в дискусії з представниками громадськості”.

За повідомленнями інформаційних агентств

Україна вшановує пам'ять жертв Голодомору 1932-1933 років

КИЇВ. – Україна 22 листопада вшанувала пам'ять жертв Голодомору 1932-1933 років. (В Україні четверта субота листопада офіційно призначена урядом як день вшанування пам'яті жертв Голодомору). У зверненні до громадян України Президент Леонід Кучма назвав Голодомор „катастрофою планетарного масштабу“.

Заходи з нагоди 70-річчя трагічних подій, які забрали життя 7-10 мільйонів українців, відбуваються по цілій Україні. У Києві на Михайлівській площі до Пам'ятного знаку жертвам Голодомору вищі українські посадовці, дипломати та релігійні провідники поклали вінки. Серед них: голова Верховної Ради України Володимир Литвин і прем'єр-міністр України Віктор Янукович. Також було покладено вінок до Пам'ятного знаку від імені глави держави Леоніда Кучми (який зараз перебуває у лікарні після операції). У церемонії вшанування пам'яті жертв Голодомору в Україні 1932-33 років також взяли участь Київський міський голова Олександр Омельченко, народні депутати, члени Кабінету міністрів, громадські діячі.

Під час громадянських Панахид лунали слова скорботи і заклики не допустити повторення подібних трагедій.

Зокрема у Харкові промовці наголошували, що Голодомор 1932-1933 років слід кваліфікувати саме як геноцид проти українського народу, і засудили хибні запевнення, що то нібито було „стихийне лихо“.

Як заявив міністер закордонних справ Костянтин Грищенко, „Україні не лише вдалося привернути увагу міжнародного співтовариства до трагічних подій 1932-1933 років, але й домогтися засудження злочину тоталітарного сталінського режиму проти українського народу“, та підкреслив, що „Україна не прагне реваншизму, але в першу чергу – відновлення історичної правди та справедливості“.

Солідарність з Україною продемонструвала ціла низка парламентів світу, а також Органі-

зація Об'єднаних Націй, яка у спеціальній декларації з приводу 70-ї річниці Голодомору засудила злочини тоталітарного режиму.

Того ж дня, 22 листопада, на Михайлівській площі біля Пам'ятного знаку жертвам Голодомору відбулася акція „Запали свічку“, ініційована бльоком „Наша Україна“, у якій взяли участь понад дві тисячі осіб. У рамках акції відбулася поминальна Панахида по загиблих, яку відслужив Патріарх Київський і всієї Руси-України Філарет.

У спільній поминальній молитві взяли участь глава Української Греко-Католицької Церкви кардинал Любомир Гузар і настоятель місцевої Римо Католицької Церкви о. Віктор. Крім того, взяли участь представники усіх регіонів України, серед яких – свідки Голодомору, а також представники дипломатичного корпусу, акредитованого в Україні.

Відкритий лист Л. Гузара

КИЇВ. – Верховний Архієпископ Української Греко-Католицької Церкви Любомир кардинал Гузар скритикував уряд за, як сказано, неспроможність вшанувати роковини Голодомору на належному рівні. У відкритому листі до прем'єр-міністра Віктора Януковича від 25 листопада мовиться, що запланований рік тому заходи вшанування багатомільйонних жертв були прекрасні, а виконання, як мовиться у листі, жалюгідне. Кардинал Гузар, зокрема згадує про заходи 22 листопада у Києві, які він назвав втраченою нагодою для об'єднання суспільства, оскільки там не було представників влади. Низка українських опозиційних політиків та деякі громадські діячі скритикували українську владу за формальний підхід до вшанування 70-ї річниці Голодомору 1932-33 років в Україні.

На церемонії вшанування пам'яті жертв Голодомору були присутні народні депутати Віктор Ющенко, Іван Плющ, Юрій Костенко, Віктор Пинзеник, Борис Тарасюк, Володимир Стретович, Іван Засць, Лілія Григорович, Юрій Ключковський та інші.

Виступаючи перед учасниками акції, В. Ющенко зауважив, що „левова частина нашої пам'яті про події 1932-1933 та 1946 років, на жаль, вже стерта“. За його словами, людей, винних в організації Голодоморів, уже давно немає, Україна вже 13 років є незалежною державою, проте уже виною „нашого покоління та нашої влади є й дотеперішня відсутність у країні національних музеїв Великого голоду і Голокосту, гідного національного пам'ятника, національного інституту пам'яті жертв Голодоморів. „Три-чотири роки тому з нагоди дня вшанування пам'яті жертв голодоморів не збиралося стільки людей, скільки їх було сьогодні, а отже, можна говорити, що пам'ять починає оживати“.

В.Ющенко прийшов на акцію вшанування пам'яті з дружиною Катериною та однією з доньок.

У своєму виступі Верховний Архієпископ УГКЦ кардинал Любомир Гузар зауважив, що можна говорити про „дуже неповну присутність“ на сьогоднішній акції громадян України. На його думку, „в житті народу є такі вартості, коли він повинен все інше поставити на другий план“, і було б правильним, якби на сьогоднішню акцію зібралися, представники всіх церков, „просто для вшанування пам'яті загиблих“. На акції також виступив Надзвичайний і Повноважний посол Канади в Україні Ендрю Робінсон. Акція закінчилася тим, що всі бажаючі поставили поминальні свічки до Меморіалу пам'яті. Прозвучав „Реквієм“ Мирослава Скорика у виконанні камерного хору „Київ“.

УНІАН

Український Інститут Америки отримав державну дотацію

НЬЮ-ЙОРК. – Український Інститут Америки повідомив, що 10 жовтня Національна служба парків США надала Українському Інституту Америки державну дотацію в сумі 270,000 дол., для відновлення і зберігання їхньої істо-

ричної будівлі, відомої також як палата Флечера Сінклера. Згадана дотація надійшла вчасно – УІА якраз продовжує відновляти цю французько-готичну будівлю з XIX ст., що на розі П'ятої авеню та 79 вулиці в престижному

районі Нью-Йорку. Кожного року сотні тисяч осіб проходять біля УІА по славнозвісній „Милі музеїв“, на якій знаходяться такі славні музеї як Метрополітан і Гугенгейма. Нещодавно УІА включено у пішохідну туру історичних будівель Нью-Йорку – від того часу 1,400 осіб відвідало УІА.

Впродовж минулого року УІА видав 129,500 дол. на поліпшення зовнішнього вигляду будівлі – це вперше від спорудження будинку очищено його фасад від бруду.

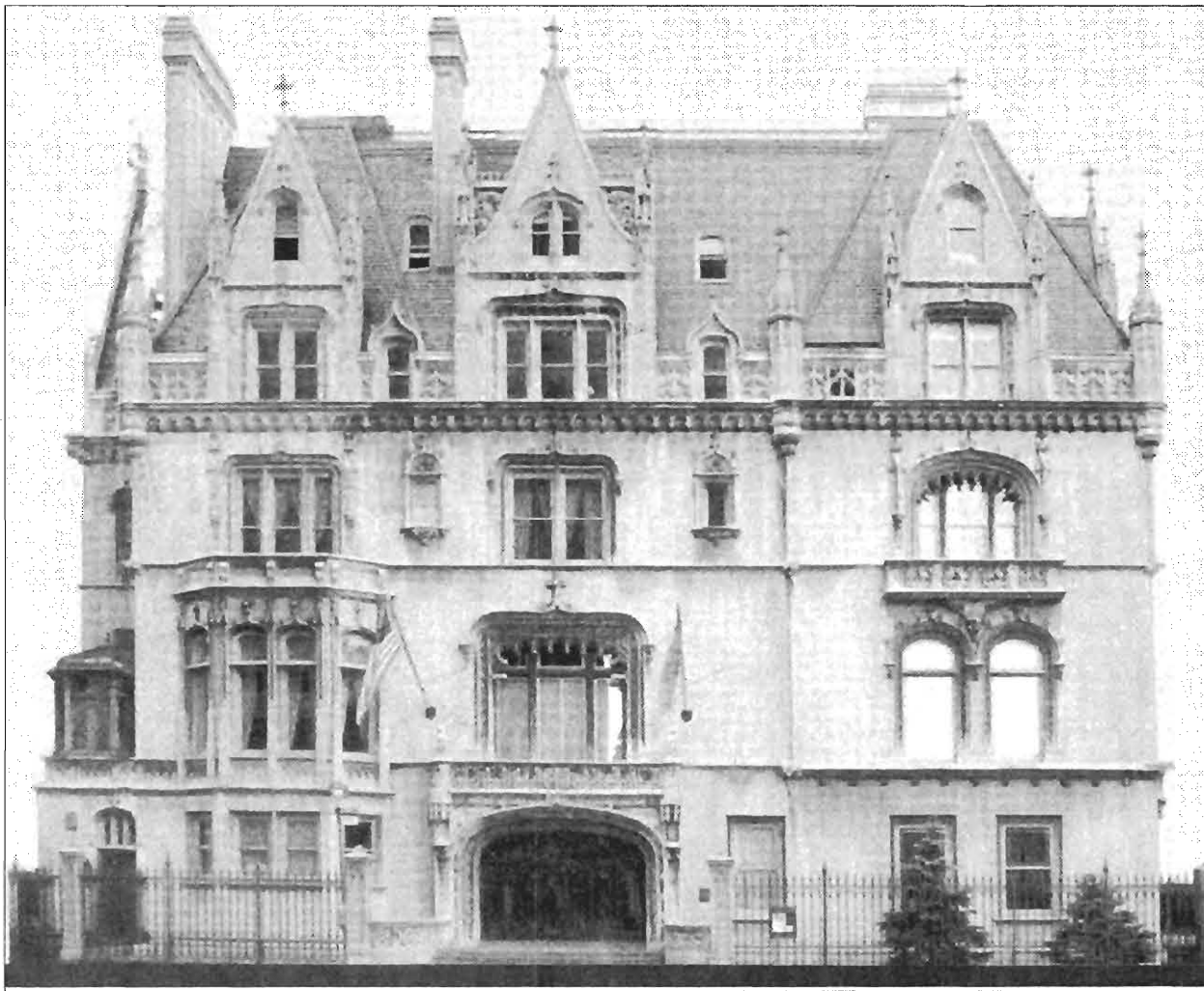
Дотація від федерального уряду дозволить УІА продовжити відновлення цієї 106-річної будівлі, заходів збереження величчя та функціонування будівлі, рекомендованих провідною архітектурною ньюйоркською фірмою.

„Велика кількість відвідувачів хвалять українську громаду за її відданість у зберіганні цієї справжньої архітектурної пам'ятки Нью-Йорку – заявив президент УІА Володимир Назаревич. – Це вперше ми отримали дотацію, досі ми існували виключно завдяки щедрості і наполегливості в зібранні фондів наших членів і приятелів. Ми дуже раді, що наша аплікація стосовно дотації була прийнята та позитивно схвалена“.

В. Назаревич додав, що від часу спорудження будинку відомим архітектором С.П.Г. Гілбертом для фінансиста Айсака Д. Флечера в 1897 році, будівля була також домом оліверного магната Гарі Ф. Сінклера (від 1917 - 1930), а також для останніх нащадків губернатора Петра Стайвесанта, Августа Ван Горнера Стайвесанта-мол., і його сестри Анни (від 1930 - 1953).

У 1955 році будинок закуплено УІА з підтримкою засновника інституту Віліяма Джуса. У червні 1962 сплачено заставу (моргедж), а невдовзі опісля цього УІА отримав статус помятного об'єкту Нью-Йорку. Дотацію виплачують частками. Частину грошей вже отримано, а решту буде отримано від одного до двох років.

С. Бандера

Український Інститут Америки

АМЕРИКА І СВІТ

Боротьба з голодом у світі зменшується

ЖЕНЕВА. – Останніми роками світове співтовариство не вживає ефективних заходів у боротьбі з голодом, – вважає Організація Об'єднаних Націй. За даними ООН, у світі від голоду страждають 842 мільйони осіб – переважно у країнах третього світу. На початку 1990-их років цей показник дещо зменшився, але останнім часом зріс – приблизно на 18 мільйонів. У заяві ООН 25 листопада наголошується, що головна причина масового голоду – не стільки відсутність продуктів, як недостатня політична воля у вирішенні проблеми.

Відкрито станцію Всесвітнього торговельного центру

НЬЮ-ЙОРК. – На місці, де у вересні 2001 року терористи зруйнували Всесвітній торговельний центр, знову відкрито станцію підземки. Це тимчасова станція з тією самою назвою, а проєкт постійної станції виготовляє еспанський архітект Сантьяго Калатрава. Вона має бути готовою і обслуговувати пасажирів у 2006 році. Відновлення зруйнованої станції вимагало від Федерального уряду понад 300 мільйонів доларів і тривало 16 місяців. 23 листопада в 2 год. по полудні на станцію прибув перший поїзд, котрий був тим остан-

нім поїздом, який 2001 року перед її знищенням терористами від'їхав зі станції Всесвітнього торговельного центру. Його пасажирами були родичі загиблих та представники міської влади, посадник Майк Блумберг а також губернатори обидвох штатів, Нью-Йорку і Нью-Джерсі – Джордж Патакі та Джеймс МекГріві.

Пожежа в гуртожитку Московського університету

МОСКВА. – Щонайменше 28 осіб загинули та понад 100 – отримали опіки і травми внаслідок пожежі у гуртожитку Університету Дружби народів ім. Патріса Лумумби. Серед жертв – студенти з Китаю, Бангладешу, В'єтнаму та деяких африканських країн. Кількість жертв може збільшитись – пожежники все ще розбирають завали. Вогонь спалахнув в ніч на 24 листопада в одній з кімнат на другому поверсі старої п'ятиповерхової будівлі гуртожитку на вулиці Міклухо-Маклая. Вогонь охопив три поверхи – понад тисячу квадратних метрів. Причини пожежі покищо невідомі.

Серія вибухів у Стамбулі

СТАМБУЛ, Туреччина. – 20 листопада у Стамбулі пролунала серія вибухів, скерованих проти британських об'єктів у Туреччині: 26 осіб загинули, понад 450 отримали пора-

нення. Серед загиблих – громадяни Великобританії, Туреччини та інших країн. Загинув британський генеральний консул Роджер Шорт. Серед поранених – 10 співробітників представництва іранського банку „Мелат“ у Туреччині. Міністерство внутрішніх справ Туреччини підтвердило 2 вибухи, які сталися біля британського консульства і торгового центру. Раніше повідомлялося про 5 вибухів. За попередніми даними, усі теракти були скоєні терористами-смертниками, які керували начиненими вибухівкою автомобілями. Минулої суботи в Стамбулі були вчинені бомбові напади на дві синагоги, в результаті чого загинули понад 20 людей.

В Іраку сталися нові бомбові напади

БАКУМБА, Ірак. – Щонайменше 15 осіб загинули в Іраку внаслідок бомбових нападів на дві поліцейські дільниці на північ від Багдаду. Під час першого нападу на штаб-квартиру поліції у місті Бакуба загинуло щонайменше 6 поліцейських. Багато осіб поранено. Кількома хвилинами по тому стався вибух поблизу поліцейської дільниці у місті Хан Бані Саад. Його жертвами стали 9 осіб, поміж яких – 5 поліцейських. Під час ще іншого випадку на Багдадському летовищі був змушений приземлитися вантажний літак враже-

ний ракетою. 21 листопада центр Багдаду обстріляли з ракет. Деякі ракети влучили у верхні поверхи готелів „Палестина“ та колишній „Шератон“, де проживають закордонні журналісти і фахівці, а також працівники американсько-британської адміністрації. Усі мешканці цих готелів евакуйовані. На сусідній вулиці знайшли ракетно-пускову установку з п'ятьма невикористаними снарядами. Пізніше загорілася будівля міністерства нафтової промисловості, у яку були випущені три ракети.

Окреслено найбільшу зону вільної торгівлі у світі

МАЯМІ. – Міністри торгівлі з обох частин Америки 21 листопада затвердили основні принципи угоди зі створення найбільшої зони вільної торгівлі у світі, яка простягатиметься від Аляски до південного кінця Чілі. Угода обох Америк про вільну торгівлю (ФТАА) – її дія розпочнеться 2005 року – є ключовою економічною метою Президента Дж. Буша. Зустріч супроводжували кількадезні протести – на вулиці Маямі вийшли тисячі демонстрантів, які твердять, що угода матиме низку негативних наслідків, поміж якими – масове зменшення місць праці в регіоні.

За матеріалами ЗМІ

В. Дюранті...

(Закінчення зі стор. 1)

інського голодомору 1932-33 років“.

Однак вислови співчуття не задовільнили багатьох. Подаємо уривок зі заяви Українського Конгресового Комітету Америки з приводу того рішення за підписом його президента і Михайла Савківа мол. та секретаря Марійки Дуляк.

„УККА, як та найбільша централь української громади в США, є обурений ганебним висновком Комітету. Ставлення комітету нагороди Пуліцера та адміністрації газети „Нью-Йорк Таймс“ до злочину, який знищив чверть українського народу, є для нас неприйнятне і незгідне з високими стандартами журналістичної діяльності, які, згідно з офіційними документами Комітету нагороди Пуліцера, є критеріями для отримання нагороди. Ми вважаємо, що комітет Пуліцера, прийнявши таке рішення, принизив гідність своїх членів, але також і честь отримання цієї престижної нагороди. Жертви 10 мільйонів українців та власне визнання Дюранті, що він знав про Голодомор, у приватній розмові в британському посольстві, є достатньою причиною для відкликання нагороди від аморального журналіста, який не тільки заперечив існування Голодомору-геноциду в Україні, а й спростовував репортажі тих, хто мали відвагу виступити проти сталінського уряду і повідомити світ про його страшні злочини“.

Десять років тому Комітет нагороди Пуліцера також відхилив вимогу уневажнити нагороду В. Дюранті. У своєму листі до газети „Нью-Йорк Таймс“ від липня 2003 року Комітет вивислює, що знову

відкриває цю справу з уваги „на нове коло вимог“.

„Нью-Йорк Таймс“ з цього приводу затруднив професора історії Марка фон Гагена з Колумбійського університету перевірити нагороджені статті-репортажі В. Дюранті. У своєму восьмисторінковому звіті професор М. фон Гаген ствердив, що „брак рівноваги та безкритичне прийняття советського самооправдувального, жорсткого і марнотратного режиму“ не-

правильно висвітлює історичні факти та вчинило погану послугу читачам газети.

Незважаючи на всі докази, Комітет нагород Пуліцера виніс своє рішення не позбавляти В. Дюранті отриманої нагороди Пуліцера. Якою ж крутою стежкою ХХІ століття пішло вниз те, що у світі історичної справедливості зветься журналістською етикою?

Х.В.-Ф.

КОМІТЕТ НАГОРОД ПУЛІЦЕРА**Рішення щодо присудження нагороди Пуліцера Волтерові Дюранті в 1932 році**

Після понад шестимісячних досліджень і обговорень Комітет нагород Пуліцера вирішив не позбавляти нагороди за закордонні репортажі, наданої В. Дюранті з „Нью-Йорк Таймсу“ в 1932 році.

Останніми місяцями багато уваги присвячено репортажам Волтера Дюранті стосовно голоду в Советському Союзі 1932-33 років, котрі звинувачено у страшній неточності. Однак нагорода Пуліцера за репортажі надається не за всю діяльність автора чи за характер автора, але за конкретні речі, включені до конкурсу. Отже, Комітет зосередив свою увагу на 13 репортажах, які насправді були нагороджені. Ці репортажі були написані і опубліковані в 1931 році. (Точний перелік репортажів з датами і заголовками додається).

Проаналізувавши згаданих 13 репортажів, Комітет вирішив, що праця В. Дюранті з 1931 року, беручи до уваги сьогоденні стандарти для закордонного інформування, має серйозні недоліки. З уваги на це, погляд Комітету є подібним до погляду „Нью-Йорк Таймсу“ і деяких науковців, які перевіряли репортажі В. Дюранті з 1931 року. Однак Комітет прийшов до висновку, що в них не було ясних і переконливих доказів щодо зумисного обману, в цьому випадку – головного закиду в цій справі. Позбавлення нагороди через 71 рік після її надання, в інших обставинах, коли всі головні учасники вже не живуть і не мають можливості відповідати, було б надмірною реакцією.

Голодомор 1932-33 років був жахливим і не отримав належної міжнародної уваги. Своім рішенням Комітет в будь-якій мірі не бажає применшити терпіння жертв того страхіття. Комітет висловлює співчуття українцям та іншим у США і цілому світі, які оплакують страждання і смерть, заподіяні Йосифом Сталіном.

За Комітет нагород Пуліцера
Зіг Гіслер, адміністратор
21 листопада 2003 р.

(Переклад вищеподаного тексту „Свободи“)

Для зацікавлених подаємо англійською мовою список 13 репортажів В. Дюранті, представлених в 1931 році на нагороду Пуліцера 1932 року.

11 статей в газеті „Нью-Йорк Таймс“

- Duranty 1: 6/14/1931
„Red Russia of Today Ruled by Stalinism, Not Communism“
- Duranty 2: 6/16/1931
„Socialism First Aim in Soviet's Program; Trade Gains Second“
- Duranty 3: 6/18/1931
„Industrial Success Emboldens Soviet in New World Policy“
- Duranty 4: 6/19/1931
„Stalinism Shelves World Revolt Idea; To Win Russia First“
- Duranty 5: 6/20/1931
„Trade Equilibrium is New Soviet Goal“
- Duranty 6: 6/22/1931
„Soviet Fixes Opinion by Widest Control“
- Duranty 7: 6/23/1931
„Soviet Censorship Hurts Russia Most“
- Duranty 8: 6/24/1931
„Stalinism Smashes Foes in Marx's Name“
- Duranty 9: 6/25/1931
„Red Army is Held No Menace to Peace“
- Duranty 10: 6/26/1931
„Stalinism Solving Minorities Problem“
- Duranty 11: 6/27/1931
„Stalinism's Mark is Party Discipline“

Два репортажі в журналі „Нью-Йорк Таймс“

- Duranty 12: 3/29/1931
„The Russian Looks at the World“
- Duranty 13: 12/20/1931
„Stalin's Russia Is An Echo of Iron“

Сталінізм вів війну проти українського народу

Олена Притула,
спеціально для „Свободи“

САН-ФРАНСІСКО, Каліф. – В ці дні про Голодомор згадують в усіх кутках світу, де живуть українці. Говорили про цю подію і в Стенфорді, де за допомогою Програми українських досліджень в Центрі вивчення Росії, Східної Європи та Евразії, а також Гуверівського інституту (Program in Ukrainian Studies at the Center for Russian, East European and Eurasian Studies at the Huwer Institute), було проведено конференцію „Голодомор в Україні: 70 років поспіль“.

Всі, хто відчуває свою спорідненість з Україною, зібралися, щоб вшанувати величезний внесок історика Роберта Конквеста у справу викриття злочинів радянського режиму в Україні в 1932-33 роках.

Він належить до тих найавторитетніших вчених, що допомогли дізнатися правду про те, що сталося в Україні в ті часи. Саме після публікацій Роберта Конквеста вже „ніхто не зміг відкидати факту голодомору, – вважає професор Ненсі Колман, яка представляла аудиторії видатного науковця з Гуверівського інституту. – Конквест описав голодомор як один з епізодів трагічної історії радянської влади, який найбільше засуджується“.

Його праця „Harvest of Sorrow: Soviet Collectivization and the Terror-Famine“ („Жнива розпачу: радян-

ська колективізація і Голодомор“) довела, що загибель мільйонів українців „стала результатом навмисної політики, а не тільки нерозумної економічної модернізації чи наслідком несприятливих природних умов“, – вважає професор Колман.

Р. Конквест виглядав зворушеним увагою до своєї особи, коли йому довелося отримувати від української громади хліб і сіль та букет з соняшників і блаватів, як ознаку величезної поваги та визнання його наукового таланту у викритті злочинів радянської системи в Україні.

У своїх працях Р. Конквест прийшов до висновку, що втрати українського населення під час колективізації 1930-1932 років та Голодомору 1932-1933 років становили близько 16 відсотків всього населення – тоді Україна втратила більше, ніж під час Другої світової війни.

Проте скільки загинуло під час Голодомору, дізнатися точно зараз неможливо. Директор центрального Державного архіву України, кандидат історичних наук Володимир Лозицький, який розповідав на конференції про таємні документи колишнього архіву ЦК КПУ, каже, що встановити остаточну цифру на підставі шойно відкритих документів покищо не вдалося. Він не переконаний, що це взагалі вдасться коли-небудь.

Таємні документи з архіву Комуністичної партії ще 12 років тому були недоступні навіть для науковців. За словами В. Лозицького,

вони призначалися тільки для дуже вузького кола осіб з політичного керівництва та зберігалися у так званих „особих папках“. Серед секретних паперів – постанови, директивні листи, телеграми ЦК ВКП(б), ЦК КП(б)У, Ради Народних Комісарів СРСР, партійних комітетів та виконкомів Рад, інформація органів державної безпеки, прокуратури, листи селян.

Окрему групу становлять документи „про політичні настрої селян“, розповів В. Лозицький. Вони свідчать, що у той час у партійних організаціях посилювався пошук „правоопортуністичних елементів“, „переродженців“. У зверненнях та листах до Сталіна, Молотова і Косіора з'явилися заклики до розгрому „контрреволюційних гнізд“, „петлюрівських осередків“, „куркульських банд“.

„В архівних документах чітко простежується особиста причетність Сталіна, Молотова, Кагановича до визначення непомірного для України плану хлібозаготівель на 1932 рік, а потім їх методичний і жорстокий тиск з метою його безумовного виконання, постачання хлібу в інші регіони країни“, – заявив В. Лозицький.

На підставі документів він робить висновок, що „всі силові акції 1932-1933 років поступово набирали яскравого антиукраїнського характеру“. В якості прикладу він навів таємну постанову ЦК ВКП(б) від 14 грудня 1932 року, яка зберігається в архіві.

Постанова пропонувала українському партійному керівництву „звернути особливу увагу на проведення українізації, усунути її механічне проведення, вигнати петлюрівські та інші буржуазно-націоналістичні елементи з партійних організацій..., забезпечити партійне керівництво і контроль за ходом українізації...“

Крім іншого, керівництво партії наказувало виселити з „найбільш контрреволюційної“ Полтавської станиці всіх жителів „за винятком справді відданих радянській владі“, та заселити її червоноармійцями, передавши їм всі землі, будинки і господарство виселених.

В. Лозицький стверджує, що в архіві зберігається багато документів, які свідчать, що голод 1932-33

років був геноцидом та „організацією політичного переслідування українського етносу в Україні та за її межами“.

„Голод не розпочинався як антиукраїнська операція, проте на півдорозі, в найкритичніший час, в Кремлі на це почали дивитися через етнічні лінії, що стало катастрофою для українців“, – вважає відомий історик із Стенфорду, професор Амір Вайнер.

У своєму виступі на конференції він навів жахливі документальні свідчення тих часів, як першими вмирали діти та старі люди, як батьки вбивали себе, щоб дітям дісталося більше їжі, а пізніше вбивали одну дитину, щоб нагодувати її мясом тих, що залишилися, як цілі сім'ї сиділи в хаті без руху, без жодних сил, чекаючи на свою смерть, не в змозі протистояти ані смерті, ані канібалізму...

За його даними у 1932-33 роках в Україні загинуло 3–3,5 мільйона людей. Це – другий за кількістю загиблих Голодомор у минулому столітті після голоду у Китаї у 1958-1961 роках, коли померло 20-30 мільйонів людей. Але ніколи це не відбувалося і такою жорстокістю, за такий короткий період часу, та з такими трагічними наслідками.

„Чому більшовики не застосували необхідних заходів, щоб врятувати людей?“, – запитує А. Вайнер. І сам відповідає – для цього необхідно було б, щоб більшовицькі керівники перестали бути більшовиками. „Голодомор сприймався як перешкода на шляху виконання радянського плану... І більшовики були готові платити ціну в кілька мільйонів людей... заради здійснення мрії їхнього життя“, – вважає професор.

А. Вайнер цитує одного з соратників Сталіна, Хатасвича, який так пояснював „політику партії“ молодому активістові: „Нешадна боротьба ведеться між селянством і нашим режимом. Цей рік став іспитом для нашої сили і витривалості... Тільки голод показав, хто тут хазяїн. Це коштувало мільйони життів, але система колективного господарства вижила. Ми перемогли у цій війні...“.

Тільки тепер, через 70 років, ми починаємо довідуватися про конкретні обставини тієї неоголошеної війни, під час якої були вбиті мільйони наших співвітчизників. Чи дізнаємось ми всю правду?

Заява Посольства США в Україні щодо повідомлень про проєкт „Одеса-Броди“

Посольство США вітає посилену увагу ЗМІ до розвитку проєкту нафтопроводу „Одеса-Броди“. Ми твердо переконані, що цей проєкт має стратегічне значення для України, а також хочемо забезпечити, щоб інформація, яка повідомляється широкій громадськості, максимально відповідала існуючим фактам. З огляду на це, Посольство США хоче прояснити три твердження про „Одеса-Броди“, які мали місце в нещодавніх повідомленнях у пресі.

- Жоден з представників уряду США не робив жодних повідомлень про контракт на транспортування нафтопроводом „Одеса-Броди“.

- Ніхто з представників Посольства США не мав контактів з компанією „ChevronTexaco“ для обговорення проєкту „Одеса-Броди“.

- Нещодавні повідомлення в ЗМІ повністю спотворили та зфабрикували цитати щодо переговорів чи листування між урядом США та американськими нафтовими компаніями після візиту прем'єр-міністра України до Вашингтону. Мали місце також неправдиві повідомлення про наміри компанії „ChevronTexaco“. „ChevronTexaco“ повідомляла США про те, що вона конструктивно співпрацює з ВАТ „Укртрансфат“ на підтримку політики українського уряду щодо інтеграції цього проєкту з системою європейських нафтопроводів з метою забезпечення надійного та економічного прямого транспортування різних сортів нафти-сирцю до нафтопереробних заводів Європи.

Посольство США в Україні
12 листопада 2003 року, Київ

ТОВАРИСТВО УКРАЇНСЬКИХ ІНЖЕНЕРІВ АМЕРИКИ
УКРАЇНСЬКЕ ЛІКАРСЬКЕ ТОВАРИСТВО ПІВНІЧНОЇ АМЕРИКИ
УКРАЇНСЬКИЙ ІНСТИТУТ АМЕРИКИ

Щиро просимо Вас на традиційне святкування різдвяної

Я Л И Н К И

з перекусом і напійками.

Мистецьку програму колядок виконуватиме дует:

АЛЛА КУТСЕВИЧ і ГАЛИНА ЦЕХОВСЬКА

в суботу, 13 грудня 2003 р. від 7-ої год. вечора

в Українському Інституті Америки: 2 East 79th Street, New York, NY.

Вступ 35 дол., студенти і емерити 25 дол.

Чеки просимо виписувати на: „Ukrainian Engineers Society of America“
За інформаціями просимо звертатися до: www.uesa.org

УКРАЇНСЬКА ВІЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК у США

запрошує громадянство

на доповідь

КАТЕРИНИ КРИВОРУЧКО

провідного наукового співробітника Музею літератури (м. Київ)

на тему:

**„ЦІЛЮЩЕ ДЖЕРЕЛО
ПОВЕРНЕННЯ ДУХОВОЇ СПАДЩИНИ
У ПОЕТИЧНОМУ СЛОВІ“**

Доповідь відбудеться

у неділю, 7 грудня 2003 р. о год. 2-й дня

в будинку УВАН:

206 West 100th Street, New York, NY 10025

Tel.: (212) 222-1866 • Fax: (212) 864-3977

Події в Грузії – наука для України

Впродовж останнього тижня увага засобів масової інформації світу була зосереджена на грузинській столиці. Телеекрани заповнили юрби людей, які звідусіль збиралися до площі Свободи перед парламентом у Тбілісі. Прямували сюди також підрозділи внутрішніх військ, панцерники. Можна було очікувати звичної в таких ситуаціях кривавої сутички між військом і народом. Для Грузії – це не новина: 9 квітня 1989 року на цій площі війська СССР з наказу Москви вже влаштовували жакливу розправу з мирним населенням – жінок вбивали саперними лопатками... Світ це пам'ятає. Грузинська вчителька Мая Шабурішвілі, як час-від-часу дописує з Тбілісі до „Свободи“, надсилає короткі повідомлення: „Почалась цілодобова маніфестація, люди вимагають відставки президента“, „З усіх районів Грузії прибуває народ. Жінки годують і протестуючих, і військо“, „Починається штурм парламенту“, „Ми перемогли! Народ торжествує. Але на Грузію чекають важкі часи“.

Світ зітхнув з полегшенням: президент Грузії Е. Шеварнадзе вже не вперше поставив відданість своєму народові вище за особисті амбіції і вийшов у відставку. На схилі СССР він одним з перших серед вищих чиновників вийшов з КПСС, багато зробив для мирного виходу з соціалістичного табору країн Балтії і Східної Європи, вже понад 10 років докладав значних зусиль у протистоянні з Росією і спробах поліпшити життя народу. У надто складних умовах президентові не все вдалося. Молодій державі зашкодили конфлікти в Абхазії і Південній Осетії, за якими відчувалася „рука Москви“, як і за невдачами з прокладанням через Грузію трубопроводу для азербайджанської нафти. За умов ізоляції не стало енергоносіїв. Значно погіршився рівень життя населення. Президент усвідомлював це і під тиском опозиції поступився місцем молодшим, сучаснішим.

Події в Грузії розцінюються як початок нової сторінки в житті пострадянських держав. Відомо, що у них, крім Балтії, при владі залишилися колишні комуністичні діячі, котрі виявилися нездатними до демократичних методів управління, помножили протекціонізм, корупцію і злочинність. На жаль, в цьому Україна не стала винятком.

Е. Шеварнадзе першим з цієї групи добровільно, після переговорів з опозицією, відмовився від влади. Разом з ним відійде і уся правляча верхівка Грузії. Тепер народ зможе переключити свою увагу з боротьби проти влади на дальше будівництво держави, її економіки, зовнішніх зв'язків. Про такі зміни мріє прогресивна громадськість України. Але її опозиція надто слабка і роздрібнена, нездатна до спільного виступу проти влади, котра стала гальмом у розвитку. Події в Грузії можуть стати лекцією для України, заохоченням для молодих, прогресивних її сил, котрі справді прагнуть оновлення, а не здобуття міністерських крісел для себе. В Тбілісі сталося поєднання усіх опозиційних сил – від націоналістів до комуністів. Звісно, ліві угруповання вийшли на площу не стільки в ім'я побудови нової Грузії, скільки для маніфестування власної присутності, але усе ж вийшли і підтримали позитивні вимоги народу. Чи не настав час численним українським опозиційним партіям і рухам замість фракційної, міжпартійної метушні звернутися до усього народу і разом з ним зажадати передання влади новій хвилі політиків, не пов'язаних з сумним минулим, освіченим і невідкупним? Захід привітав мирне вирішення конфлікту в Грузії, привітає й Україну.

ПРО ЦЕ І ТЕ

Про бідну Діяну

Хто з львів'ян чи гостей Львова не знає цієї чарівної постаті Діяни з псом, що прикрашає один з фонтанів на площі Ринок, близько міської ратуші? Вона „від віків“ стоїть там, як один з найкращих чотирьох фонтанів, і саме тут збираються завжди гості міста і звичайно ж, постійні мешканці Львова.

„Зустрінемося біля Діяни“ – цей усім відомий куточок став уже традиційним місцем зустрічей: ділових і не-ділових, романтичних і родинних. Одне слово, Діяна – це таки один з найбільш відомих та улюблених символів львів'ян і не-львів'ян. Не можна, отже, дивуватись, що кожна подія, пов'язана із цією улюбленою постаттю, затримує усіх мешканців того міста.

То ж яке було загальне збудження і обурення, коли в часі мого короткого перебування у родинному місті одного ранку пролетіла, як блискавка, неправдоподібна новина, що „хтось“ вночі відламав Діяні руку, а на голову настромив відерце, з якого потік якийсь клей, забруднивши цілу постать кам'яної богині.

Сталося це саме в навечір'я відкриття відновленої скульптури, про яку дбали вже віддавна прихильники фонтану з Благодійного фонду „Збереження історико-архітектурної спадщини Львова“. Розуміється, прикра новина швидко розійшлася по цілому місті, а пильні львівські журналісти відразу ж подали про це у пресі, ще й прикрашуючи сумну новину світлинами „бідної“ Діяни без руки...

Тут і ми довідалися, що це вже не вперше вандалісти старалися знищити цю улюблену скульптуру. Свого часу вони відламали також лапу псові, що примостився в ногах Діяни.

На початку червня цього року львівські журналісти організували благодійну акцію „Дай на лапу“, яка принесла 1,5 тисяч гривень, а добродій з Канади Р. Хомицький

додав до цього ще 11 тисяч гривень. Все це разом вистачило на віднову фонтану. І ось саме, як мали зняти ризик, львівські вандалі знову знищили улюблений фонтан з його постаттю.

Львівські газети, поряд зі світлинами безрукої Діяни, вміщували фото голови благодійного фонду „Збереження історико-архітектурної спадщини Львова“ Андрія Салюка. Хоча львівські мистці обіцяли йому безплатно відновити Діяні втрачену руку та відчистити статую – сама подія викликала у Львові загальне обурення. Як був можливий акт вандалізму біля самої ратуші, де день та ніч стоїть на варті міліція? Невже ніхто не має впливу на такі знищення та подібні події у Львові?

Бідна Діяна. Бідні усі інші історичні пам'ятки нашого Львова, які чекають відновлення та опіки, щоб повернути нашому місту його чар та неповторну красу, а знаходять нове знищення. В ім'я чого? Чи тільки вандалізму? А може, ховається за тим ще інша причина, якої джерело далеко від нашого Львова?

О-КА

СВОБОДА

Пам'ятаймо
про
Україну!

Видав Український Народний Союз

SVOBODA

Published by the Ukrainian National Association

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published weekly on Fridays
by the Ukrainian National Association, Inc.
at 2200 Route 10, P. O. Box 280, Parsippany, NJ 07054

Svoboda: (973) 292-9800; Fax: (973) 644-9510, UNA Fax: (973) 292-0900
E-mail: svoboda@att.net Web-site: www.svoboda-news.com

Postmaster, send address changes to: Svoboda, P. O. Box 280,
2200 Route 10, Parsippany, NJ 07054

Periodicals postage paid at Parsippany, NJ 07054 and additional mailing offices.

Передплата на рік \$55.00, на півроку - \$35.00. Для членів УНСоюзу
\$45.00 річно, на півроку - \$30.00. За кожну зміну адреси - \$1.00.
Чеки і грошові перекази виставляти на "Svoboda".

Головний редактор — Ірена Ярославич
Редактори: Ольга Кузьмич, Христина Ференцевич,
Левко Хмельковський, Петро Часто.

Адміністрація „Свободи“
Адміністратор Володимир Гончарик
Керівник відділу оголошень
Марійка Осціславська
Передплата — Марійка Пенджола

(973) 292-9800 (дод. 3041)

(973) 292-9800 (дод. 3040)

(973) 292-9800 (дод. 3042)

„МУЗИКА В ІНСТИТУТІ“

запрошує на

КОНЦЕРТ

піаніста **ДЖЕРОМ ЛОВЕНТАЛ**
та струнного квартету **АВАЛОН**

Blaise Magniere (violin), Marie Wang (violin), Che-Yen Chen (viola),
Sumire Kudo (cello)

У ПРОГРАМІ:

GABRIEL FAURE
(1845 – 1924)

Piano Quintet in D Minor, Op. 89

1. Molto moderato
2. Adagio
3. Allegretto moderato

IGNAZ FRIEDMAN
(1882 – 1948)

ПЕРЕРВА Quintet for Piano and String Quartet

1. Allegro Maestoso
2. Larghetto. Canzona espressione
3. Epilogue. Allegretto semplice

Субота, 6 грудня 2003 р., год. 8-ма веч.

УІА – 2 East 79th St., New York, NY 10021

Вступ – 25 дол.; члени УІА, сеньйори, студенти – 20 дол.

квитки можна купити від УІА. Чеки випускати на:

УІА – МАТІ, Тел.: (212) 288-8660

„Музика в Інституті“ спонзорована Українським Інститутом Америки.

Микола Сук – мистецький керівник Вірко Балей – мистецький дорадник

З РЕДАКЦІЙНОЇ ПОШТИ

Хто зруйнував пам'ятник? Не забуваймо нашого минулого

Греко-католицький священик Северин Метелля був парохом українських сіл Люблинця Нового і Люблинця Старого від 1898 року. Його люди любили. В 1908 році він збудував з мешканцями села прекрасну церкву, яка стоїть по сьогоднішній день. Помер о. Северин 1936 року і похований на цвинтарі в Люблинці Новій. На гробі родина поставила пам'ятник. В 1970 році наймолодша внучка з чоловіком зі Львова відвідали гроб і побачили, що хрест побитий на кілька шматків. Вони зліпили його і поставили на гроб. В 1985 році відвідала гроб правнучка о. Северина Метеллі з Канади і побачила, що хрест знову звалений з пам'ятника. В 1991 році син о. Северина Метеллі – о. Стефан Метелля зі своїм сином Анатолієм зі Львова знову бачили хрест, побитий на шматки. Опісля, в 1992 році, наша родина і люди села поставили новий хрест з граніту, своїми фінансами. В

1996 році не лише хреста не стало, але й важливої частини пам'ятника.

В 2001 році Марія Сірська, онука покійного отця зі Львова, по відвідинах гробу, відтятих в половині, написала скаргу до Посольства України у Варшаві, і зажадала, щоб пам'ятник поставив уряд на свій кошт. Ще чекає на відповідь. У червні 2002 року посажник Любачова Януш Вах написав, що то злодії вкрали мармур. Ми так не вважаємо, але суть справи від цього не змінюється – пам'ятник і досі в руїні.

Ми, внуки і правнуки покійного о. Северина – Марія Венжівська, Орест і Любомир Колтунюки, Лідія, Христина і Богдан Круцьки, Анатолій Метелля, Оксана Бойко (Метелля), Марія Сірська (Метелля), вимагаємо від староства Любачова відреставрувати нагробний пам'ятник о. Северина Метеллі.

Лідія Круцько,
Вінніпег, Канада

Ряд листів останніх днів листопада присвячено сучасному стану України та її славному і трагічному минулому. Статтю „Стратегічна ситуація України“ прислав **Мирослав Троян**, голова 67-го Відділу УНСоюзу в Ватертовні, Кон. У статті йдеться про підставі державотворчі процеси в Україні, на вивченні яких варто зосередити увагу її мешканців.

До минулого повертається **Сергій Павленко** з Чернігова у статті „295 років тому спалено Батурин“, Цю тему докладно висвітлено у недавніх публікаціях в тижневику д-ра В. Мезенцева з Канади.

„Не забуваймо наше минуле“, – закликає у вірші з такою назвою **Микола Горішний** з Вітінгу, Н. Дж. Сумне минуло, а саме Великий голод 1932-33 років в Україні, надихнули **Михайла Барабаша** з Елмгорсту, Н. Й., на створення у 1989 році триптиху ліноритів „Голодомор-1933“. На жаль, надіслані копії не дають технічної можливості відтворити їх в тижневику.

Іванна Гарасовська з Чикаго надіслала жовтневе число „Цер-

ковного вісника“, що його видає Українська католицька парафія Святих Володимира і Ольги. Вона висловила незадоволення тим, що у „Свободі“, ч. 43, відведено дві з половиною сторінки темі 25-річчя понтифікату Папи Івана Павла II.

Консисторія УПЦ в США надіслала Пастирські звернення до віруючих з нагоди Дня подяки і прощі, що розпочалася 28 листопада і триватиме 40 днів.

Вчителька Школи українознавства ОУА „Самопоміч“ **Ольга Матвійшин** з Нью-Йорку надіслала розповідь і світліну про випуск учнів цієї школи, який відбувся 14 червня. Ще раз просимо шановних читачів про червневі події повідомляти у червні, а в листопаді – про листопадові.

Сумна осіння рефлексія надійшла від **Костянтина Гоздави-Дидинського** з Нарберту, Па.

Дирекція Фондації УВУ в Нью-Йорку звернулася до читачів „Свободи“ з проханням надсилати пожертви на продовження діяльності університету. Адреса фондації: P.O.Box 1028, New York, NY 10276.

Про журналістку з Україною в серці

Читаючи численні привіти, що надходять до „Свободи“ з нагоди її 110-ліття, бачу в уяві постать тендітної жінки з живим вогником в очах. Її можна часто бачити на різних імпрезах української громадськості в Нью-Йорку. Звичайно, це найстарша редакторка „Свободи“ **Ольга Кузьмович** або просто О-КА, яка вірно служить „Свободі“ вже понад 30 років.

Вже дев'ять років читаю рубрику О-КИ „Про це і те“, і кожного разу не перестаю дивуватися літературному хистові автора. Її фейлетони – це невеличкі оповідання, які читаються легко і проймають читача до глибини душі. Від них плине надзвичайне почуття доброти, тепла, шляхетності. В них – жива реакція журналістки на актуальні події сьогодення. Особливо болючою є тема нових емігрантів. Скільки труду вкладає О-КА в те, щоб з'єднати дві гілки одного дерева, що зветься Україною. При цьому вона ставить з великою любов'ю і повагою до своїх земляків, називає їх новими „паростками“, добре розуміє їхні внутрішні

переживання і важку економічну ситуацію в Україні. Людина, що живе так далеко від України, виразно зрозуміла, чому за 12 років незалежності життя в державі не змінилось на краще. „Надія лише на нове покоління, у виховання якого слід вкласти всі моральні і матеріальні сили“, – робить висновок **Ольга Кузьмович**. Наша молодь має змогу виховуватись на прикладі життя і творчості **Ольги Кузьмович**, книжку якої „Про це і те“ можна придбати і в Америці і в Україні. Зараз готується до друку друга книжка її творів. А дороговказом в житті О-КИ є заповіт її діда – д-ра Степана Федака, відомого львівського адвоката: „Пам'ятайте, що Ви є Українці і маєте для України жити та працювати...“. Бажаємо **Ользі Кузьмович** втілювати в життя цей прекрасний заповіт ще багато років, бо „без українського друкованого слова, – пише О-КА, – наш народ не може існувати, і це хіба ясне для нас усіх“.

Лідія Баб'юк,
Нью-Йорк

Об'єднаємось в молодіжному союзі

Звертаємось до вас, молоді українці та прихильники українського руху в Росії, зі закликом об'єднатися, щоб у багатонаціональній Росії відчувати себе не шматочком історичної Батьківщини, маленьким зернятком, загубленим на безкрайньому терені великої держави, а частиною прадавньої та сучасної України, щоб не згасла любов до землі наших батьків, її співучої мови та славетного народу, культуру якого потрібно зберегти.

Зробити це кожному окремо просто неможливо. В усіх країнах світу, де є українці, діють українські молодіжні організації, але у більшості українських організацій Росії немає молодіжних гуртків. І може прийти час, коли нікому буде продовжувати справу наших батьків і підтримувати український рух у Росії.

Нижнекамська недільна школа в українському товаристві „Верби-ченська“ працює з 1996 року, з 1998 року діє молодіжний гурток „Лелеки“. Зараз нас 48 осіб. То ж почнімо листуватися і спілкуватися – звичайною поштою, телефонами або через Інтернет.

Ми пропонуємо провести збір всіх молодіжних організацій, або їх представників, і вирішити проблему Фестивалю української молоді Росії. Ми згодні прийняти всіх у нашому Нижнекамську. Пропонуємо також створити Союз молодих українців Росії – СМУР.

Наша адреса: ул. Мурадяна, 10 кв. 1, г. Нижнекамск 423570, Татарстан, Russia. Електронна пошта: verbichenka@list.ru

Броніслав Степанов,
Нижнекамськ, Росія

Добре працює „Любомир“

Пишу вам листа в складний для нашої України час. Усе літо віяли суховії на Полтавщині та інших регіонах, де не було дощів. Тяжко-важко було дивитись на рослини, які сохли і жовтіли. Боролися люди зі стихією, хто як міг, поливали городи річковою водою, поливали з криниць...

Усі з приємністю пригадують минулий урожайний рік, особливо на зерно. Олександр Тараненко, що керує фермерським господарством „Любомир“ в нашому селі, добре розрахувався з пайовиками за минулий рік. Кожен пайовик, що здавав по 4 гектари землі в оренду господарству „Любомир“, отримав тонну кукурудзи, 200 кг пшениці, 100 кг соняшникового насіння. Саме господарство існує всього чотири роки,

але дякуючи умілому господареві з кожним роком стає потіжнішим.

„Любомир“ має 10 тракторів, дві вантажні машини, три легкові, один комбайн. Для збирання урожаю покищо доводиться користуватися комбайнами за договором. Постійно в господарстві працює 25 осіб, інші –десь коло 150 осіб – працюють сезонно. Сіють пшеницю, овес, соняшник, кукурудзу – всього 1500 гектарів ріллі. Господарство „Любомир“ вирощує кожного року 5 тисяч гусей, яких дають людям в рахунок плати. З людьми, що працюють постійно, розраховуються грошми і продуктами. Люди працюють добре, оплатою задоволені.

Наталя Кушнір,
с. Світлогірське, Полтавська обл.

Випишіть „СВОБОДУ“!

Ціни за передплату (в американських доллярах):

	Рік	Півроку
Член УНСоюзу	45.00	30.00
Не член УНСоюзу	55.00	35.00

☐ Передплата включена

☐ Прошу надіслати мені рахунок

Прошу вислати „Свободу“ на адресу:

(Print in English):

Name _____

Address: _____

City: _____ State: _____

Country: _____ Zip code: _____

Tel.: ( ) _____

☐ Член УНСоюзу, _____ Відділ

Відділ передплати: (973) 292-9800, додатковий 3042

СТОРІНКА УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ

СОЮЗИВКА - календар подій

5 ГРУДНЯ

Accord Fire Company Christmas Party

6 ГРУДНЯ

Eastern Correctional Christmas Party
Різдвяна вечірка для працівників УНС.

12 ГРУДНЯ

Різдвяна вечірка для членів 95-го Відділу СУА

13 ГРУДНЯ

Micros Christmas Party
And
Ulster Correctional Christmas Party

14 ГРУДНЯ

Федеральна Кредитова Кооператива „Самопоміч“, Нью-Йорк, Андріївський полуденок, 12-та год. по пол.

24 ГРУДНЯ

Традиційна Українська Свята Вечеря
12 страв, 6-та год. веч.
27.50 від особи.
Нічліг за домовленням.

31 ГРУДНЯ

Навечер'я Нового Року – Святковий обід та забава до звуків оркестри „Тем-по“. Вступ 85 дол. від особи. Нічліг за домовленням. Просимо переночувати 3 ночі, 4-ту отримаєте задармо.

6 СІЧНЯ 2004 р.

Українська Свята Вечеря, традиційних 12 страв, 6-та год. веч. 27.50 від особи. Нічліг за домовленням.

14 ЛЮТОГО 2004 р.

„Вікенд“ з нагоди Дня Валентина обід та мистецька програма.

21 ЛЮТОГО

Napanoch Fire Department Banquet

28 ЛЮТОГО

SUNY New Paltz Sorority Semi Formal Banquet

СОЮЗИВКА • SOYUZIVKA

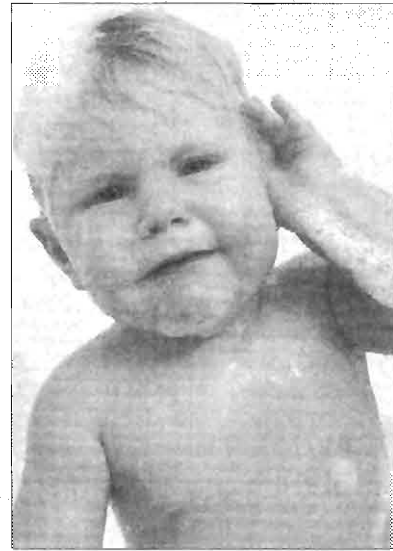
Ukrainian National Association Estate

Foordmore Road, Kerhonkson, New York 12446

Tel.: (845) 626-5641 • Fax: (845) 626-4638

www.soyuzivka.com • e-mail: sqss@aol.com

Український Народний Союз пошукує осіб зацікавлених продавати життєве забезпечення (страховку). Вимагаємо знання англійської мови та професійного вишколу (ліцензії). Платимо комісове на рівні з американськими установами, та даємо списки проспектів. Зацікавлених просимо звертатися

Чи Ви чули?

**Придбайте для мене в УНСоюзі
вивінувальну грамоту на 20 років
з одноразовою вкладкою
за суму 2,287.26 дол.
і я отримаю чека на 5,000.00 дол.
якраз у пору на мою університетську
освіту. На що Ви чекаєте?
Телефонуйте до УНСоюзу на число:
1-800-253-9862.
Зробіть це негайно!**

* Вік від 0 до 3,5 року

** Найнижча сума забезпечення 5,000.00 дол.

Святкуйте Різдво з Нами!

Традиційна Українська Свята Вечеря

24 грудня 2003 р. і 6 січня 2004 р.

27.50 дол. + податки і чайові

13.75 дол. + податки і чайові, діти віком 5 – 12 років

Вечеря та нічліг

130/140 за одну особу в кімнаті

190/200 за дві особи в кімнаті

Включає: Святу Вечерю, Нічліг,
Різдвяний Сніданок, податки і чайові

За інформаціями тел.:

(845) 626-5641

216 Foordmore Road, P.O. Box 529, Kerhonkson, NY 12446

(845) 626-5641 • www.Soyuzivka.com

Президент Грузії...

(Закінчення зі стор. 1)

у Чехословаччині 1989 року, коли комуністичний режим також було повалено без кровопролиття.

І тепер 75-річний Едуард Шеварднадзе, який тоді, 14 років тому, був міністром закордонних справ СРСР і одним з архітекторів перебудови і розрядки, вирішив, що лише його відставка допоможе відвернути країну від провалля громадянської війни. „Тепер я бачу, що події розвиваються у напрямку конфронтації, – заявив 22 листопада Е. Шеварднадзе. – І якби я скористався повноваженнями, якими наділений глава держави за подібних обставин, ми не змогли б уникнути кровопролиття. Я ніколи не зраджував свій народ, і тепер вважаю, що найкращим виходом є відставка президента, аби усе це завершилося мирно і без жертв“, – таку заяву Е. Шеварднадзе зробив після переговорів з провідниками опозиції за посередництва Ігоря Іванова.

Російський міністер закордонних справ запевнив усі сторони, що Москва не втручатиметься у перебіг подій, які він назвав внутрішньою справою Грузії.

Провідник Національного руху М. Саакашвілі привітав крок свого опонента: „Президент повинен залишитися в країні. Це справа національної гідності – щоб колишній президент Грузії міг залишитися у власній країні, з гарантіями безпеки йому і його родині. Президент вдався до надзвичайно мужнього кроку. Цей крок відповідає інтересам цілої країни і кожної грузинської родини. Гадаю, історія гідно оцінить це рішення“.

35-річний Михайл Саакашвілі, чи Мішо, як називають його прихильники, був в епіцентрі акцій протесту, що охопили Грузію після виборів три тижні тому, коли опоненти звинуватили президента Шеварднадзе у намаганні фальсифікувати результати голосування і вперше виступили з вимогами його відставки. Саме М. Саакашвілі був на чолі багатотисячного натовпу, що захопив 21 листопада приміщення парламенту. Саме його – освіченого правника, який навчався в Україні та США, володіє кількома мовами, вважають одним з ключових претендентів на посаду майбутнього президента.

Нові парламентські вибори мають відбутися у січні 2004 року, а тим часом президентські повноваження виконуватиме колишня голова парламенту 39-річна Ніно Бурджанадзе. Уряд Грузії до виборів працюватиме у попередньому складі. Ніно Бурджанадзе наголошала, що високі чиновники, відповідальні за фальсифікацію недавніх парламентських виборів та розвал економіки Грузії, повинні самі подати у відставку.

22 листопада Державний департамент США оприлюднив офіційну заяву, у якій, зокрема, говориться: „Державний секретар Колін Павел телефонував тимчасовому президенту Ніно Бурджанадзе, щоб висловити нашу підтримку. Ми готові надати допомогу її зусиллям, спрямованим на збереження цілісності грузинської демократії. США і міжнародна спільнота готові допомогти Грузії в організації вільних парламентських виборів, як того вимагає Конституція. Народ Грузії відгукнувся на заклик Михайла Саакашвілі і його колег перегорнути нову сторінку грузинської політики“. Колін Павел, говориться у заяві, мав розмову з Е. Шеварднадзе і подякував йому за сприяння мирному розв'язанню кризи, відзначивши мужність його рішення і внесок у розбудову вільної, демократичної Грузії.

У заяві Державного департаменту підкреслюється, що США завжди мали добрі взаємини з Е. Шеварднадзе, але не втручалися у розгляд проблем з недавніми виборами, хоча володіють інформацією про численні порушення під час їх проведення. Речник Державного департаменту США Річард Бавчер заявив, що грузини почули заклик провідника опозиції М. Саакашвілі, і що США готові допомогти Грузії вийти з цієї політичної кризи.

„Ми маємо працювати з Н. Бурджанадзе, підтримувати її зусилля зберегти недоторканність грузинської демократії, забезпечити, щоб зміна уряду відбулася згідно з Конституцією. США та міжнародне співтовариство готові підтримати новий уряд в організації вільних і справедливих виборів у майбутньому“, – говориться в американській заяві.

Європейський союз також висловив свою підтримку Н. Бурджанадзе і високо оцінив той факт, що сторони конфлікту у

Грузії зуміли обійтися без насильницьких дій.

Президент України Л. Кучма, як повідомила 24 листопада „Файненшел Таймс“, котрий два роки тому теж мав подібне протистояння з опозицією, зайняв дещо відмінну від інших провідників позицію і порадив Е. Шеварднадзе вжити силових заходів проти „неконституційних вимог“ опозиції. Голова Верховної Ради України В. Литвин сказав, що події в Грузії є сигналом для політичних сил України, які не повинні займатися „пошуком ворогів“, а мають зосередитися на нагальних питаннях, що існують в державі. Він виключив можливість повторення подібної ситуації в Україні.

Провідник Соціалістичної партії О. Мороз не виключає, що в Україні може повторитися „грузинський сценарій“, якщо президентська влада влаштуватиме подібні провокації.

Провідник „Нашої України“ В. Ющенко відзначив, що вперше масові протести призвели до радикальних змін, і висловив надію, що демократичні сили Грузії будуть спроможні відновити в державі верховенство права, дотримання прав людини.

Проте у самій Грузії тепер здебільшого говорять про недоліки та прорахунки правління Е. Шеварднадзе, коли країна пережила міжетнічні конфлікти і громадянську війну середини 1990-их років, а тепер потерпає від жорсткої економічної кризи з масовим безробіттям, злиднями і корупцією. Опозиція твердить, що знає, як вирішувати ці проблеми.

Водночас є кілька подій, котрі викликають настороженість. Перша – це візита аджарського провідника Абашидзе до Москви, переговори з політичними провідниками РФ. Друга подія – візита міністра закордонних справ Росії І. Іванова у Тбілісі. І третя подія – відставка після цієї візити Е. Шеварднадзе. Можна припустити, що Аджарія стане тереном російського впливу в Грузії за прикладом молдовського Придністров'я. Аналогія вже є – Абхазія і Південна Осетія за підтримки Москви виявили непокору Тбілісі. Певну надію вселяє заява Ніно Бурджанадзе, яка взяла на себе виконання обов'язків президента Грузії. Вона сказала про прагнення будувати добрі стосунки з усіма сусідніми державами і

підкреслила стратегічний напрям інтеграції до європейської спільноти і залучення Грузії до структур НАТО.

З подій в Грузії варто зробити висновки українській опозиції, якій не вистачило „грузинського“ вміння об'єднати сили, тому що, вигравши фактично парламентські вибори, законна більшість погодилася стати опозицією, а потім поступово, потихеньку, плавного прийняла правила гри, які запропонував Л. Кучма, намагаючись змінити Конституцію під демагогічною формою політичної реформи. Президент Л. Кучма виявився більш схильним до політичних маневрів, ніж Е. Шеварднадзе. Він п'ять разів накладав вето, щоб не допустити закону про пропорційні вибори і змусив опозицію йти на вибори за правилом 50 на 50. В Тбілісі були пропорційні вибори і там все стало відразу прозоро. Звісно, не можна зневажати політичного впливу Росії на опозицію Грузії, який може виявитися серйозним. Істотне значення має й те, що в Грузії на виборах діяла та ж схема, що і в Росії, що плянується на парламентських і президентських виборах і в Україні. Негативна реакція світу на порушення під час виборів в Грузії і підтримка дій опозиції має застерегти інших президентів СНД.

„Вол-стріт джорнел“ застерігає: „Скрізь на пострадянському просторі ми бачимо загальмовані реформи, а часто й повернення назад. Всі ці країни мусять лібералізувати свою політику, і Захід повинен їм у цьому допомогти. Стабільність без справжньої демократії – це ілюзія“. Опозиційні сили України не можуть чекати дня виборчої кампанії, тому що під час виборів просто будуть записані результати, яких хоче влада. Вже сьогодні слід вирішити всі принципи питання, щоб вибори були такими, якими вони передбачені у Конституції. Тоді люди зможуть зробити чесний вибір. І з цієї точки зору досвід грузинів дуже повчальний.

Є різниця між президентами Грузії і України. Е. Шеварднадзе – це грузинський патріот, який багато зробив для Грузії, який захищав національні інтереси. Але коли не зумів навести лад в державі, де процвітали криміналітет, корупція, беззаконня, то погодився з вимогами опозиції, що не може керувати державою і мусить піти. В Україні президент відстоює переважно кланові інтереси олігархів, на реформи він просто нездатний.

Е. Шеварднадзе тепер перебуває в урядовій резиденції в Крцанісі (один з районів Тбілісі). Раніше з різних джерел надходила інформація, що він на літаку залишив країну, але вона не підтвердилася. Він народився 25 січня 1928 року в Грузії, закінчив педагогічний інститут в Кутаїсі, працював на виборних посадах в комсомлі і Комуністичній партії, очолював ряд міністерств Грузії, був членом Політичного бюро Центрального комітету Комуністичної партії Радянського Союзу, міністром закордонних справ СРСР, але відмовився від обох посад. Має ряд міжнародних нагород. Дружина Нанулі – головний редактор газети „Мир для всіх“, дочка Манана – директор телестудії, син Паата – голова місії ЮНЕСКО.

Л. Хм.

Масова маніфестація в Тбілісі

ЖИТТЯ ГРОМАДИ

Нью-Йорк готується привітати Патріярха Любомира

НЬЮ-ЙОРК. – 14 грудня Патріярх Любомир завітає до парафії св. Юра в Нью-Йорку, де зустрінеться зі священниками і мирянами, поділиться інформацією про УКЦ, зокрема спорудження патріяршого собору Воскресіння Христового в Києві. Згідно з рішенням Синоду українських владик, УКЦерква повертається до своїх древніх коренів – Києва. Це вагомий крок у розвитку УКЦеркви.

Чомусь удомашнилось твердження, що, мовляв, Українська Католицька Церква, чи, як її також називають греко, – а в далеко минулому – уніятською Церквою, це продукт Західної України, точніше сказавши, – галицька Церква, що не є згідне з історичною правдою: вона – загальноукраїнська Церква.

Незаперечною істиною є, що київські владика підписали унію з Римом у 1595–1596 роках. До речі, Львів і Перемишль ще сто років після прийняття унії 1596 року залишалися

православними. Поруч насувається питання, що було причиною, що православна Церква, яка мала повністю козацьку підтримку і оборону, без будь-яких силових впливів визнала верховенство Папи, себто прийняла унію з Римом? Донині історики Церкви не дали відповіді, чому православ'я, маючи підтримку козацтва, не могло вдержатись? В той же час Українську Церкву з'єднану з Римом з східних земель України, що була під окупацією імперської Москви, насильно вигнали.

Київські владика, мабуть краще орієнтувались у плянах, які мав північний сусід, а точніше – московське православ'я. На жаль, в той час Візантія потрапила під окупацію Османської імперії. З тією хвилюючою грецької патріярхи втратили свою первісну силу і вплив східного християнства. Вони присвячували увагу більше матеріальним, ніж духовно-релігійним вартостям. У таких обста-

винах царгородські патріярхи не могли допомогти нашій Церкві. Це боліло відчувала наша Церква. Українські владика це добре бачили і бачили, як московська Церква, що виросла з київського кореня, бажала стати „третім Римом”.

Київські владика у таких обставинах не бажали підлягати ні Московському патріярхатові, ні польській Церкві, і вирішили визнати верховенство Папи, себто підписати унію з Римом. До речі, тут слід підкреслити, що київські владика, приймаючи верховенство Папи, під жодним оглядом не міняли східного обряду Київської Церкви, який незмінно залишився в Українській Католицькій Церкві.

Згодом Київ не тільки перестав бути центром з'єднаної УКЦеркви, але й Української Православної. Російська Православна Церква різними заходами, а найбільше симонією, стала православним центром, називаючи себе „третім Римом”. Отже, ні більше, ні менше, Москва стала центром православ'я.

Для того, щоб патріярша канцелярія на чолі з Патріярхом Любомиром могла повернутись до Києва, потрібно мати, крім іншого, не тільки патріярший собор, але і патріяршу резиденцію. Такі споруди УКЦ у Києві є вже у процесі будівництва. Покладено фундаменти, на яких підносяться вгору стіни. Унікальні будови патріяршого собору Воскресіння Христового виростають на лівому березі Дніпра і вписуються у ландшафт Києва. Названі будови вимагають великих коштів.

Знаємо, що патріярша курія не має потрібних фондів, а вірні УКЦ в Україні неспроможні своїми пожертвами допомогти завершити розпочаті патріярші споруди у Києві. Патріярх Любомир має велику надію на допомогу української діаспори, зокрема в США, Канаді й Австралії, а також на католицьку Церкву латинського обряду. Отже, вся надія покладена на добру волю і щедри пожертви мирян в діаспорі.

Зустріч з Патріярхом Любомиром відбудеться в залі школи церкви св. Юра в Нью-Йорку, у неділю, 14 грудня, о 1-й годині дня.

Пожертви на патріярший собор Воскресіння Христового у Києві можна посилати на адреси парафій або вручити безпосередньо під час святочного обіду у залі школи св. Юра в Нью-Йорку 14 грудня. Перед тим у церкві св. Юра, о год. 11-й буде відслужена Літургія, яку довершить Патріярх Любомир в сослуженні Владика Василя і отців парохів митрополії Нью-Йорку. Хто пожертвує одну тисячу доларів і більше, стане членом-фундатором й ім'я буде поміщене на пропам'ятній таблиці патріяршого собору Воскресіння Христового у Києві.

Зголошення про участь у святочному обіді посилати на нижче подану адресу. Чеки можна виставляти на „St. George Church-Sobor” і посилати на адресу: St. George Church, 30 E 7 St., New York, NY., 10003.

Микола Галів,
Нью-Йорк

Ряд зустрічей делегації УККА

Під час зустрічі у Вашингтоні (зліва): М. Савків, С. Левін, О. Бараник

ВАШІНГТОН. – Український Конгресовий Комітет Америки (УККА) провів ряд засідань в Конгресі США та різних державних агентствах і міністерствах. 4 листопада президент УККА Михайло Савків-мол. та заступник президента УККА Орест Бараник мали зустрічі з членом Конгресу Сендером Левіном (Дем. – Мишиген), в Раді національної безпеки та Державному департаменті США, на яких обговорювались питання взаємин між Україною та США.

Під час зустрічі із співголовою Конгресового Українського Кокус (КУК) С. Левіном делегація подякувала йому за багаторічну підтримку української американської громади, за представлення в Конгресі США резолюції щодо 70-ї річниці українського Голодомору. Сторони обговорили статус пам'ятника в США жертвам Голодомору, а також інші питання, в яких Кокус може допомогти відзначити цю трагічну річницю в історії України. С. Левін за-

значив, що Кокус має написати листа до Комітету з нагород Пулітцера і закликати його відкликати нагороду Волтера Дюранті.

Щодо Тузли, делегація УККА повідомила С. Левіна про резолюцію Палати Представників (H. Con. Res. 315), представлену співголовою КУК Куртом Велдоном (Респ. – Пенсильванія), яка закликає уряд США забезпечити територіальну цілісність та суверенність України. С. Левін запропонував написати листа послові Російської Федерації в США Юрієві Ушакову.

В Раді національної безпеки Волтер Андрусишин, директор для справ України, Білорусі та Молдови, до якого пізніше приєднався посол Ден Фрід, директор Відділу європейських справ РНБ, привітали делегацію УККА. Сторони обговорили питання Тузли, майбутніх президентських виборів в Україні, додатку Джексона-Ваніка, вступу України в СОТ, а також українського Голодомору-геноциду 1932–1933 років. Посол Д. Фрід та В. Андрусишин говорили про поліпшення українсько-американських взаємин, особливо протягом останніх шести місяців. Представники УККА ще раз підкреслили, що стратегічним інтересам США відповідає покращення взаємин з Україною.

Також було проведено засідання в Державному департаменті США з Марком Тапліном, директором відділу України, Білорусі та Молдови, на якому порушувались ті ж теми, що і в РНБ. До засідання приєдналася Джулі Натер, економічний аташе вищезгаданого відділу. Делегація УККА звернулася до уряду з проханням збільшити фонди на проекти, спрямовані на забезпечення виборчого процесу, заснованого на принципах демократичних засад та відкритості для українського суспільства.

УНІС

В Німеччині циклоstileвим способом я видав п'єсу

„В штабі УПА“.

В пам'ять бійців УПА я хочу поновно видати її друком.

Хто має, або знає когось, що має цю п'єсу, прошу мене повідомити.

Спеціальне звернення до аматорського гуртка, який у 60-70-их роках ставив п'єсу „В штабі УПА“ на терені Америки.

Прощу вислати на адресу:

Alexander Kobasa, 632 Chestnut ST. #A,
Williamstown, NJ 08094-3253

КАРДІОЛОГ

ПЕТРО ЛЕНЧУР, MD, FACC

Board Certified: Серцево-судинні захворювання
та Інтервенційна кардіологія

- коронарні стенти
- стрес тести
- балонна дилатація судин серця
- ехокардіографія
- катетеризація серця
- профілактична кардіологія

Бюро у West Orange/Livingston та Staten Island

782 Northfield Avenue
West Orange, NJ 07052

(973) 731-9200

1432 Hylan Boulevard
Staten Island, NY 10305

„Український Історик“: плідна праця протягом 40 років

НЮ-ЙОРК. – 19 жовтня тут відбулася наукова ювілейна конференція, присвячена 40-річчю журналу „Український Історик” (1963 – 2003), організована Українською Вільною Академією Наук, Українським Історичним Товариством та Науковою Радою при Світовому Конгресі Українців.

Відкрив конференцію проф. Любомир Винар, голова Українського Історичного Товариства і Наукової Ради СКУ, який очолює Історичну секцію УВАН.

Учасників конференції привітали Національний університет „Острозька академія”, Чернівецький Національний університет ім. Ю. Федьковича, НТШ в Америці і Європі та інші наукові установи й університети. Конференція складалася з двох сесій і презентації найновіших видань УІТ. В першій сесії були представлені доповіді на такі теми: д-р Любомир Винар – „Гене́за і розвиток ‘Українського Історика’, 1963 – 2003”, д-р Ася Гумецька, голова Мовознавчої і літературознавчої секції УВАН – „Літературознавчі матеріали в ‘Українському Історик’ за останні десяти років”, історик Юрій Гасцький – „Козацька тематика в журналі ‘Український Історик’ за роки 1990 – 2003”. В другій сесії доповідали: д-р Олександр Домбровський, голова секції античної історії України – „‘Український Історик’ на тлі взаємин УІТ і УВАН”, бібліограф Людмила Шпильова, директор Бібліотеки УВАН – „Геральдика і генеалогія на сторінках ‘Українського Історика’”, д-р Анна Процик, член Управи УВАН – „Із сторінок сучасної історичної критики”.

Усі доповіді підкреслювали велике значення „Українського Історика”, як єдиного міжнародного українського історичного журналу в історіографії. Дотепер видано 154 числа або 39 томів „Українського Історика” на 12,300 друкованих сторінках. Доповіді розглянули різні аспекти журналу і його тривалий вклад в історичну науку і наукове українознавство. Усі 40 років в ньому співпрацювало біля 300 дослідників. Статті з „УІ” індексуються в найповажнішому бібліографічному виданні „Historical Abstracts” і в інших міжнародних бібліографіях. Для бібліотек в Україні посилається 500 дарових примірників кожного числа журналу. На прохання істориків в Україні вирішено перевидати перші томи УІ за 1963 – 1965 роки, які вже стали бібліографічною рідкістю.

Після доповідей відбулися презентації нових видань УІТ: Людмила Сакади – „‘Український Історик’: генеза, тематика, постаті” (Київ, 2003, 324 с.), Любомир Винар – „Козацька Україна. Вибрані праці”. (Київ, 2003), Михайло Грушев-

ський – „Наша політика. Матеріали до конфлікту в НТШ в 1913 році”, (Нью Йорк; Дрогобич, 2003), Л. Винар – „‘Український Історик’: 40 років служіння нації” (редактор А. Атаманенко, Національний університет „Острозька академія”).

Під час конференції в УВАН діяла виставка видань Українського Історичного Товариства, яку приготувала Л. Шпильова. Конференція закінчилася товариською зустріччю.

**Пресова служба
Наукової Ради СКУ**

***

КИЇВ. – Київський осередок Українського Історичного Товариства, Національний університет ім. Тараса Шевченка й Інститут української археографії та джерелознавства ім. М. Грушевського НАН України влаштували Історіографічні читання, присвячені 40-річчю журналу „Український історик”. Вони відбулися 26 вересня в Київському національному університеті імені Тараса Шевченка.

Відкриваючи читання, завідувач кафедри архівознавства та спеціальних галузей історичної науки Київського національного університету імені Тараса Шевченка доктор історичних наук, професор Микола Щербак відзначив великий внесок „Українського історика” і його незмінного редактора проф. Любомира Винара в розвиток історичної науки.

З привітанням до учасників конференції звернувся Президент Українського Історичного Товариства, редактор „Українського історика” проф. Л. Винар. Він підкреслив безпосереднє пов’язання „Українського Історика” і Українського Історичного Товариства з науковою спадщиною Михайла Грушевського, з подякою згадав про значний внесок у розбудову журналу професорів Київського університету Олександра Оглоблина, Наталії Полонської-Василенко та інших, висловив сподівання, що співпраця з вченими в Україні, зокрема представниками молодого покоління, забезпечить подальший розвиток „Українського Історика” як всеукраїнського наукового видання.

Професор катедри архівознавства та спеціальних історичних дисциплін Київського національного університету імені Тараса Шевченка д-р Ярослав Калакура виголосив доповідь „‘Український історик’ в обороні національних засад української історіографії”. В умовах, коли в підрадянській Україні історична наука була перетворена в ідеологічну служницю тоталітарного режиму, коли історія України грубо спотворювалась і фальсифікувалась, коли на Заході російська еміграція продовжувала насаджувати імперську схему українського історичного процесу, „Український Історик” виступив на захист історичної правди і наукової схеми історії України, опрацьованої М. Грушевським, національних традицій української історіографії.

Журнал, як друкований орган Українського Історичного Товариства, започаткував новий напрям історіографії і нову наукову дисципліну – грушевськознавство, відіграв колосальну роль у відродженні національних традицій української історичної науки, у формуванні національної свідомості, у відновленні державної незалежності України. Публікації часопису, праці О. Оглоблина, Н. Полонської-Василенко, Л. Винара, Т. Мацькова, О. Субтельного, О. Прицака, В. Косика та ін. сприяли методологічній переорієнтації радянських істориків, їхньому розривові з ідеологічними догмами партійно-класового трактування історії.

Директор Інституту досліджень української діаспори при Національному університеті „Острозька академія” Алла Атаманенко розповіла про діяльність Любомира Винара як головного редактора „Українського історика”. В її виступі було відзначено роль вченого у формуванні та розвитку журналу, показано багатоаспектність його редакторської праці, розкрито погляди на важливі складові українського історіографічного процесу протягом 40 років.

Про внесок Українського Історичного Товариства та „Українського Історика” у збереження і вивчення національної архівної спадщини доповіла докторант Київського національного університету Марина Палієнко. Персоналіям українських архівістів на сторінках „Українського Історика” присвятила свій виступ д-р Ірина Матяш – директор Українського науково-дослідного інституту архівної справи та документознавства. Директор Центру українознавства Київського національного університету імені Тараса Шевченка проф. Володи-

мир Сергійчук ознайомив присутніх з неопублікованими листами Володимира Кубійовича та Тимоша Олесюка, які розкривають процес їхньої співпраці при підготуванні „Енциклопедії українознавства”.

Аналізуючи проблеми підготування наукових біографій Михайла Грушевського, головний науковий співробітник Інституту історії України НАН України д-р Руслан Пиріг зазначив, що це під силу лише великій групі авторів, і закликав до співпраці всіх зацікавлених осіб. Про публікації Н. Полонської-Василенко в журналі „Український Історик” розповів відомий дослідник творчості вченої Ігор Верба, професор Київського національного університету імені Тараса Шевченка.

Доц. Людмила Сакада, секретар Київського осередку Українського Історичного Товариства, присвятила свою доповідь проблемам спеціальних історичних дисциплін в „Українському Історик”. Про здобутки і перспективи цього осередку за останні десять років розповів його новообраний голова, кандидат історичних наук Ігор Гирич, завідувач відділом Інституту української археографії та джерелознавства ім. М. Грушевського НАН України.

Таскож цікавими були виступи на читаннях професора Владислава Верстюка, доцента Григорія Савченка, старшого наукового співробітника Олени Бойко, філолога Галини Бурлаки, завідувача Історико-меморіальним музеєм Михайла Грушевського у Києві Світлани Панькової та працівника цього музею Миколи Кучеренка, директора бібліотеки ім. Олега Ольжича Олександра Кучерука та інших про різні аспекти наукової діяльності Українського Історичного Товариства та „Українського Історика”.

Після читань відбулась презентація видань Українського Історичного Товариства.

Микола Щербак,
професор Київського
національного університету

КИЄВО-МОГИЛЯНСЬКА ФУНДАЦІЯ АМЕРИКИ

подає список осіб котрі зложили пожертву на Києво-Могилянську Фундацію в пам'ять

Др. МИХАЙЛА ГОЛОВАТОГО

*Людини, кому була небабду́жа доля і державність України,
Людини, котра розуміла, що майбутнє України
у вихованні українських провідників-патріотів.*

*Доктор технічних наук, професор університету штату Індіана,
довголітній віцепрезидент фірми U.S.Steel, винахідник,
людина, що була визнана і нагороджена найвищими
американськими академіями в галузі технології та металургії.*

п. Ігор і Марійка Білинські	\$ 100
др. Мирослава Іванців	\$ 100
др. Михайло і Роксолана Яримовичі	\$ 100
п. Лідія Козак	\$ 100
др. Роман О. Филипович	\$ 100
п. Нестор Ходновський	\$ 100
інж. Орест і Дарка Городиські	\$ 50
др. Богдан і Ореста Ткачуки	\$ 50
п. Людмила Васинчук	\$ 50
п. Марія Дорожинська	\$ 50
др. Ірена Васинчук	\$ 50
п. Ірина Гельбік	\$ 50
п. Галина Вигінна	\$ 30
др. Іванна Целевич	\$ 25
п. Софія Барусевич	\$ 25
п. Мирон і інж. Дарія Яросевичі	\$ 25

Др. В'ячеслав Брюховецький, президент НаУКМА
Ігор Вислоцький, голова Києво-Могилянської фундації Америки

KM Foundation of America P. O. Box 46009, Chicago, IL 60646-0009, USA

Києво-Могилянська Фундація Америки зареєстрована, як благодійна організація під кодексом 501(c)(3). Згідно податкового законодавства Ваші членські внески та пожертви можна відтягнути від податків.

Від Одеси до Львова Ваші близькі можуть покладатися на Вас, бо Ви покладаєтеся на Вестерн Юніон®.

Коли Ви переказуєте гроші, то хочете, щоб вони дійшли швидко і надійно, щоб ні Ваші близькі, ні Ви самі цим не турбувалися. Ми, в компанії Вестерн Юніон, переказуємо гроші вже понад 130 років і нам довіряють мільйони людей по всьому світі. У нас Ви навіть можете переказати гроші

телефоном, використавши кредитну картку. Переслані гроші дійдуть через 15 хвилин до будь-якої із наших 5000 філій в Україні або якої небудь із 150000 по цілому світі. Від Лос-Анджелесу до Нью-Йорку, від Чикаго до Монреалю - Ви можете покладатися на Вестерн Юніон.

Вестерн Юніон - це майже те саме, що Ви особисто вручаєте гроші.

Ukrainian National Federal Credit Union

Main Office
215 Second Avenue
New York, NY 10003
(212) 533-2980

Brooklyn Office
1678 East 17 Street
Brooklyn, NY 11229
(718) 376-5057 or
(866) 857-2464

South Bound Brook Office
35 Main Street
South Bound Brook, NJ 08880
(732) 469-9085

Carteret Office
265 Washington Avenue
Carteret, NJ 07008
(732) 802-0480

1-800-799-6882

Ми говоримо українською мовою

www.westernunion.com

**WESTERN
UNION**

Нові „Приятелі інституту”

Нові „Приятелі Інституту” (зліва): д-р Мирон Войтович, д-р Мар'ян Демус, Віра Хрептовська, д-р Лідія Процик, д-р Юрій Процик, Олег Коверко, проф. Віра Боднарук.

ЧИКАГО. – Український Інститут модерного мистецтва (УІММ) вже 10-ий рік відзначає шляхетних людей-меценатів, які фінансово уможливають Інституту влаштовувати цінні виставки українського й світового мистецтва, літературні вечори, першорядні концерти та доповіді на різні теми. На цьогорічному бенкеті, який від-

бувся 5 жовтня, було вручено нагороду „Приятель Інституту” чотирьом добродіям УІММ – лікарям Ма'янові Демусові, Лідії та Юрієві Процикам і Миронові Войтовичеві.

Ведуча вечором Віра Боднарук представила кожного з меценатів, подаючи короткі дані про них, а голова Ради Директорів інституту Віра

Хрептовська та президент інституту Олег Коверко вручали кожному грамоту. З усними привітаннями виступали д-р Павло Надзікевич – голова фонду „Спадщина” та голова Ради Директорів банку „Певність”, і д-р Михайло Кос – голова Ради Директорів каси „Самопоміч”.

Марія Кульчицька – голова Комітету розбудови інституту розповіла про частинний успіх у отриманні грантів від приватних фондаций. Але потрібно набагато більше фондів, щоб не тільки відповідно утримувати інститут на професійному рівні, але також розбудовувати його. Присутні мали можливість активно допомогти інституту не тільки безпосередніми пожертвами, але також взяти участь у тихій ліcitaції, яка вперше була запропонована гостям. Після вечері, при каві, гурт „MAVerick” виконав уривки із твору композитора Вірка Баля „The Emily Dickinson Songbook”.

Датки, які вплинули цього вечора на утримання УІММ: каса „Самопоміч” – 2,500 дол., Віра Хрептовська – 2,000 дол., фонд „Спадщина” – 1,000 дол., д-р Богдан і проф. Віра Боднаруки – 500 дол., сенатор Володимир Дудич – 250 дол., Оріся Кардозо – 250 дол., д-р Павло Надзікевич – 250 дол., Олег і Іванна Каравани – 200 дол., Мікола Андрусишин – 100 дол.

Фонд пожертв далі відкритий, можна вислати звільнені від податку пожертви на таку адресу: Ukrainian Institute of Modern Art 2320 W. Chicago Ave. Chicago, IL 6022.

Віра Боднарук

Їх полонила Україна

СІТЛ. – В одну з неділь автор цих рядків разом з друзями мав нагоду побувати на зустрічі американських християнських активістів провінційного містечка Клі Елем в горах штату Вашингтон. Організатором вечора було подружжя Нелсонів – стоматолога Річарда і його дружини Вікі. Поки запрошені пили каву, Вікі дала нам коротеньке інтерв'ю. Вона має дар жваво і приємно розповідати. І невдовзі ми вже знаємо, що із якою метою тут відбувається.

В цих околицях під егідою церков діють українські медичні команди, які щоразу поновлюють свій склад і здійснюють поїздки в Україну. Нелсони вже не вперше відвідують нашу батьківщину. Річард і Вікі залучають до своїх груп студентів-медиків і добровольців, незалежно від професії чи роду занять. Вони надають стоматологічну допомогу дітям.

І ось цього вечора влаштували збір коштів на чергову подорож. Місцеві парафіяни щедрі, але хочуть знати, куди йдуть їхні датки. Нелсони підготували виставку з пе-

реконливими фотодокументами про результати минулорічної поїздки. Виступили учасники місії. Гостя з четвертої хвили Неля проспівала кілька українських пісень, акомпаніюючи собі на бандурі, після чого всі з цікавістю обмацували небачений раніше багатострунний музичний інструмент, оглядали вишиту сорочку. Багато з них вперше зустріли представників того народу, до якого йдуть їх посланці.

А далі – лотерея, продаж сувенірів і декоративно-вжиткових речей, виготовлених власними руками. Грошовий дохід від вечірки і пожертви шляхетних людей підуть на покриття подорожі. Коштує поїздка однієї групи близько 23 тисячі доларів. А кожного року їде дві-три групи. Але щирі люди допомагають. Сім'я Грега Рейнолда виділила гроші на утримання дитячого будинку в Каневі, а власниця ресторану Лексі Валоне спонзорє навчання українських сиріт в американських коледжах, ще інші запрошують юнаків і дівчат на літній вакаційний період.

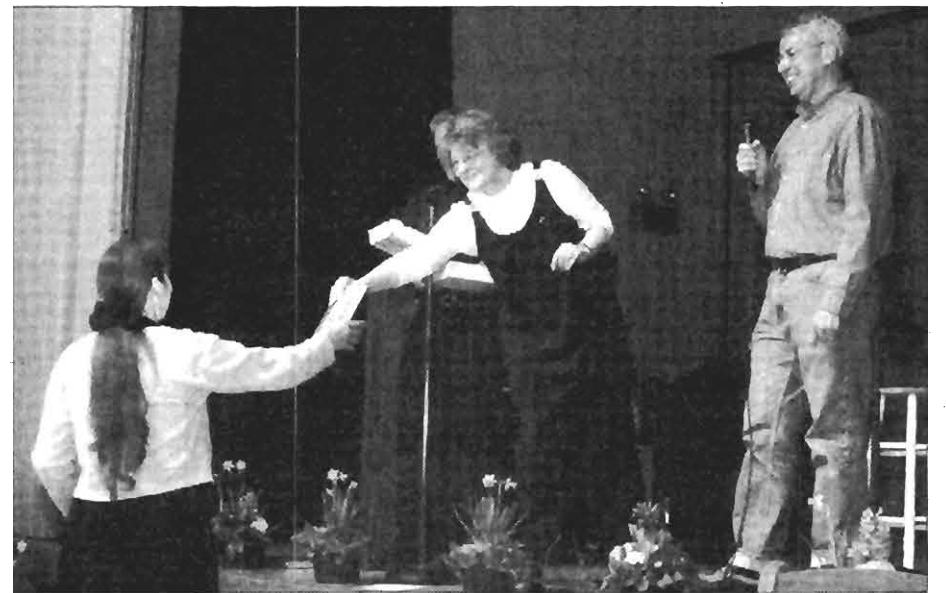
Несподіванкою було зустріти тут, в американській глибинці, таких ентузіастів. Чим викликана їхня жертовність? „Ми любимо людей, – сказав один з керівників. – Наші групи побували в Чілі, Уругваї, але особливо полюбили Україну. Вони пізнали слов'янську душу. Неймовірно, що народ, який закладав східню частину фундаменту європейської цивілізації, опинився в такій жалюгідній ситуації”.

А ось декілька рядків з відгуків про місійно-лікарську працю в Україні: „Ця акція була заплянована і сталась неподалік Рівного, піс-

ля відвідання Будинку опіки вуличних дітей і сиротинця для дітей-інвалідів... Пізніше, вже в літаку, кожен з нас давав свідчення, подібні, як дві краплини води: наші серця полонили діти і люди України!..”.

Коли про все було переговорено, настала черга на останнє традиційне запитання: „Які ваші пляни на майбутнє?”. Наскільки запит був банальний, наскільки відповідь прозвучала піднесено: „Ми будемо далі йти з любов'ю до ближнього, доки Господь буде провадити нас цією дорогою”.

Володимир Мигович

Річард і Вікі Нелсон вручають виграші лотерії

Різдвяні вітання 2003!

Привітайте Ваших рідних, друзів та приятелів з РІЗДВОМ ХРИСТОВИМ і НОВИМ РОКОМ!

„Свобода” радо передасть Ваші побажання в усі куточки світу!

Дати святочних видань тижневиків:

	Новий стиль	Старий стиль
Свобода	19 грудня	2 січня
The Ukrainian Weekly	21 грудня	4 січня

Приймаємо оголошення до 5 грудня 2003 р.
Спеціальні ціни на поздоровлення

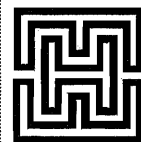
1/16 стор.	35	дол.
1/8 стор.	50	дол.
1/4 стор.	100	дол.
1/2 стор.	200	дол.
ціла стор.	400	дол.

У справі оголошень просимо звертатися до:

Марійки Осціславської, тел.: (973) 292-9800, ext. 3040

Fax: (973) 644-9510 • E-mail: svoboda@att.net

Чеки виписувати на адресу: „Свобода” or „The Ukrainian Weekly”,
2200 Route 10, P.O. Box 280, Parsippany, NJ 07054

НАУКОВЕ ТОВАРИСТВО ім. ШЕВЧЕНКА в АМЕРИЦІ

запрошує на

літературний вечір

відомої української письменниці

**д-р ВІРИ
СЕЛЯНСЬКОЇ-ВОВК**

(Бразилія)

Вечір відбудеться

в суботу, 6 грудня 2003 р. о 5-й год. по пол.

в будинку НТШ:

63 Fourt Ave. (між 9-ою і 10-ою вул.) New York, NY 10003

Цінна праця Інституту ім. В. Липинського

В. Липинський

Влітку цього року у Києві, заходами Східно-європейського дослідного інституту ім. Вячеслава Липинського у Філадельфії, США (далі СЕДІ) та Інституту європейських досліджень Націо-

нальної академії наук України (далі ІЕНД) у видавництві „Смолоскип” вийшов довгоочікуваний перший том „Листування” В. Липинського, який є частиною запланованого 25-томника повного зібрання творчої спадщини цього найвидатнішого українського мислителя ХХ століття, засновника державницького напрямку в українській історіографії та політології, ідеолога українського модерного консерватизму. Книга появилася з нагоди 40-ліття заснування у 1963 році СЕДІ і з нагоди 10-ліття заснування у 1993 році ІЕНД.

Обидва вищеназвані інститути очолює визначний історик, дослідник української політичної думки ХХ століття, закордонний академік НАН України, професор Ярослав Пеленський. Він є від 1987 року головним редактором повного зібрання творчої спадщини В. Липинського; до 1987 року цю функцію виконував колишній президент СЕДІ Євген Зиблікевич. Професор Я. Пеленський ще напередодні здобуття Україною незалежності повертав українській історичній науці ім'я В. Липинського, довгий час заборонене комуністичною цензурою. У 1992 році він ініціював проведення першої в Україні наукової конференції у Києві та Луцьку, матеріали якої були надруковані в книзі „Вячеслав Липинський. Історико-політологічна спадщина і сучасна Україна” (Київ-Філадельфія, 1994), та першої міжнародної конференції про державницький напрям в українській історіографії та політології, яка відбулася у Києві в 1998 році.

Видання книги було здійснене завдяки фінансовій допомозі й щедрим пожертвам покійного професора Володимира Лотоцького, довголітнього секретаря СЕДІ, та родини довголітнього члена Управи СЕДІ, тепер уже покійного доктора Романа Залуцького – сина Павла Залуцького й доньки Марти Матвіїшин.

Редактором першого тому „Листування” В. Липинського спершу

був Роман Залуцький, який підготував до друку усі листи, що зберігаються за межами України і становлять більшу половину тому; він, на жаль, не дожив до його появи. Після смерті Р. Залуцького редакційну працю над томом продовжувала Христина Пеленська. До редакційної колегії, крім вже нині покійного Євгена Зиблікевича, входять Наталя Яковенко (мовний редактор першого тому), Ігор Гирич, Тетяна Осташко, Олег Проценко, Галина Сварник.

Перший том „Листування” (літери А-Ж), який нараховує 960 сторінок – це своєрідна біблія липинськознавства. Він також найбільш об'ємистий з усіх досі виданих томів повного зібрання В. Липинського, яке почало виходити ще на початку 1970-их років у Філадельфії. Із запланованих 25 томів збірки дотепер вийшло друком шість: „Листи Дмитра Дорошенка до В. Липинського” за редакцією Івана Коровицького (1973), „Листи Осипа Назарука до В. Липинського” за редакцією Івана Лисяка-Рудницького (1976), „Участь шляхти у великому повстанні під проводом Гетьмана Богдана Хмельницького” за редакцією Лева Біласа (1980), з нагоди проголошення незалежності України – „Україна на переломі (1657–1659)” за редакцією Лева Біласа та Ярослава Пеленського (1991), „Листи до братів-хліборобів” за редакцією Ярослава Пеленського (1995), „Листування” В. Липинського, т. 1, за редакцією Р. Залуцького та Х. Пеленської (2003).

Том складається з „Археологічного вступу” (Х. Пеленської), трьох передмов: „Листування В. Липинському у західних архівах (Біографічний нарис)” (Р. Залуцького), „В. Липинський у світлі його листування з дореволюційних часів” (І. Жирича), „Суспільно-політична діяльність В. Липинського на тлі його листування” (Т. Осташко), текстів листів В. Липинського, і завершується „Коментарями”, „Списком скорочень”, „Списком неповних імен та збірних понять”, „Словником рідковживаних, іншо-

мовних та незрозумілих слів і виразів”, „Іменним покажчиком” і „Географічним покажчиком”.

Основна частина тому – це тексти листів В. Липинського (разом 559 поштових відправлень), які були використані для тому з 10 архівосховищ України, Америки, Канади і Польщі. Вони адресовані до 70 кореспондентів, організацій та редакцій газет, серед інших – до Олександра Барвінського, Вільгельма Габсбурга (Василя Вишиваного), Бориса Грінченка, Михайла Грушевського, Василя Доманицького, Дмитра Донцова, Дмитра Дорошенка, Сергія Єфремова, Ореста Жеребка, Андрія Жука, редакції газети „Діло”, і хронологічно згруповані в алфавітному порядку, починаючи з літери „А” (Абрамович), і завершуючи літерою „Ж” (Жук). Крім того, в „Додатках до листів” надруковано листи А. Жука до Симона Петлюри й В. Липинського, Михайла Ципріяновича до Володимира Кисілевського, а також „Заяву о. Теофіла Горникевича” і „Відозву про видання журналу „Zusie Ukrainskie”. Листи охоплюють 23-річний період, тобто, практично все діяльне життя автора; найдавніший лист до Бориса Грінченка (1907 р.), найпізніший до о. МIRONA Горникевича (1931 р.),

(Закінчення на стор. 22)

300 Parker Avenue, Maplewood, NJ 07040
Tel.: (973) 763-8778

- У нас можна замовити авіаквитки будь-яких авіакомпаній до більшості європейських країн.
- Візові послуги в Україну (без запрошень).
- Зустрічаємо і відвозимо на літаках.
- Паспортні послуги. Обмінюємо старі паспорти на нові українські.

Roxolana Travel

ПАКУНКИ ДО УКРАЇНИ:

МОРЕМ • АВІА

Варо від 10 до 150 фунтів*

НАЙНИЖЧІ ЦІНИ

- Пересилайте пакунки до нас через UPS
- Додаткова знижка для організацій.
- Користуйтеся нашими ARS наліпками.
- Для замовлення наліпок, для підбору пакунків телефонуйте безкоштовно: 1-888-725-8665
- Пакунки до Росії, Латвії, Литви, Естонії, Білорусії, Молдови, Казахстану, Грузії, Вірменії, Польщі, Чехії і Словаччини.
- Готові продуктові пакунки з каталогу.
- Медикаменти на замовлення до України.

*Додаткова оплата за доставку. Існують певні обмеження.

ROXOLANA

International Trade, LTD.
e-mail: roxolana@roxolana.com
web: www.roxolana.com

Roxolana Money Service

В Україні:		ПЕРЕСИЛАЄМО ГРОШІ	
\$100 - \$8	\$500 - \$28	\$900 - \$45	
\$200 - \$12	\$600 - \$30	\$1000 - \$50	
\$300 - \$14	\$700 - \$35	\$1500 - \$75	
\$400 - \$20	\$800 - \$40	\$2000 - \$100	

Маємо ліцензію на пересилку доларів.

Також пересилаємо в інші країни.

НОВІ НАЙНИЖЧІ ЦІНИ

ЗАМОВЛЯЙТЕ

Найбільш популярний харчовий пакунок „РОДИННИЙ” з каталогу.
Вміст пакунку: борошно - 20 фунтів, гречка - 10 фунтів, олія - 1 галон, тушонка - 3 фунти, селяні - 3 фунти, розинки - 3 фунти, джиджі - 1 фунт, кави в зернах - 2 фунти, шоколад - 2 плитки. Ціна \$99 за 51 фунт.
Додаткова оплата за доставку - \$10 - Західна Україна, \$15 - Східна Україна

Телефонуйте безкоштовно:

1-888-PAKUNOK(1-888-725-8665)

Український Народний Союз, Інк.

2200 Route 10, Parsippany, NJ 07054

- ** Тільки 1/3 американців заощаджує гроші на їхні пенсійні потреби. Будьте приготувані і захистіть свою майбутність. Дозвольте, щоб УНСоюз допоміг Вам затримати ваш рівень життя у пенсійному віці.
- ** Щоб задержати теперішній стиль життя у пенсійному віці, на думку знавців, Ви потребуєте 65-85% Вашого сучасного доходу.

Ваша доля у Ваших руках!

У справі докладних інформацій телефонуйте сьогодні: **800-253-9862**

3-РІЧНІ

4%- річна ставка

Відсотки підпадають змінам

**КОРОТКОТЕРМІНОВІ
ПЕНСІЙНІ ГРАМОТИ**

2-РІЧНІ

3.5%- річна ставка

Відсотки підпадають змінам

Податки є відкладені на пізніший час/ не мають оплати на випадок відмови

Братські послуги –10% вільний щорічний вибір грошей.

Короткотермінові пенсійні грамоти звільнені від оплат на випадок відмови.

E-mail: **UNA@UNAMEMBER.COM**

Звіт Земельного фонду ЗУАДК-у для Бразилії за 20-річчя діяльності

Священик Петро Бальцар,
почесний голова
Земельного фонду

Вступ

Екзекутивний комітет ЗУАДКу вирішив 1984 року організувати Земельний фонд для Бразилії, тобто для без- та малоземельних селян на купівлю землі в Прудентопольській окрузі в Парана, Бразилія. У цей час в Прудентополі, в Українській католицькій парафії парохом був о. Петро Бальцар, ЧСВВ, дуже активний організатор допомоги потребуючим парафіанам.

Вже довгий час він листувався із ЗУАДКом, одержуючи сотні пачок з одягом для парафіан, а також і фінансову допомогу.

Екзекутивний комітет ЗУАДКу, маючи довір'я до о. Петра Бальцара, звернувся до нього із питанням, чи він був би згідним очолити Всеукраїнський допомоговий комітет із включенням представників української православної громади. Він погодився, і негайно було проголошено в пресі, що в Бразилії у провінції Парана, Прудентопіль, організовується Громадський комітет Земельного фонду із головою о. Петром Бальцаром.

До земельного фонду ЗУАДК призначив зі своїх фондів скромну суму 20 тис. дол., а д-р Микола Ценко, член Екзекутивного комітету, декларував 10 тисяч дол. ЗУАДК негайно проголосив збіркову кампанію на Земельний фонд, яка повинна була дати щонайменше 30,000 доларів і після успішної збіркової кампанії початковий фонд міг дати суму біля 60 тис. доларів.

Праця і досяги в роках 1984–1992 рр.

Створюючи Земельний фонд для Бразилії, Екзекутивний комітет ЗУАДКу перевів довшу і глибшу дискусію про систему, на якій мав розвиватися і рости згаданий фонд.

Одна пропозиція уявляла, що треба створити Земельний фонд щонайменше у висоті 100 тисяч дол. Завданням буде закупити для требуючої селянської родини „алкир” чи 2,42 гектари землі – і це буде дар української громади для бідної селянської родини. Виглядало, що такий проєкт буде мати дуже коротке життя, поки весь фонд буде зужитий на закуп землі.

Друга пропозиція уявляла, що селяни повинні сплачувати фонд, даний їм на купівлю землі, без плачення відсотків до Земельного фонду ЗУАДК-у для Бразилії, яким буде господарити Громадський комітет в Прудентополі під головуванням о. Петра Бальцара.

Ця система буде давати можливість до росту Земельного фонду на довший, тривалий протяг часу. І цим самим більше сотень селянських родин зможе закупити землю. Ця друга пропозиція була прийнята Екзекутивним комітетом ЗУАДКу. Однак в перших місяцях і роках праці вона була дуже сильно критикована головню в Канаді, в пресі та листами до ЗУАДКу. Мовляв ЗУАДК перетворився з харитативної установи на банкову і дає можливість о. Василююнам багатіти збиранням сплат селян за закуплену землю. Листи до ЗУАДКу присилали українці Едмонтону, Торонто, Бразилії і вимагали резигнації голови ЗУАДКу д-ра О. Білика та члена Екзекутивного комітету д-ра Миколи Ценка. ЗУАДК витримав ці необ'єктивні атаки, а навіть товариство ім. Еп. М. Будки з Едмонтону із своїм зібраним фондом на закуп землі селянам включилось до Земельного фонду ЗУАДКу і почало працювати спільно із ЗУАДКом в Громадському комітеті Земельного фонду ЗУАДКу в Прудентополі.

Ефективність і успішність системи, базованої на сплаті селян за закуплену землю, покажуть звіти Земельного фонду з кінцем 2002 та з половини 2003 року, представлені в дальшому розділі цієї статті. Загальний прихід Земельного фонду з кінцем 1992 року сягнув суму: 371,153 дол. (США). На цю суму зложились такі фонди та пожертви:

Фонд із власних фондів ЗУАДКу	199,500 дол.
Пожертви укр. громади США, Канади і Бразилії	83,966 дол.
Сплата селян за землю	87,687 дол.
Разом	371,153 дол.
Джерела пожертв були такі:	
Українська громада США	61,645 дол.
Українська громада Канади	20,607 дол.
Суспільна служба – Канада	1,614 дол.
Українська громада – Бразилія	100 дол.
Разом	83,966 дол.

Перші роки праці були особливо важкими. Треба було знайти землю, купити її, знайти покупців серед без- або малоземельних селян, що хотіли купити землю і погодились сплачувати повну суму гроша видану на купівлю. Оформлення усіх документів купівлі чи продажу землі згідно із усіма державними законами і адміністративними правилами. Усі труднощі таки удалось перебороти успішно.

Включення фонду товариства ім. Еп. М. Будки до Земельного фонду ЗУАДКу для Бразилії в Прудентополі – в 1993 році.

Згідно з правильником та умовою ЗУАДКу для Бразилії, кожне товариство, яке організувало фінансову допомогу на закуп землі селянам Прудентопільської округи, повинно було включити свій фонд до Земельного фонду ЗУАДКу для Бразилії. А Громадський комітет у Прудентополі був зобов'язаний зберігати книговедення цього товариства окремо.

І з кінцем (12-31-1993 р.) маємо такі статистичні дані:

Фонд ЗУАДКу	199,500 дол. (США)
Фонд товариства ім. Еп. М. Будки	110,848 дол.
Разом	310,348 дол.

Пожертви української громади США	81,645 дол.
Пожертви українців Канада	20,621 дол.
Пожертви українців Бразилія	100 дол.
Суспільна служба Канади	1,614 дол.
Разом	103,980 дол.
Сплати селян за закуплену землю	123,212 дол.
Разом	537,591 дол.

Загальна сума приходу Земельного фонду зросла протягом одного року на понад 160,000 дол.

Праця і успіхи в 1994–2003 роках.

В цьому періоді довелось працювати Громадському комітету Земельного фонду ЗУАДКу для Бразилії, маючи до диспозиції тільки сплати селян за куплену землю.

В 1993 році пожертви від української громади збільшились на 20,014.28 дол., а в 1994–2003 роках був один одинокий даток із США на суму 25 дол. Починаючи від 1992 р., ЗУАДК, зовсім правильно, звернув свою увагу на допомогу в Україні, а водночас пішов в забуття проєкт Земельного фонду ЗУАДКу для Бразилії.

З кінцем 2002 р. (12-31-02) загальний прихід Земельного фонду виніс:

Фонд ЗУАДКу і товариства ім. Еп. М. Будки	310,348 дол.
Пожертви української громади США, Канади і Бразилії	104,009 дол.
Сплата селян за куплену землю	605,505 дол.
Разом	1,019,863 дол.

А в половині (06-30-03) 2003 року цей прихід виносить суму – 1,054,528 дол. США.

Із початкової суми Земельного фонду ЗУАДКу для Бразилії – 58,000 дол. цей фонд протягом 19 років осягнув при кінці 2002 року суму понад 1 мільйон доларів українського гроша від українського брата для потребуючого українського брата.

Цей проєкт Земельного фонду ЗУАДКу для Бразилії є одним із кращих проєктів ЗУАДКу.

Цей проєкт дав змогу закупити земельну площу для 593 українських селянських родин. Земельна площа становила 4,927 гектарів землі. Закупна сума цієї земельної площі становила 771,127 дол., а адміністративні видатки – 210,758 дол., тобто 20 відсотків розходів. Цей проєкт ясно показав нам, що українська громада, маючи перед собою бідного, потребує брата, вмис гідно подати свою щедру і благодійну руку.

Тепер в Україні є в розпалі приватизація колгоспних земель і ЗУАДК має намір започаткувати Земельний фонд для України. За так поважні успіхи Земельного фонду честь і слава Комітету під проводом невтомого голови о. Петра Бальцара, який доклав всіх зусиль, не шкодуючи здоров'я, часу й труду, щоб здійснився цей мільйоновий земельний проєкт, а Екзекутивний комітет ЗУАДКу повинен подбати, щоб цей проєкт продовжувався на многі роки.

Д-р Іван Скальчук,
член дирекції ЗУАДКу

STP
scope travel inc
1605 Springfield Ave., Maplewood, NJ 07040
Tel: 973 378 8998 Fax: 973 378 7903
scope@mycomcast.com
www.scopetravel.com
Age limit 18 – 35

visit www.scopetravel.com

STUDENT TOUR - "RIDNA MANDRIVKA"

All-inclusive 22-day Escorted Tour via Malev Hungarian Airlines from New York \$2680 tw

Jul 28 – Aug 18, 2004

KYIV (4), CRUISE (8), SIMFEROPOL (1), LVIV (4), YAREMCHE (2), BUDAPEST (3)

Includes an 8-day Dnipro River Cruise on MS Rybalko.
plus: Kaniv, Bakhchysaraj, Sevastopol, Chersones, Yalta, Rohatyn, Ivano Frankivsk, Kolomyja, Vorokhta, Zarvanytsia

\$100

Early Registration BONUS!!!

\$100

Per person if tour deposit of \$300 reaches Scope Travel Inc. by Dec 1, 2003

Вшанування 70-річчя Великого голоду

10-15 листопада в Нью-Йорку було урочисто вшановано 70-річчя Великого голоду в Україні 1932-33 років. Відбулися численні заходи, про які „Свобода“ розповіла у ч. 47. Сьогодні подаємо низку світлин про події Українського тижня в Нью-Йорку, щоб якомога повніше передати їхнє піднесення і масовість.

Зустріч в ООН (зліва): президент Генеральної Асамблеї ООН Джуліан Роберт Гунт, посол В. Кучинський і один із попередніх президентів Генеральної Асамблеї Г. Удовенко

Дівчата з Ньюарку роздавали летючки на вулиці

На чолі походу були прапори США і України

В колоні А. Лозинський з сином, І. Куровицька, І. Гавдяк, М. Савків

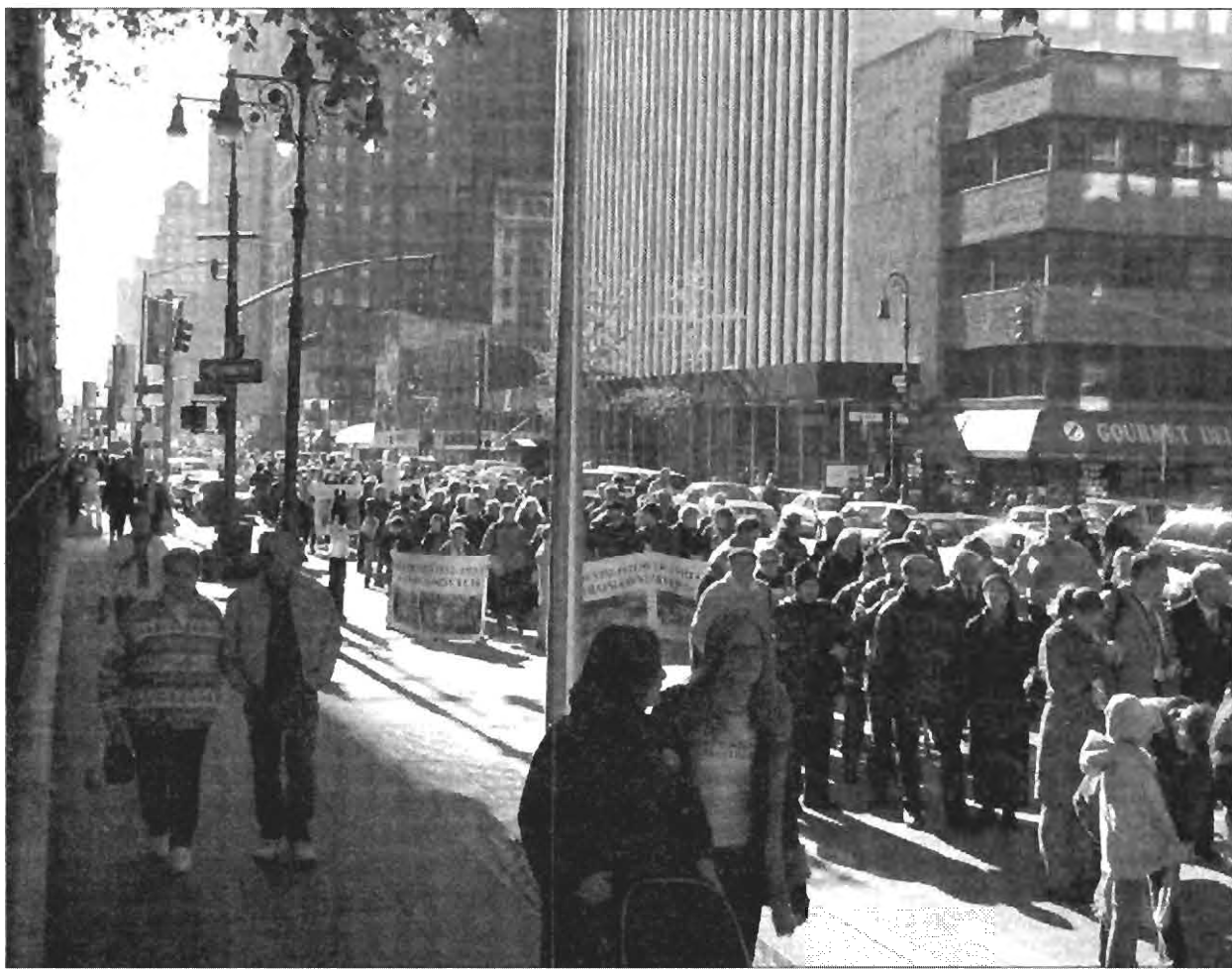
Організації, парафії, школи йшли окремими групами

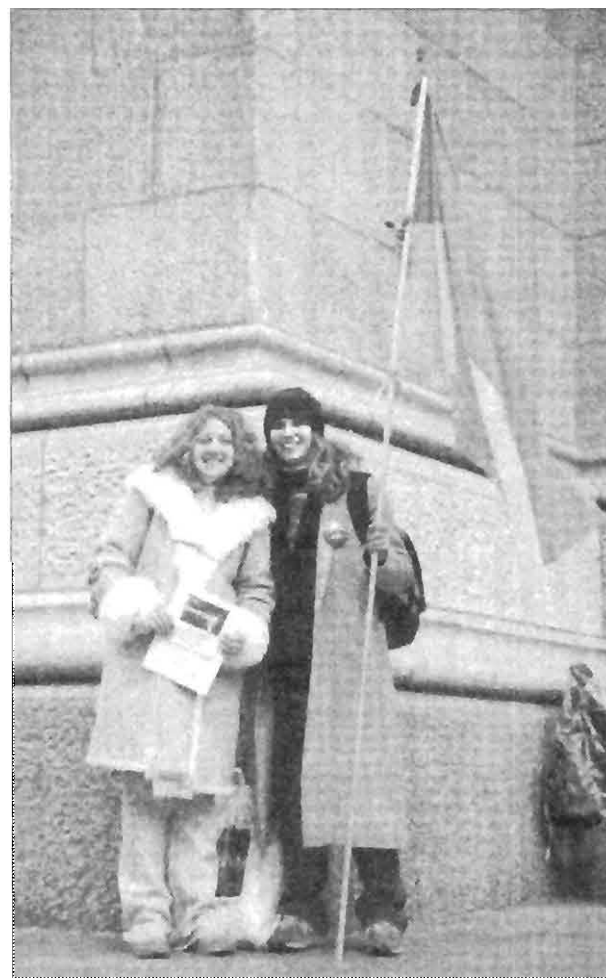
Велелюдний хід очолили провідники церков і громади, державні представники України

Вшанування 70-річчя Великого голоду

Похід на Шостій вулиці Нью-Йорку

В похід – під прапором України

Під час Панахиди в катедрі С. Патрика (зліва): дружина Генерального консула України С. Погорельцева – Світлана Погорельцева, прес-аташе Представництва України в ООН Данило Лубківський, д-р Христина Дурбак.

Діти несли плякати з осудженням злочину

Українська громада взяла масову участь в жалібному поході

Морган Вільямс, засновник „Арт-Юкрейн“, організував в Києві мистецьку виставку, присвячену пам'яті жертв Голодомору

Фото на сторінках 16-17:
В. Лопух, Л. Хмельковський,
І. Ярославич, Я. Кулинич

УКРАЇНА І СВІТ

„Один світ – один Пласт“

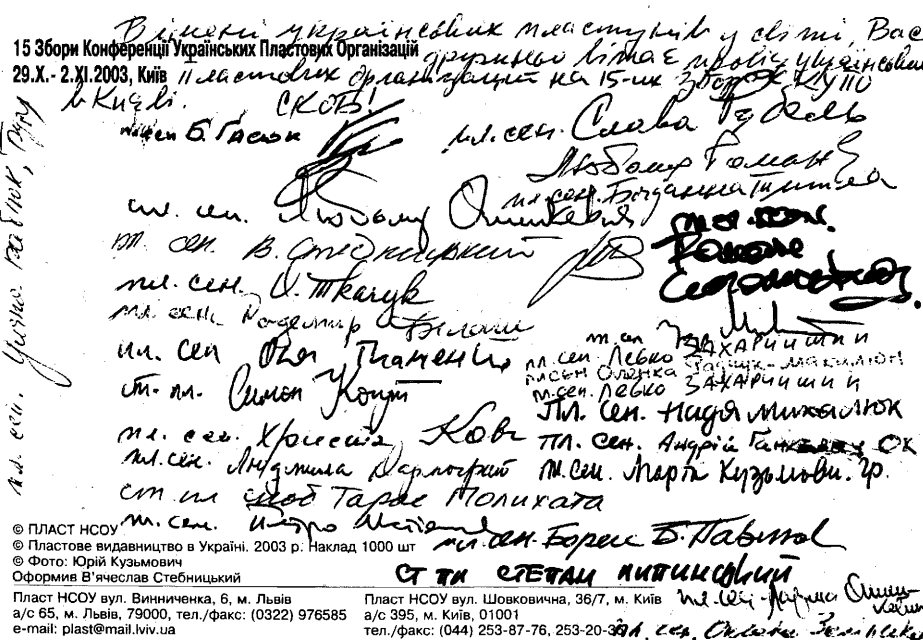
КИЇВ. – XV збори КУПО (Конференція Українських Пластових Організацій) проходили у Києві, з 28 жовтня по 2 листопада. Така конференція, проводиться що три роки з метою вирішення проблем, що найбільше допікають „Пластові“. Цього року туди з'їхалися представники майже усіх країн в яких ще сьогодні діє „Пласт“ – Канади, США, Німеччини, Аргентини, Австралії, Великобританії та України. Мета конференції: „Один світ – один Пласт“. Під цим учасники конференції розуміли спільну діяльність „Пласту“. Не повинні існувати якісь відмінності між „Пластом“ в Україні та – в інших країнах, де він активно діє. Обговорювалися проблеми спільного контакту пластуни із-за кордону з пластунами України. Вирішення проблем бачили у створенні інтернетного форуму, на якому пластуни могли б обговорювати різні теми, таким чином підтримуючи контакт один з одним. Наступне – це спільні літні табори для пластуни, на яких життя в природі гуртувало б їх між собою, дало б можливість пластунам з-за кордону побачити красу батьківщини їх предків. Також були пропозиції обміну виховниками, які б передавали свій

досвід і набиралися нового досвіду в зовсім іншому середовищі.

Була жвава дискусія і над „Трьома головними обов'язками пластуна“. А саме над тим, чи потрібно замінити слова: „Бути вірним Богові та Україні“ на „Бути вірним Богові та Батьківщині“. Аргументація такої заміни була така, що пластуни з діаспори живуть не в Україні та повинні присягати на вірність Батьківщині тому, що багато з молодого покоління Батьківщиною вважають не Україну, а країну, в якій вони живуть. Україна для них – далека земля, на якій вони не були, а чули з розповідей батьків чи бабуні та дідуня. Але ця проблема не дістала підтримки. На конференції також розглянули звіти провідів, голів та референтів.

Відбувся також з'їзд Старшопластуна, де звітували референти країв щодо стану Старшопластуна та його діяльності. Досить чисельним виявилось Старшопластуноство США та України, в інших країнах „Пласт“ є менш активним. Паралельно відбувалася Мала Рада Уладу Пластових Сеньйорів (УПС), де були заслухані питання проблем Сеньйорату та його співпраці із Старшопластуном.

В останній день конференції Святу Літургію, відслужив пл. сен. о. Сергій Прудко, із Вишгорода. На конференцію до пластуни завітав провідник бльоку „Наша Україна“ Віктор

Привіт надіслано „Свободі“ від КУПО

Ющенко. Він щиро подякував за запрошення і за надане йому слово: „У нас не створено політичної системи, яка б гарантувала демократію. Не маючи демократії, ми хочемо мати хороші стандарти. Такого не буває.“, – сказав В. Ющенко. Він попросив, щоб пластуни „усвідомили те, що нас об'єднує, що ми є один народ, що ми маємо право жити краще і ніхто в нас цього не забере“.

Андрій Миськів

Говорять учасники КУПО:

Ст. пл. Симон Когут, голова КПС Австралії: „Я мав нагоду відвідати інші пластові організації, але жодного разу не брав участі у пластовій праці на найвищому адміністративному рівні. Для мене це великий вклад до повнішого розуміння теперішнього стану справ у Пласті як єдиної організації, що об'єднує цілий ряд поодиноких країн. Також нав'язав багато нових контактів, познайомився з членами Головного Пластового Проводу. Хочу відзначити змістовність обговорених тем. Порухені питання бачу дуже корисними для нашої організації і великим виховним моментом для усіх нас в Пласті. Якщо надалі торкатимемося питань, які викликають стільки емоцій, ідей, думок, аналізуватимемо їх, то взаємно багато візьмемо для себе. Вважаю, що в цьому є великий поштовх для пластуни в Україні, щоб наші погляди і розуміння збігались. Інші організації, думаю, також з того скористають“.

Ст. пл. Борис Франкевич, представник КПС Німеччини: „Участь у зборах КУПО приємно запам'ятається. Багато пластуни з різних країв спілкуються між собою і в цей спосіб моделюють подальшу пластову працю. Великим є внесок осіб, які впродовж багатьох років народились в Пласті“.

Гетьм. вірл. ст. пл. Харитя Білаш, УСП, Канада: „На мою думку, це дуже гарна нагода і для пластуни Канади, і для всіх інших учасників зборів спільно попрацювати, щоб посилити нашу організацію, посилити Україну. КУПО – нагода зустріти багато людей з різних країв, що було цікаво та приємно, і побачити, як наша організація розбудовується, передовсім – в Україні. Це

подає надію, що Пласт і далі, розвиваючись, буде таким, яким його знаємо“.

Ст. пл. Василь Літепло, крайовий комендант УПУО (США): „Вважаю, що ці київські збори були дуже корисними. Хоча б тому, що делегати різних країв ближче познайомилися між собою. Завдяки КУПО маю зовсім інше враження про Пласт в Україні, аніж мав перед тим. Хочеться докласти більше зусиль для допомоги в його розбудові. Думаю, що загалом усі створені комісії попрацювали добре. Це було видно під час загальних зборів, коли було potwierджено майже всі запропоновані резолюції“.

Ст. пл. Сергій Летенко, представник КПС, Україна: „Цьогорічна КУПО показала, що Пласт – організація, яка є серед найбільших і найпотужніших об'єднань в нашому краї та в українській громаді поза ним. Це підтвердив серпневий Світовий конгрес українців, серед 240 делегатів якого було 60 представників Пласту. Або ж пригляньмося до літнього таборування. Пласт охопив 5 тисяч дітей у 90 таборах. Такий рівень є досить високим для будь-якого молодіжного чи дитячого об'єднання в Україні. Наша організація єднає в собі українців усіх країв. Вона унікальна в тому, що тут є представники багато різних культур. Адже українці діаспори – це люди, які, перебуваючи в культурному середовищі тих країв, в яких живуть, одночасно уособлюють в собі культуру України поза її межами. Це, та інше дозволяє ствердити, що існують великі можливості майбутнього розвитку Пласту і в Україні, і за її межами“.

Пл. сен. Роман Селянський, голова КІР Аргентини: „Цей приїзд в Україну для мене є другим за порядком. Він став дуже зворушливим. Такий великий пластовий здиґ – це важливі хвилини, які переживає тепер Україна. Ми мали нагоду випрацювати багато різних матеріалів, а найголовніше – спілкуватися із друзями з України та інших країн. Ми здійснили дуже тісний контакт і думаю – це найголовніше для нас з далекої Аргентини. Дай Боже пластунам в Україні, щоб вони могли продовжити ту солідну працю так, як ведуть її сьогодні, щоб Пласт далі зростає“.

Записав Юрій Леськів

ГУРТОК ПЛАСТПРИЯТУ І ПЛАСТОВА СТАНИЦЯ В НЮАРКУ

запрошують Вас з ріднею і приятелями на

ПЛАСТОВИЙ
БАЛЬ

в суботу, 31 січня 2004 р.

Hanover Marriott, 1401 Route 10 East, Whippany, NJ

ОРКЕСТРИ:

„ТЕМПО“

і

„ЗОЛОТА БУЛАВА“

Вечірній одяг

- ❖ Вступ разом з вечерею – 95.00 дол.
- ❖ Вступ на забаву без вечері – тільки для молоді до 25 років – 30.00 дол.
- ❖ Коктейль – 6:00 веч. з перекусом
- ❖ Презентація дебютанток – 7:30 веч.
- ❖ Опісля вечерею і забаву.

Чеки виписувати на PLAST Inc. і висилати на адресу:

IRENE TURYSKY, 15 Conifer Drive, Warren, NJ 07059
(908) 647-0758

Місця мусять бути заплачені до 22 січня 2004 р.

Сто років „Народної лічниці“

ЛЬВІВ. 1 жовтня відзначено 100-річчя „Народної лічниці“ – першої професійної медичної установи, заснованої українцями, яка стала першим місцем сходін і праці українських лікарів, а відтак основою для створення фахового товариства лікарів - українців.

Установчі збори засновників „Народної лічниці“ відбулися 20 грудня 1902 року. Митрополит Андрей Шептицький погодився стати покровителем нової установи і подарував їй дім з садом та своїм коштом обладнав його під вимоги для медичного закладу. 22 вересня 1903 року Митрополит Андрей Шептицький особисто освятив лікарню.

Відкриття амбулаторії „Народної лічниці“ припало на 1 жовтня 1903 року. Відразу почали діяти відділи: внутрішній і дитячий, хірургічно-лярингологічний, окулістичний та шкірно-венерологічний. У 1905 році додано педіатричний та отоларингологічний відділи.

У 1912 році „Народна лічниця“ мала 8 відділів. Лікарі працювали безоплатно, надаючи одно-двогодинні консультації по 2-3 рази на тиждень. Це були українці, поляки, німці та євреї. У 1913 році 3.8 тис. пацієнтів отримали 11 тис. консультацій. У передвоєнному періоді поляки і євреї складали близько половини усіх пацієнтів „Лічниці“. Після окупації Львова царською армією російські війська зробили у ній малий шпиталь, пограбувавши при евакуації обладнання й білизну.

Протягом 20-30-их років постійно

зростала роль закладу в лікуванні безробітних та інвалідів УГА. У 1925 році в лічниці ординувало 12 лікарів, що мали майже 8 тисяч хворих. У 1935 році було уже майже 10 тисяч пацієнтів, в амбулаторії працювало 15 лікарів.

Директорами лікарні були Євген Озаркевич (1903-1916 рр.), Бронислав Овчарський (в часи Першої світової війни), Сильвестер Дрималик (1916-1923 рр.), Іван Куровець (1923-1931 рр.) і Тит Євген Бурачинський (1931-1944 рр.).

Успішна діяльність „Народної лічниці“ стимулювала ідею побудови українського шпиталю. Перших пацієнтів шпиталь прийняв 10 квітня 1938 року. Управляла лікарнею колегія на чолі з директором д-ром Т. Бурачинським. Адміністраційну частину перейняли сестри Св. Вінкентія на чолі з настоятелькою Аліцією Попе. Протягом перших 8 місяців діяльності у лікарні побувало 1,220 хворих. Виконано 430 хірургічних операцій при низькій смертності. Відразу ж стала очевидною потреба будувати другий павільйон для терапевтичних хворих, амбулаторії і адміністрації. Однак перешкодила Друга світова війна. У 1939 року в приміщенні „Лічниці“ була лікарня для вищих чинів Комуністичної партії та НКВД. На короткий час відновлено діяльність шпиталю у 1941-1944 роках.

Новітня історія „Народної лічниці“ почалася на хвилі національного відродження. У 1989 році відновлено діяльність Товариства „Український

шпиталь – Народна лічниця“. У 1991 році почалися ремонтні праці і в січні 1992 року „Лічниця“ прийняла перших пацієнтів. У 1992-1995 роках тут функціонував 24-годинний стаціонар на 75 ліжок. З 1995 року лікарня стає власністю церкви під назвою „Шпиталь імені Митрополита Андрея Шептицького“. Відтоді лікарня працює без жодних дотацій з боку держави, з кожним роком чимраз більше зростає обсяг амбулаторно-діагностичних послуг, які тут надаються пацієнтам. До поліпшення матеріально-технічної бази шпиталю додалися численні жертводавці з усього світу.

Зараз у шпиталі працює новий рентген-апарат, придбаний за допомоги українців-католиків з Едмонтону, ультразвукові сканери, отримані за сприяння Суспільної служби з Ванкуверу та італійської організації „Мізерікордія“, JAG-лазер, подарований окулістом з Італії, щільна лампа та факоемульсифікатор, надані фундацією „Direct Relief“ з Каліфорнії, обладнання для лябораторії, фізіотерапії та реабілітації, придбані за сприяння північноамериканських українців (громада міст Бріджпорт, Сан-Сіті та Фенікс, ЗУ-АДК, Юрій Криштальський), ендоскопічне обладнання гінекологічного та ЛОР-кабінету, придбане за сприяння місії „SC Ministry Foundation“. Від українців Австралії надійшов портативний ЕКГ та санітарні матеріали, о. Олешко зі США заповів на лікарню 75 тисяч доларів, Возняк з Австралії - 12 тисяч, Дарія Лазарко з Ванкуверу пожертвувала значні кошти на ремонт палат для стареньких духовних осіб. Гастрофіброскоп придбано за кошти Братства українців-католиків з Канади, колоноскоп подарував італійський Мальтійський орден, обладнання стоматологічного

кабінету надане українцями з Клівленду.

На підставі угоди з Українським лікарським товариством у Львові з 2000 року відновлено безоплатну роботу лікарів-консультантів з числа провідних львівських медиків на базі шпиталю.

З квітня 2001 року відповідальність за подальший розвиток шпиталю прийняв Благодійний фонд „Карітас України“. За його сприяння на базі шпиталю відкрився відділ „Опіка вдома“, що обслуговує 120 самотніх хворих осіб похилого віку. Повністю оновлено кухню та пральню. У квітні-жовтні діє проєкт денного соціального геріатричного центру на 15 осіб. З січня 2003 року у шпиталі почала працювати за кошти спонзорів їдальня для убогих на 40 відвідувачів денно. Крім того, кухня готує 100 обідів для убогих у місті. Діє осередок духовної та психологічної допомоги особам, залежним від алкоголю та ВІЛ-інфікованим і членам їх родин.

У січні 2003 року відновлено роботу хірургічного відділу шпиталю. Також працює кабінет JAG-лазеротерапії вторинної катаракти. Шпиталь готується до запровадження з 2004 року благодійних операцій на катаракту для убогих осіб похилого віку. У найближчих планах лікарні – після встановлення нового ліфту та ремонту 4-го поверху – відкриття невеликого 24-годинного геріатричного госпітного відділу.

„Народна лічниця“ – Шпиталь імені Андрея Шептицького – вступає у друге сторіччя своєї діяльності з надіями на щораз повніше втілення заповітів своїх фундаторів і засновників – служити матеріально неспроможним верствам Львова та регіону, незалежно від їх національної та релігійної приналежності.

Володимир Семенів,
медичний директор шпиталю

Шпиталь імені Митрополита Андрея Шептицького

На обстеженні в лікарні

Tri-County Ob-Gyn Associates, PA.

Д-р АНДРІЙ В. ГНОЙ

Gynecology, Obstetrics and Infertility

64 Stelton Road
Piscataway, NJ 08854
(732) 968-4444
Fax (732) 968-1675

328 Greenbrook Road
Green Brook, NJ 08812
(732) 805-9997
Fax (732) 805-5655

Лікар приймає за попереднім домовленням

**Листопад – це місяць
Українських Військових Інвалідів**

Просимо про щедрі датки для інвалідів і потребуючих допомоги колишніх вояків останніх наших змагань за державність України.

Датки проситься пересилати на адресу: Social Service of Ukrainian War Veterans
Ukrainian Educational & Cultural Center, 700 Cedar Road, Rm 122A,
Jenkintown, PA 19046

Наближаються свята...

нехай VISA картки Кредитівки
"Самопоміч" допоможуть Вам
збагатити свої святкування

**Процентну
ставку
знижено***

- ☒ **VISA Credit картка***
виберіть одну з шести різних видів:
- VISA Classic & VISA Ckassic Secured
  - VISA Gold
  - VISA Platinum (3 види)
  - 25 денний "grace period"

- ☒ **VISA Debit картка***
доступ до konta з майже кожної ATM
(може бути за додатковим коштом)
оплата закупів прямо з чекового konta

- ☒ **Провірте своє VISA konta по Інтернет***
програма "EZCardInfo"
провірте сальдо свого VISA konta - сплатіть місячну заборгованість

Selfreliance.Com

В околиці Чікаго

Home Office*	2332 W. Chicago Ave.	773-328-7500
Chicago NW*	5000 N. Cumberland Ave.	773-589-0077
Bloomington	300 E. Army Trail Rd.	630-307-0079
Palatine	761 S. Benton St.	847-359-5911
Palos Park	8410 W. 131st St.	708-923-1912
Munster, IN	8624 White Oak St.	219-838-5300

Ню Джерсі

Jersey City*	558 Summit Ave.	201-795-4061
Newark*	734 Sandford Ave.	973-373-7839
Parsippany*	2200 Rte 10W	973-451-0200

* Full Service Offices

*Існують певні обмеження. Потрібно внести аплікації і подання на ці послуги і бути кваліфікованим. Процентну ставку знижено на "VISA Gold" і "VISA Platinum Rate". Тільки для наших членів!

Your Savings Insured to
\$100,000
NCUA
National Credit Union
Administration,
a US Government
Agency

Самопоміч Selfreliance

Українсько-Американська Федеральна Кредитова Спілка

Ukrainian American Federal Credit Union

НОВИНИ ЛІТЕРАТУРИ І МИСТЕЦТВА

Різдвяний концерт ансамблів з Торонто

Оркестра „Авангард“ та хори „Оріон“ і „Левада“

НЬО-ЙОРК. – По довгому часі громадськість Нью-Йорку та північного Нью-Джерсі матиме нагоду побачити найкращих виконавців за межами України – українські молодіжні ансамблі з Торонто, Канада. Ансамбль з 80 виконавців у складі оркестри „Авангард“, чоловічого хору „Оріон“ та жіночого хору „Левада“ виступить з різдвяним концертом, яким він чарує щороку мешканців Торонто.

Ансамблі заснував св. п. маєстро Василь Кардаш, який виплекав багато музикантів та співаків під час своєї диригентури в ансамблях. Бачити їх виступи – це насолода для зору і слуху. Барвисті однострої, створені Ларисою Кардаш, не мають рівних собі, у них зливаються українська традиція військових оркестрів княжої, козацької і нової доби. В. Кардаш виховав здібних наступників-ансамблістів, які продовжують традицію прекрасного виконання кожної точки програми. Ансамблі зачарували своїми виступами публіку країн Європи, Канади та Америки.

Різдвяний концерт буде наповнений прекрасними колядками у виконанні спершу хорів „Оріон“ і „Левада“ під диригентурою Дмитра Білана і завершиться повним складом

ансамблів у могутньому фіналі з юними барабанниками під диригентурою Романа Ясінського.

Найбільш монументальним було турне ансамблів в Україні у 1990 році, коли 250 членів зі співучастю місцевих артистів виступили на стадіонах міст України. Їх виступи викликали сльози на очах глядачів, які не вірили що за межами України є такі артисти, є молодь, яка плекає свою культуру та мистецтво. Тріумфальні походи Хрещатиком та вулицями міст, виступи у театрах та на стадіонах показали сотням тисяч українців, що українська еміграція не занепадала, а навпаки, зберегла свою мову, культуру та передає це своїм дітям. Виступи на Україні збудили дух земляків повстанськими піснями та маршами, приспівали повернення незалежності батьківщині.

Мешканці Нью-Йорку та околиці матимуть нагоду побачити виконання колядок ансамблями УМА у двох концертах. Перший концерт, влаштований фірмою інж. Юрія Бланаровича „Компютерадіо“, відбудеться у суботу, 13 грудня, у церкві Св. Юра (30 East 7th Street) у Нью-Йорку о годині 7:30 вечора. Квитки можна набути у пральні „Laundrobot“ (202 East 6 St., New York. Тел.: (212) 533-0704). Другий концерт відбудеться у парафіаль-

ній залі католицької церкви Св. Пія Х у Монтвілі, Нью Джерсі під патронажем Лицарів Колумба (24 Changebridge Rd., Montville, NJ 07045, Route 287, Exit 47, 202 North, then right on Changebridge Rd. at traffic light) у неділю, 14 грудня, о 3-ій годині по полудні.

Квитки для дорослих – 20 дол., для молоді та студентів – 10 дол. від особи. Докладніші інформації можна одержати на веб-сторінці www.computeradio.us, через електронну пошту K3BU@aol.com або телефоном (973) 808-1970. **Ю.Б.**

Різдвяний Концерт

Українські Молодіжні Ансамблі Торонто, Канада

80 членний ансамбль - оркестра Авангард
чоловічий хор Оріон, дівочий хор Левада

Нью Йорк, субота

13-го грудня, 2003 7:30 веч.

Церква Св. Юра, 30 East 7th St., New York, NY
Продаж квитків: Laundrobot, 202 E 6 St., New York, NY Tel. 212 533-0704

Нью Джерсі, неділя

14-го грудня, 2003 3:00 по пол.

St. Pius X RCC Parish Center, 24 Changebridge Rd., Montville, NJ
Hwy 287 exit 47, take 202 North, right at Changebridge Rd. Traffic light

For info call 973 808-1970
www.Computeradio.us
E-mail: K3BU@aol.com

Вступ \$20
Студенти \$10

Український Народний Союз

Ukrainian National Association, Inc.

УНСоюз уділяє
своїм членам

**Музичні
Рату!**

по доступних
відсотках

Гіпотечні позики

MORTGAGES

Потелефонуйте сьогодні!

(800) 253-9862 под. 3036

Гарно танцює ансамбль СУМу Цінна праця...

ЧИКАГО. – Скарбник повіту Кук в Ілиной Марія Папас (на світлинці) зустрілася з учасниками танцювальної групи СУМ і висловила признання керівникові ансамблю Катерині Куляс за майстерність танцюристів і гарні строї.

(Закінчення зі стор. 14)

написаний під диктування перед смертю В. Липинського.

Перший том „Листування” В. Липинського здобув заслужену першу нагороду в номінації „Есеїстика й мемуаристика” на книжковому конкурсі в рамках діяльності Х форуму книговидавців у Львові, що відбувався 11-14 вересня цього року. На форумі у Львові, а також у Києві відбулися презентації цього розкішного видання, у яких взяли участь визначні українські науковці: Ярослав Дашкевич, Ярослав Грицак, Наталя Яковенко, Степан Гелей, Олег Купчинський та ін. У київській презентації в Будинку вечних брали участь академіки Іван Дзюба, Микола Жулинський, Мирослав Попович, член-кореспондент НАН України Павло Сохань, професор Юрій Терещенко, упорядники й редактори „Листування” та багато інших відомих українських науковців.

За змістом перший том „Листування” розподіляється на дві частини. Листи до адресатів дореволюційного періоду (тобто до 1917-1920 рр.) більшою мірою

розкривають невідомі сторінки біографії В. Липинського. Після-революційна частина листування (тобто після 1920 р.) більше стосується теоретичних питань консервативної ідеології. Одним з найцікавіших у сенсі висловлення політичної думки є масив листів В. Липинського до А. Жука. У них багато афористичних, крилатих фраз. Наприклад: „Ми нацією ще не єсть і без держави нею не будемо. Хто за самостійність, той нищить ідею нації”.

Неможливо, навіть коротко, перелічити усі теми листів. У листах до Д. Дорошенка розкривається діяльність В. Липинського як посла Української держави в Австро-Угорщині. Є дуже цінні факти його боротьби за виокремлення Галичини у окремий коронний край. Багато цікавого читач знайде і про причини конфлікту В. Липинського з Павлом Скоропадським.

В. Липинському належить низка фундаментальних думок. Проблемі української держави він пов'язує з проблемою еліт, які мають, за його переконанням, організуватися не на етнічному принципі, а на основі формування політичної нації, тобто згідно з його консервативною ідеологією.

Чи В. Липинський та ідеологія консерватизму є актуальною для сучасної України? Коли писалися його рядки про господарів української землі, про дідову версту, вона ще існувала, якщо не у Східній Україні, то в Галичині й на Волині. Проте з часом, після 1939 року, і там вона була знищена більшовизмом. Як застосувати його теорію сьогодні в люмпенізованому й автормізованому українському суспільстві, в якому відбувся розрив з традиційною культурою?

На наш погляд, саме тепер, коли повертається український господар на землю, теорія В. Липинського починає переживати новітній ренесанс. Адже ж теперішній власник, який не визнає тягости традицій, не відчуває морального обов'язку за добробут звичайної людини, не посідає відповідного рівня культури й знань, не усвідомлює зв'язку з минулим, є психологічно „временношником”, космополітом-безбатченком. На початку ХХ ст. В. Липинський закликав сполонізованого й зросійщеного землевласника самоідентифікуватися з українською нацією. Нині стоїмо перед подібною проблемою, хіба лише з тією різницею, що власник не має тривалої традиції володіння землею.

Публікацією першого тому „Листування” В. Липинського, Управа СЕДІ гідно відзначила 40-ліття його існування. Засновники СЕДІ у 1963 році, мабуть, не передбачали, що через 40 років від його створення його патрон В. Липинський і його творчість будуть повернені Україні та користуватимуться великою популярністю серед наукових і інтелектуальних кіл. Вони сьогодні раділи б з таких результатів.

Надіємось, що знайдуться і в Україні, і в діаспорі спонзори, з допомогою яких ми зможемо видати наступні томи повної спадщини нашого найбільшого мислителя ХХ століття.

Ігор Гирич,
Київ

АероСвіт – ЗОЛОТІ ВОРОТА В УКРАЇНУ

**Великі знижки
з 17 серпня!**

**Тільки АероСвіт
Українські Авіалінії
пропонують безпосадкові
рейси літаками Boeing 767
Нью-Йорк – Київ,
Київ – Нью-Йорк**

**А також через Київ в
Одесу
Дніпропетровськ
Львів
Івано-Франківськ
Сімферопіль
Донецьк
Запоріжжя
Тель-Авів
Софію**

**1.888.661.1620
1.212.661.1620
sales@aerosvit.us
або звертайтеся у Вашу агенцію**

**Вантажні перевезення
1.718.376.1023
express@aerosvitcargo.com**

АероСвіт
УКРАЇНСЬКІ АВІАЛІНІЇ

AeroSvit
UKRAINIAN AIRLINES

www.aerosvit.com

Різдвяні поштівки Галини Захарясеви-Липи

Галина Захарясеви-Липа.
„Павочка ходить...” (1947 р.).

НЬЮ-ЙОРК. – У пластовій крамниці „Молоде життя” та в галерії „Маяна” можна придбати до Різдва поштівки – унікальні твори Галини Захарясеви, які вона виконувала в 1947 році у Львові, в тяжкий період свого життя, після смерті чоловіка Юрія Липи. Варто зазначити, що в цей час майже усі мистці пішли на компроміс з владою у своїй творчості, і „соціалістичний реалізм” у мистецтві загальмував усі інші напрямки. Галина Захарясеви, як у житті, так і в творчості, залишилась безкомпромісною до кінця свого життя.

Різдвяні поштівки – це ілюстрації народних колядок та щедрівок за аранжуванням композитора Кирила Стеценка. Їх – чотири: „Павочка ходить, пір'ячко губить...”, „Діва Марія церкву строїла”, „На орданській річці” та „Ой на річці, на Ордані”. Пісня, як і малярство, супроводжувала художницю протягом усього життя. Одне і друге було у цій талановитій людині органічно пов'язане з безпосередністю і чистотою дитячого сприйняття світу. Пісня у її творах справді „співає” кольором, композицією, лінією.

Народилася Галина Захарясеви 28 квітня 1910 року в селі Рахіні на Івано-Франківщині, художню освіту здобула на архітектурному

факультеті Львівського політехнічного інституту та у Віденській вишій школі мистецтв, яку з відзнакою закінчила у 1938 році. Вчилася вона на стипендію Митрополита Андрея Шептицького. Тоді ж одружилася з Юрієм Липою. Жили у Варшаві, а відтак переїхали в Україну. Юрій Липа працював лікарем у Яворові, а Галина викладала рисунок у Яворівській промисловій школі. У 1944 році Юрій Липа без суду був розстріляний радянськими органами за те, що був лікарем в УПА. Для Галини розпочалися митарства. В цей час їй допомагала відома співачка Соломія Крушельницька.

Музично обдарована Галина Захарясеви вчилася у Львівській державній консерваторії на історико-теоретичному факультеті та брала класу вокалу у Соломії Крушельницької. Варто зазначити, що в цей час вона виконувала антимінс для Митрополита Йосифа Сліпого. У цьому часі вона ілюструвала колядки та щедрівки.

Померла Галина Захарясеви у 1968 році у Львові, похована на Личаківському цвинтарі.

У 1986 році я організувала її виставку у Національному музеї у Львові із тих творів, що знайшла в приватних колекціях та музеях Львова. Деякі оригінали, які Галина Захарясеви подарувала мені та моєму чоловікові, я привезла із собою на Захід, а також прозирки з її творів, тому запрошую усіх, хто хоче ознайомитись із творчістю Галини Захарясеви, на маленьку виставку її творів та на доповідь 5 грудня, о 7:30 вечора, в галерії „Маяна”, на 136 Друга Авеню (четвертий поверх). Окрім доповіді, буде нагода послухати ці колядки і щедрівки, що на поштівках, у виконанні вокального ансамблю „Промінь” під керівництвом Богдани Волянської. Поштівки можна також подивитись в Інтернеті: <http://home.earthlink.net/~n2828/Postcards.htm>

Стефанія Гнатенко

Місяць пам'яті започаткували виставою про Великий голод

КЛІВЛЕНД, Огайо. – Громада започаткувала місяць пам'яті і молитви за жертви Голодомору-геноциду українського селянства 1932–33 років виставою Львівського українського обласного музично-драматичного театру ім. Ю. Дрогобича „Сльози Божої Матері” (інсценізація О. Мосійчука), за романом У. Самчука „Марія”. Вистава відбулась 9 листопада в залі церкви св. Покрови в Пармі. При заповненні залу зі вступним словом до публіки звернувся головний режисер театру Р. Валько.

Головними виконавцями вистави була Заслужена артистка України А. Шкондіна – Марія, Заслужений артист України А. Цибульський – Корній Перепутька, артист І. Гарасимчук-Гнат Кухарчук. Цікава і багата на інтерпретацію сценогра-

фія – з обох боків два високі хрести, посередині і в глибині сцени – три східці, які провадили до виходу, у формі променя, який розмежував світ реальний і світ незнаний. Дві сцени були глибоко зворушливі – коли малолітня дівчинка в білому, шукаючи за мамою, в розпачі кличе її, і друга сцена, коли Корній, знеможений, на грані смерті, віддає останній кусень коржа сусідському хлопчині, а сам ледве піднімається на східці, щоб відійти назавжди.

Захоплена грою публіка довго вітала акторів і обдарувала їх букетами квітів. Спонсорами вистави були Український Народний Союз, тижневик „Міст” і радіопрограма „Нова”.

Євген Бачинський

Пам'яті Марії-Анни Голод (1917–2003)

Марія-Анна Голод залишиться у нашій пам'яті як талановита письменниця, знавець і шанувальник музики, громадська діячка, а перед усім – людина доброго серця.

Її життя не було легке. Саме коли чоловіка Романа Голода арештували німці у Києві, Марія народила першу дитину. Чоловікові загрожувала смерть, і тільки чудом вдалося йому втекти на волю. Приїхавши до Канади, Марія Голод продовжила. Прийняла вона це все стійко. Після щоденної праці спершу в банку, а опісля в університетській бібліотеці, знаходила час на проби церковного хору, на громадську та власну літературну творчість.

Нам залишила вона дві збірки поезій „Чотири пори року” і „Стрімка моя вулиця” та дві книжечки коротких оповідань „Янгол у наймах” і „Люстра пана Севастіяна”.

Марія, або Рися, як її звали приятелі, назовні робила враження життєрадісної, однак в її віршах відчуваємо смутку і тугу. Вже сама назва збірки „Стрімка моя вулиця” свідчить про те, що авторка змагається з життям, але те, що вона хоче здобути, лишається для неї недосяжним. У поезіях Марія Голод часами згадує радісне дитинство й іноді протиставляє його сірій буденщині. Вона любить природу і на цю тему залишила багато творів. Її вірші – це короткі роздуми про життя, моменти баченого й відчутного.

У прозі Марія Голод переказує та поетично перетворює легенди, які наслухалася дитиною у парафіяльному домі своїх батьків. Дія цих оповідань відбувається не тільки у селах, але і в галицьких містечках минулих століть. З'являються у них різні надприродні сили, зустрічаємо ангелів, чарівників, знахарів і мольфарів. Авторка

Св. п. Марія-Анна Голод

добре знає історію, фолклор та звичаї, а також пам'ятає назви рослин, дерев і всякого господарського знаряддя. Мова героїв природна, іноді авторка вживає архаїчні й діалектичні слова. На мою думку, цю прозу можемо назвати „українським магічним реалізмом”.

Марія Голод належала до Об'єднання українських письменників „Слово” в діаспорі та від 1993 року – до Спільноти письменників України. Обидва прозові твори були друковані в Україні, і там також знали то високо цінити її творчість. За неї одержала вона канадську Шевченківську нагороду (1998 р.) та премію ім. Лесі Українки в Україні (2000 р.).

Авторка брала завжди активну участь в управі Об'єднання „Слово”, якийсь час була головою торонтського відділу, а до кінця діяльності об'єднання сумлінно працювала як скарбник.

Не всі знають, що Марія Голод також писала цікаві мініатюрні вірші під різними псевдами до гумористичного журналу „Лис Микита”. Переважно була це дотепна сатира на імігрантське життя або просто на наше сіре буття.

Покійна дуже багато читала й мала добрий літературний смак, ніколи не відмовлялася від громадської праці. Належала до „Пласту”, до ініціативної групи видання української енциклопедії під проводом проф. В. Кубійовича, була також ініціатором публікації релігійної музики О. Кошиця під патронатом НТШ, редагувала збірник „Рогатинська земля” та роками працювала у „Суспільній службі” в Торонто.

Ми всі, що знали пані Рису, ніколи не забудемо її щедрості й гостинності. В її домі часто бували гості, і тоді стіл вгинався від смачних страв. Члени „Слова” знали, що коли з України приїжджають гості, особливо письменники, зустріч буде у Марії Голод. Вона ніколи не відмовлялася порадити й допомогти потребуючим.

Покійна була ввесь час чимось зайнята, як не в хаті то в городі. Щойно важка хвороба примусила цю енергійну жінку відпочити.

Хай земля буде їй пухом.

Ліда Палій

Місяцеві

8 листопада люди, небайдужі до природи, спостерігали затемнення Місяця. Дивилася і я на цю небесну подію, і пригадала, що один з моїх віршів присвячений Місяцеві. Надсилаю його до „Свободи”. З привітом – Діма.

Чи не сумно тобі, місяцю,
одинокі в небі висіти,
ані травами не вкритому,
ані водами не вмитому,
не засіяному квітами,
без гаїв і без лісів?

Чи не сумно тобі в тиші тій,
у зірках злотовишій,
без морської коліскової
і без ніжності шовкової,
що у кожному її слові є,
без пташиних голосів?

Чи не сумно, срібноокому,
там у небі у високому,
без весни барвистоніжної,
замітлі буресніжної,
без краси землі, що різна є...

Скільки ж літ ти так прожив:
ані травами не вкриваний,
ані водами не вмиваний,
ані квітами не всіяний?
Ну скажи.

Козак тілом і душею

31 жовтня минуло 200 років від дня смерті видатного військового, державного діяча, останнього кошового Запорізької Січі – Петра Калнишевського.

Народився Петро Калнишевський у липні 1691 року в с. Пустовійтівка Роменської сотні, в козацькій родині. Виховували його в душі козацтва і любові до України. Зовсім молодим хлопчиною Петро потрапив до Запоріжжя, там почав гартуватися його козацький характер. З козацтвом пов'язані і його освіта, кар'єра військового, державного діяча та мецената-благодійника.

З середини XVII століття Петро Калнишевський виконував відповідальні місії дипломата – захищав інтереси запорізьких козаків в Петербурзі. Користуючись довірою і повагою козаків, П. Калнишевський обирався похідним отаманом, військовим осавулом, військовим суддею. У 1762 році козацька рада вперше обирає П. Калнишевського кошовим отаманом Запорізької Січі. Але не надовго. Під натиском царського

уряду його усунули від влади. Та з 1765–1775 років П. Калнишевський обирається кошовим Запорізької Січі 10 років підряд.

За виняткові бойові заслуги й уміле командування у роки російсько–турецької війни (1768–1774 роки) Катерина II нагородила його золотого медалею з діамантами та вдовоїла найвищої відзнаки імперії – ордена Андрія Первозванного. Також П. Калнишевський отримав високий чин царської армії – генерал-лейтенанта.

Не лише бойовими заслугами славився П. Калнишевський. Великий внесок кошовий вніс у розвиток господарства і торгівлі на Січі. Сам мав велике фермерське господарство. Також добра слава залишилася про П. Калнишевського як про духовного сподвижника. Він побудував храми в Лохвиці, Межигірському Спасі, Петриківці. Великі заслуги його і перед рідним краєм. У 1760 році для церкви с. Пустовійтівки Петро Калнишевський подарував Євангеліє в коштовній оправі, яку виготовив відомий київський

майстер Іван Равич. Нині цей шедевр зберігається в Рошенському краєзнавчому музею.

У 1773 році П. Калнишевський побудував Троїцьку церкву в Пустовійтівці. А протягом 1764–1770 років на його кошти споруджується у Рошні грандіозна Покровська церква – видатна пам'ятка дерев'яної архітектури доби козацького відродження. На жаль, до наших днів вона не збереглася. У 1999 році цю пам'ятку включили до Національної програми відродження пам'яток історії та культури України.

Трагічно склалася особиста доля нашого знаменитого земляка. Небувале економічне піднесення Січі, зумовлене невтомними стараннями П. Калнишевського, цариця сприйняла як прагнення до незалежності. І тому після закінчення турецької війни 1767–1774 років розпорядилася знищити Запорізьку Січ. У 1775 році П. Калнишевський був підступно схоплений російськими військами і за наказом Катерини II ув'язнений у Соловецькому монастирі. Гордий і непокірливий, 25 років страждав він у тем-

ному казематі. Жодного разу не попросив про помилування, хоч і мав таку змогу. У 1801 році Олександр I „дарував” йому свободу і право вибору місця проживання. Та П. Калнишевський відмовився від царської милости і доживав віку там же, у Соловецькому монастирі. У 1803 році, на 113-му році життя, П. Калнишевський помер, так і не підкорившись російському цареві. Поховали його на головній площі Соловецького кремля. До нашого часу зберігся напис на гранітній плиті, зроблений монахами.

Петро Калнишевський був справді запорізький козак і тілом, і душею, людиною, яка страждала за Україну, взірцем українського національного характеру.

У 1990 році в Ромнах було відкрито пам'ятний знак П. Калнишевському. В с. Пустовійтівка споруджено монументальний пам'ятник кошовому. Ведеться праця задля створення історико-археологічного заповідника „Роменщина – батьківщина П. Калнишевського”.

Сергій Товчигречка
м. Ромни на Сумщині

НОВІ ВИДАННЯ

Книжка про Р. Рахманного

Літом 2003 року, в Києві, у видавництві „Ковчег”, вийшла друком книжка (256 сторінок у твердій оправі) про одного з найвидатніших публіцистів діаспори – „Слово-зброя; література у творчому набутку Романа Олійника-Рахманного”.

Автор праці – Володимир Погребеник, доктор філологічних наук, професор, завідувач катедри української літератури Національного педагогічного університету ім. М. Драгоманова. Це наукова праця, в якій дається ґрунтовна і систематизована аналіза творчого публіцистичного набутку Р. Рахманного, зокрема з точки зору ролі, яку відіграла література і культура у його творчості.

Видання розраховане на викладачів і студентів вищих навчальних закладів, вчителів, науковців і всіх тих, хто цікавиться українською літературою, фолкльором, а також публіцистикою та історією України.

Ціна книжки 20 дол. США включно з опакуванням і пересилкою. Замовлення надсилати на адресу: Stephen Olynuk, 4100 Mass. Ave., NW #1403. Washington, DC 20016. Тел/факс: (202) 362-3630. Електронна пошта: stephenolynuk@cs.com

Навіть
з закритими
очима...

Ідеальна якість
Надійний сервіс
Низькі ціни
Ніяких прихованих
оплат
Інтернет всього
за \$8.99

Росія	20.0¢	9.9¢	6.9¢	8.9¢	15.9¢
Москва	15.0¢	4.9¢	2.9¢	4.9¢	6.9¢
Україна	27.0¢	14.9¢	13.9¢	14.9¢	18.9¢
Ізраїль	12.0¢	6.9¢	5.9¢	7.9¢	8.9¢
Польща	20.0¢	6.9¢	5.9¢	6.9¢	8.5¢
Місячна оплата	\$3.95	\$2.95	HI	HI	HI

All rates quoted are for direct dial service and are in effect as of 9/29/03. Rates may change without notice. Other rates may be available subject to various fees and restrictions. All long distance calls are subject to taxes and regulatory fees.

Вибір зрозумілий!
1.888.6060.WDT
(938)

Україномовні оператори

WORLD DISCOUNT TELECOMMUNICATIONS

Суперекономічні Розцінки

SUPER SAVER

10-10-719

Україна

11.9¢

Тільки у листопаді

КРАЙ	Розцінки за кожну хвилину до 10 хвилин	Розцінки за кожну хвилину після 10 хвилин
Україна	14.9¢	11.9¢
Росія	9.9¢	5.9¢
Москва	4.9¢	3.9¢
Ст. Петербург	4.9¢	3.9¢
Ізраїль	7.9¢	4.9¢
Вірменія	29¢	19.9¢

Вже від сьогодні і до 30 листопада радійте з найкращих цін на вибрані сполучення, а навіть ще з нижчих суперощадних цін за кожну хвилину понад 10 хвилин розмови. Додатково наші чудові ціни за сполучення у США і до Канади все – 4.9 ¢.

**Нема щомісячної оплати • Нема необхідности переключатися
Нема обмеження на час розмов**

Це дуже просто!

США і КАНАДА: 10-10-719 + код міста + номер телефону

Для дзвінків за кордон: 10-10-719 + 011 + код країни + код міста + номер телефону

Починайте користуватися нашими послугами відразу, це значне заощаджування. Ваше запитання?

Телефонуйте: **1-888-279-8666**

або відвідайте нас на Інтернеті: **www.1010719.com**

Обслуга:

startec^{SM}
THE WORLD, CLOSER TO HOME

Стягується невелика платня за з'єднання у розмірі 30 центів за кожний дзвінок. Стягується Федеральний податок. Розцінки для дзвінків за кордон на мобільний телефон можуть бути іншими. Клієнти, які вже користуються сервісом 10-10-719 повинні зателефонувати у центр обслуговування, щоб отримати ці розцінки. Суперекономічні Розцінки тільки до 30 листопада.

ROCHESTER UKRAINIAN FEDERAL CREDIT UNION

УКРАЇНЬСЬКА КРЕДИТОВА СПІЛКА В РОЧЕСТЕРІ

Celebrating 50 Years
of Service to Our
Members and
the Ukrainian
Community

50 Років Відданої
Праці на благо
наших членів
і Української
Громади

Savings Accounts
Share Draft & Checking
Credit Cards
Vehicle Loans
Mortgage Accounts
Signature Loans
Business Loans
Commercial Loans
CD's & IRA's

Investments
Youth Accounts
Direct Deposit
Fund Transfers
International Transfers
Audio Response System
Notary Service
Translation Services
Student Scholarships

RUCUdirect
www.rucfu.org

**ROCHESTER UKRAINIAN
FEDERAL CREDIT UNION**

RUCU Albany
1828 Third Ave.
Watervliet, NY 12189
Tel: (518) 266-0791
Fax: (518) 338-2980

RUCU Rochester
824 Ridge Road East
Rochester, NY 14621
Tel: (585) 544-9518
Fax: (585) 338-2980

RUCU Sacramento
6029C San Juan Ave.
Citrus Heights, CA 95610
Tel: (916) 721-1188
Fax: (585) 338-2980

Out of State, Call Toll Free 1-877-968-7828 – Audio Response Line: 585-338-2980

ПАЧКИ В УКРАЇНУ DNIPRO CO.

В наших крамницях можна придбати авіаквитки в Україну
та з України, зробити візи до України.
До вибору 99 візців хусток!

Телефонні картки: 100 хв. розмови із Україною за \$10.

NEWARK, NJ
688 Sanford Ave
Тел.: (973) 373-8783
(888) 336-4776

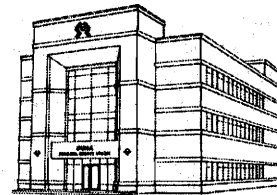
CLIFTON, NJ
565 Clifton Ave
Тел.: (973) 916-1543

PHILADELPHIA
1801 Cottman Ave
Тел.: (215) 728-6040

SUMA (Yonkers) Federal Credit Union Федеральна Кредитова Кооператива СУМА Пропонує

Найновіші, Найшвидші і Найвигідніші Послуги.

- Вікно Каса (Drive thru teller window)
- Mon-Fri: 8:00 A.M. – 3:00 P.M. Fri: 8:30 A.M. – 8:00 P.M.
- АТМ машина – 24 години, 7 днів
- Додаткові години урядування
- Обслуга від понеділка до суботи
- Ранні і вечірні години урядування
- Позики на землю (vacant land loans)
- Позики на будову (construction loans)

Тільки у нашій кредитівці СУМА в Йонкерсі Вам не потрібно
шукати за паркуванням, платити за паркування і висідати із
машини. Всі Ваші фінансові справи можна поладити дуже
швидко через Вікно Каси (Drive – thru teller window), а також
дістати гроші у вигідний для Вас час через АТМ машину.

Головне Бюро:

125 Corporate Blvd.
Yonkers, NY 10701-6841
Phone: (914) 220-4900
Fax: (914) 220-4090
Monday-Thursday: 9:00 A.M. – 3:00 P.M.
Friday: 9:00 A.M. – 8:00 P.M.

Філія у Йонкерсі:

301 Palisade Ave.
Yonkers, NY 10703
Phone: (914) 965-8560
Fax: (914) 965-1936
Tuesday - Thursday: 3:00 P.M. – 8:00 P.M.
Saturday: 9:30 A.M. – 12:30 P.M.

1-888-644-SUMA

E-mail: Sumayonfcu@aol.com

Філія у Стемфорді:

Ukrainian Research Center
39 Clovelly Road, Stamford, CT 06902
Phone/Fax: (203) 969-0498
Tuesday, Wednesday, Friday:
4 P.M. – 8 P.M.

Філія у Спрінг Велі:

SS Peter & Paul Ukr. Catholic Church
41 Collins Avenue, Spring Valley, NY 10977
Phone/Fax: (845) 425-2749
Tuesday, Friday:
5:30 P.M. – 8:30 P.M.

Дирекція Федеральної Кредитової Кооперативи СУМА

Корпорація МІСТ - вибір тих,
хто добре рахує
свої гроші!

ГРОШОВІ ПЕРЕКАЗИ

ПАЧКИ

ЛИСТИ, БАНДЕРОЛІ

в Україну та по цілому світі
в найкоротші терміни!

Міст - це завжди надійно!

Грошові перекази
за декілька хвилин

*існують деякі
обмеження

Тільки ми доставляємо гроші
безпосередньо до рук адресата

Пачки, листи, бандеролі
та інші вантажі

літаком або кораблем
в найкоротші терміни

Щоденна висилка контейнерів
Підбираємо пачки з дому

Щохвилиний комп'ютерний
контроль за виконанням
Вашого замовлення

До Ваших послуг маємо понад 380 агентів в США та Канаді.

За агентом у Вашій місцевості телефонуйте безкоштовно: **1-800-288-9949**

АДВОКАТ
ЯРОСЛАВ
КУЗЕМЧАК

**КОМПЕНСАЦІЇ І ВИМОГИ
В НАСЛІДОК АВАРІЙ**

- ✓ на роботі
- ✓ автомобільних
- ✓ в публічних місцях
- ✓ лікарських помилок

Перша консультація безплатна
Оплату беремо лише після виграші процесу
про відшкодування

А ТАКОЖ:

- ВОДИННЯ під впливом алкоголю
- КУПІВЛЯ І ПРОДАЖ нерухомостей
- ПРОЦЕСИ цивільні і кримінальні
- ШТРАФИ
- РОЗВОДИ
- ЗАГАЛЬНІ КОНСУЛЬТАЦІЇ

WELT & DAVID
1373 Broad St., Clifton, NJ 07013
(973) 773-9800

**Понад 30,000 читачів
тижнево дивиться
на реклами!
ОГОЛОШУЙТЕСЯ!**

Друкарня
COMPUTOPRINT Corp.
Established 1972
Clifton, New Jersey

- виконує друкарські роботи:**
- книжки (в твердій і м'якій оправі)
  - журнали (з експедицією, або без)
  - канцелярські друки
  - весільні запрошення (в укр. і англ. мовах)

**Ваші замовлення виконуємо
сумлінно, скоро і на час та
з 30-літнім досвідом!**

973-574-8800

Fax: 973-574-8887
e-mail: computopr@aol.com

Dunwoodie Travel Bureau Ltd.
800-550-4334 914-969-4200
771-A Yonkers Ave., Yonkers, NY 10704
Fax: 914-969-2108
e-mail: dunwoodtvi@aol.com

АероСвіт Авіалінії (з Нью-Йорку)

	Київ	Львів (і інші міста в Україні)	Москва і Варшава
9/1 - 10/31	\$510	\$600	\$510
11/1 - 12/11	\$450	\$520	\$450

Маємо великий вибір на інші авіалінії з усіх
міст США в Україну, рівнож в усі частини світу.
Круїзи, відпочинкові курорти на карибських
островах, Гаваї, Мексико.

Користайтеся з низьких цін. Полагоджуємо візи.

КУПОН

\$25 Знижка важна на круїзи, вакації.
Не важне на летунські квитки.

Купон важний до 30-го жовтня 2003 р.

**“СВОБОДА” запрошує до праці продавців
реклами**

Ви можете прислужитися громаді й українській пресі, збираючи
рекламні оголошення та передплатників для „Свободи“, а також
продавати газету у Вашій місцевості, отримуючи при тому
винагороду. За детальними інформаціями просимо звертатися
до Марійки Осціславської на

тел.: (973) 292-9800, дод. 3040

• ПРАЦЯ •

TV/НОВІ ОБЛИЧЧЯ

діти віком від 4 до 12
і від 12 до 17
і молодь від 18 до 26
TV commercial

Tel.: (212) 591-1688 Lisa

• ДО ВИНАЙМУ •

До винайму помешкання у старшого
мужчини. Близько церкви. Може бути
пенсіонер або студент. Мусить
мати авто. Ціна до узгодження.

Тел.: (973) 887-2068

Користуйтеся веб-сайтами

„СВОБОДИ“

www.svoboda-news.com

„УКРАЇНСЬКОГО ТИЖНЕВИКА“

www.ukrweekly.com

УНСОЮЗУ

www.unamember.com

ALBATROSS TRAVEL, Inc.

Ціни від 1 листопада
до 10 грудня 2003 р.

- Квитки на місцеві і міжнародні літаки;
- вакації в Мексику, на Караїбах і Гаваї;
- подорожі на люксових кораблях;
- пересилку грошей через „WESTERN UNION“
- квитки на літаки з НЬЮ-ЙорКУ до:

ЛЬВОВА	540 дол. + податок	(в обидві сторони)
	370 дол. + податок	(в одну сторону)
РИГИ	450 дол. + податок	(в обидві сторони)
ВІЛЬНЮСА	325 дол. + податок	(в одну сторону)

МІНСЬКА, СОФІЇ, ТАЛІНА, ВІЛЬНА, КІЄВА, СТ. ПЕТЕРБУРГУ, МОСКВИ
500 дол. + податок (в обидві сторони)
350 дол. + податок (в одну сторону)

Пропонуємо низькі ціни на

„FINNAIR“, „LUFTHANSA“, „AEROSVIT“ і „AEROFLOT“

74 Nassau Ave., Brooklyn, NY 11222

Tel.: (718) 383-7211 • (718) 383-0083

Fax: (718) 349-1767 • Free tel.: 1-800-603-7973

<http://www.albatravel.com>

e-mail: albatravel@aol.com

ощаджувати чи позичати найкраще в ньюйоркській кредитівці Самопоміч!

найвищі відсотки на різні ощадністеві конта
найнижчі відсотки на позичках
найкращі умови сплати позичок

Завжди конфіденційна, швидка, та професійна обслуга!

Федеральна Кредитова Кооператива САМОПОМІЧ - НЬЮ ЙОРК

SELF RELIANCE NEW YORK Federal Credit Union

Головне бюро: 108 Second Avenue New York, NY 10003 Tel: 212 473-7310 Fax: 212 473-3251

Вигідно розташовані філіяли:

Кергонксон: 6325 Route 209 Kerhonkson, NY 12446 Tel: 845 626-2938 Fax: 845 626-8636

Юніондейл: 226 Uniondale Ave. Uniondale, NY 11553 Tel: 516 565-2393 Fax: 516 565- 2097

Асторія: 32-01 31 Avenue Astoria, NY 11106 Tel: 718 626-0506 Fax: 718 626-0458

Outside NYC call toll free: 1-888-SELFREL

Visit our website: www.selfreliancenyc.org

E-mail: SRNYFCU@aol.com

У 40-ий ДЕНЬ ВІД ДНЯ ВІДХОДУ У ВІЧНІСТЬ
Дорогого БАТЬКА, воїна ОУН-УПА віддаймо пошану і наші щирі молитви за спокій душі

бл. п.

ВОЛОДИМИРА ФОРТУНИ – ВАСИЛЯ ІВАНИКА „КОРЧА“

„Просіть ви Бога про такі могили, які сліз не хочуть ні скарж, ні жалю, але серцям дають
потужність діла – джерело сили на день прийдешній“.

Світла пам'ять про Покійного житиме завжди у нашому родинному колі.

Наші скромні слова нехай ляжуть китицею калини на Його могилу.

Діти з Родинами в Україні, Польщі і США.

У понеділок, 22 вересня 2003 р., на світанку в Houston, Texas, в оточенні
найближчої рідні, далеко від рідної України, по довгій та важкій недужі, в
попразденство Свята Різдва Пресвятої Богородиці, неблаганні закони Божі і
закони природи Богом встановлені, яким всі мусять підкоритися,
вибрали пору відходу з цього світу у вічність, дорогого
БАТЬКА, ТЕСТЯ і ДІДУСА
невтомного і вірцевого патріота

бл. п.

ВОЛОДИМИРА ФОРТУНУ- ВАСИЛЯ ІВАНИКА „КОРЧА“

Прожив він 84 роки, сповнених любов'ю та вірою
і працею для України, громади і родини.

При цій нагоді годиться коротко згадати його життєвий шлях і діяльність в боротьбі
за відновлення Незалежності України.

Народився він 1 січня 1919 р. в с. Старий Вербів Бережанського повіту на Терно-
пільщині, в Україні у патріотичній сім'ї Івана і Параскевії з д. Одут. Батько його був
старшиною Українських Січових Стрільців та членом УВО. Молодий Василь, одержавши
добре національне і релігійне виховання у рідному домі, разом з братом Григорієм і
сестрою Настеєю послідовно доповнювали його в рядах юнацтва і членства ОУН.

Середню освіту завершив в 1937 р. в українській гімназії в Бережанах. Він кіль-
канадцятьлітнім юнаком як один з перших на заклик Проводу ОУН включився в ря-
ди УПА та займав різні відповідальні становища – від підрайонного провідника до
політвиховника в сотнях УПА на Закерзонні. Його жертвенна і повна посвяти праця,
яка була тісно пов'язана з ОУН-УПА у найтяжчих часах боротьби українського наро-
ду за визволення своєї Батьківщини, на переміну переплетена була арештами, тюр-
мами (Бережани, Тернопіль, Лонцого у Львові, Штумі, Ряшеві у Польщі), конспі-
раційною діяльністю, довгі роки був тільки номером в концтаборах Aushvitz,
Mauthausen (німці в Aushvitz ампутовали йому ліву руку). Василь Іваник на протязі
свого трудолюбивого життя багато зробив для України, бо був відважною і жерт-
венною людиною. „Здобудеш українську державу, або загинеш в боротьбі за неї“,
було життєвою девізою Василя Іваника. В цю девізу він не тільки вірив, але згідно
з нею жив і працював. Тому після виходу з концентраційного табору Mauthausen в
1945 р. під прізвиськом – Володимир Фортуна (щастя миром володіє), не вибирає
життя на Заході, а пробує хоч і з одною рукою перейти до рідних в Україну. Пере-
ступивши кордон післявоєнної Польщі почув гіркий смак комуністичної дійсності
на рідних землях. Без вагання на заклик головного проводу ОУН-УПА як політви-
ховник знов зі зброєю в руці включається в збройну боротьбу з комуністичними
окупантами.

З тюрму остаточно виходить на волю в 1955 р. на „Ziemiach odzyskanych“, північ-
но-західних територіях післявоєнної Польщі. Не маючи фізичної можливості пово-
роту в рідні сторони, в Україну, де залишилася вся рідня і свіжі могили батьків, які
щойно повернулись зі заслання, з Сибіру, повний посвяти і енергії, відшукує і
нав'язує контакти з тими, які прожили польські комуністичні тюрми, з тими, які

зброєю обороняли право українського народу на свободу і незалежність.

Факт, що залишився ще живим після тюрем, треба завдячувати його сильному
характерові, вірі і волі. Тільки ці прикмети додавали йому сили поборювати най-
тяжчі перешкоди у виконванні всіх завдань, які часто були дуже відповідальні і
нелегкі.

Щедро обдарований чудовим голосом, музичним і поетичним талантами (автор
багатьох віршів і пісень, які komponував на піаніно та усній гармонії). Проводив
„Щоденник“, на основі котрого в пізніших роках повстали два томи автобіографічної
повісті „3 минулих днів“. (780 стр., зараз готуються до друку). Там же писав:

„Боже, як глибоко вдячний я Тобі,
Що ще живу, хоч на чужій землі,
Що ще кохаю, хоч в глибині душі,
Мою так мучену Україну...“

На півночі Польщі, там де вийшов на волю, в другій половині 50-их років, зустрів
вчорашню товаришку по зброї, яка по 8-літнім вироці щойно вийшла на волю, Кате-
рину Косаревич - „Гуцул“. Разом приводять на світ двоє дітей Ірену і Рому. Виховані
в українському патріотичному дусі, обі дочки не тільки здобули вищу медичну уні-
верситетську освіту, але також беруть активну участь в громадському і лікарському
житті української діаспори у Польщі, а потім у США і Україні. Зараз обидві практи-
кують лікарями. Старша Ірена працює лікарем неврологом, а молодша Рома ліка-
рем психіатрії.

Позитивною рисою життя і праці Володимира Фортини була його настанова до
життя і постійна працьовитість до останніх днів його туземного буття. Він належав
до неповторної генерації, генерації оптимістичної і рівночасно трагічної, духовий
світ якої не всі вже нині розуміють. Доказом пошани і пам'яті був величавий похор-
он у церкві Покрова Пресвятої Богородиці у Houston, Texas з участю двох священ-
ників: його зятя о. Андрія Тараса Двудіта, колишнього довголітнього пароха цієї па-
рафії і теперішнього пароха о. Миколи Довжука.

У вівторок 23 вересня правився Парастас - Велика Панахида.

24 вересня правилась заупокійна Служба Божа і Панахида та відбулась тризна в
церковній залі з висловами співчуття багатьох осіб. Через всі ті дні з різних закутків
світу напливали квіти і карточки та телеграми від родини, приятелів та товаришів по
зброї, нинішніх комбатантів.

Домовина спочила на цвинтарі Glenwood, у Houston, Texas.

„Коли прийдеш туди, зітхни до Бога бож тебе жде подібна дорога“ – говорив вже
сильно хворий, за життя покійний.

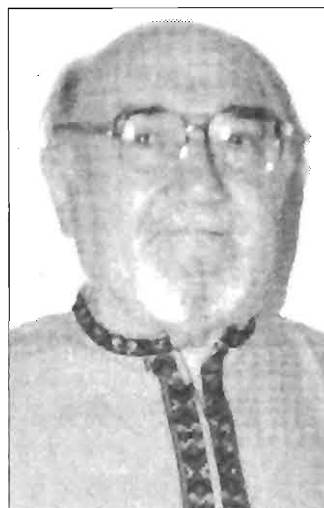
Незбагненні для нас діла Господні. Тому віримо по християнськи, що не з життя
пішов наш рідний Батько, а в інше життя, де всі ми колись зустрінемося.

Пригадується тут його 2-ий том згаданих споминів. Епіграфом до цього твору по-
ставлені його слова, які могутно пояснюють шлях і мету туземного життя Покійного:

„Хто бореться за волю свого народу,
І хто за свій нарід життя не щадить,
Той спокійно стане перед Божим Судом
І тому Всевишній всі гріхи простить...“

Вічна Йому пам'ять!

ДІТИ З РОДИНАМИ

Oblast Memorials

845-469-4247 E-mail: oblast@optonline.net

ОБСЛУГОВУЄ УКРАЇНСЬКУ ГРОМАДУ В NY/NJ/СТ/РА
З ВИРОБОМ ЗНАМЕНИТИХ

~ ПАМ'ЯТНИКІВ ~ МАВЗОЛЕЇВ

НА ВАШЕ БАЖАННЯ МОЖЕМО ЗУСТРІТИСЯ З ВАМИ
У ВАШОМУ ДОМІ, ЩОБ ОБГОВОРТИ ВАШ ПРОЄКТ.

LYTWYN & LYTWYN

UKRAINIAN FUNERAL DIRECTORS

Theodore M. Lytwyn, Manager

NJ Lic. No. 3212

AIR CONDITIONED

Обслуга ЩИРА і ЧЕСНА.

Our Services Are Available

Anywhere in New Jersey.

Також займаємося похоронами
на цвинтарі в Бавнд Бруку і
перенесенням Тлінних Останків
з різних країн світу.

UNION FUNERAL HOME

1600 Stuyvesant Avenue

(corner Stanley Terr.)

UNION, N.J. 07083

(908) 964-4222

(973) 375-5555

ПЕТРО ЯРЕМА

УКРАЇНСЬКИЙ

ПОГРЕБНИК

Займається похоронами
в BRONX, BROOKLYN,
NEW YORK і ОКОЛИЦЯХ

ЛУІС НАЙГРО - директор
Родина ДМИТРИК

Peter Jarema

129 EAST 7th STREET

NEW YORK, N.Y. 10009

(212) 674-2568

Народний інтелігент Олесь Скоп

Минулого літа Олесь Скоп з донькою Вірою до Києва не приїхали. І багатьом людям забракло свята зустрічі, яке він завжди привозив. Але на кожному кроці я відчуваю його слід. Вийшло друге видання „Розстріляного відродження”, видане заходами Фондації ім. І. Багряного, яку він очолював протягом двох років і багато зробив. Натрапляю на гарне видання книжки дуже шанованого репресованого поета Володимира Косовського „Дума денна і нічна” – і тут О. Скоп! Виходить каталог великого мистця Панаса Заливахи – знову коштом Олесь Скопа. Але всього не перелічити: він умів давати так, щоб ліва не знала, що робить права. Олесь Скоп зустрівся мені в житті 12 років тому, коли доля мене закинула на західний берег Америки. В Сан-Дієго зустрів мене на летовищі усміхнений чоловік і обняв, як брата, з яким давно не бачився.

– Ви мене хіба знаєте? – здивувався я.

– Я вас тридцять років знаю, – усміхнувся. – Мене звали Олександр Скоп. Пишеться як теле-скоп...

Відразу я скинув напругу подорожі і відчув себе, як у брата. Його дім і сад відкрив мені всі двері, а делікатність господарів була на межі їхньої відсутності в домі. Вважалося, що гостеві не можна перешкоджати в його думках... Якось несміло господар дав мені матеріали про Вініницьку трагедію 1937-38 років, розкопану німцями у 1943-му, і натякнув, що до книжки потрібна була б передмова. Ця книжка вийшла в Києві 1993 року з моєю передмовою, і Олесь Скоп наполіг, щоб і за нашою спільною редакцією. Звичайно, все було зроблено його зусиллями і його коштом, і його болем. Там, у Вініці, було розстріляно і його батька Захара Скопа. Під час гостювання в доброго Олесь Скопа я, здається, остаточно повернувся до своєї норми після усіх моїх

конвойованих і вільних етапів.

Виявилося, що ми з Олесем – цехові колеги. Він також столяром вийшов на пенсію. Ми навіть оглянули його столярний „інструмент”. Я захоплювався, як гоголівський коваль Вакула у царських палатах. Олесь Скоп жив так скромно, що я навіть не догадувався про його заможність. Дім і сад він купив ще тоді, коли в Каліфорнії це мало коштувало. А вдома він витрачав не більше, ніж личить столярові. Тільки згодом я зрозумів, що Олесь не вмів витрачати на себе. Він утримує, підтримує і займає непомітно скромне місце. Але при тому він завжди знає, на що витрачає. Важко було б собі уявити цього природного гумориста в якійсь непевній компанії, яка заманює його своїми компліментами: він добре відчував і високо цінував справжність. Підтвердженням цьому – його книжка, видана в Києві 2001 року – О. Шпилька „І сміх і горе” („Смолоскип”, 2001 р.).

В передмові віднесено Олесь не тільки до найяскравіших, найдотепніших українських гумористів, до письменників дуже широкого тематичного діапазону. Талановитий автор короткого жанру створив своєрідну панораму і водночас історію життя українського народу в другій половині ХХ століття. Теперішня молодь вже не пам'ятає проблем, які лихоманили світ в „епоху будівництва комунізму” і навіть не вірить, що таке могло бути. Не виключено, що для багатьох живим підручником історії послужать гуморески Олесь Шпильки, який умів відгукнутися на важливі події часу, висвітлювані в пресі. Не менш цікавими свідченнями часу є його гуморески про нові звичаї в модерну епоху швидкої зміни форм життя в Америці.

Євген Сверстюк

З невимовним сумом повідомляємо,
що у неділю 23 листопада 2003 р.
у ранніх годинах відійшла від нас у вічність

бл. п. МАРІЙКА ГАЛУЩАК

віддана і енергійна працівниця Українського Народного Союзу
протягом 10-ти років у відділі виплат грамот та секретар
70 Відділу УНСоюзу у Джерзі Ситі, Н. Дж.

Марійка Галушак залишила у смутку чоловіка Олександра, дочку Аню Яцевич, сина Олександра, маму Еву Чекай, дві сестри Аню Васко і Меланію Тхір, та двоє внуків, яким ми складаємо щирі співчуття.

Час відвідування: понеділок, 24 листопада 2003 р. від год. 7-ої до 9-ої веч. і у вівторок, 25 листопада 2003 р. від год. 2-ої до 4-ої по пол.

ПАРАСТАС у вівторок, 25 листопада 2003 р. о год. 7-ій веч. у похоронному заведенні Riotto Funeral Home, 3205 John F. Kennedy Blvd. у Джерзі Ситі, Н. Дж.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ у середу, 26 листопада о год. 10-ій ранку в українській католицькій церкві свв. Петра і Павла у Джерзі Ситі, Н. Дж.

Пам'ять про Марійку Галушак буде завжди з нами!

ЕКЗЕКУТИВА І ПРАЦІВНИКИ
УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ,
„СВОБОДИ” І „УКРАЇНСЬКОГО ТИЖНЕВИКА”

Вічна їй пам'ять!

Ділимося сумною вісткою, що 4 листопада 2003 р. відійшла у вічність
на 84-му році життя наша найдорожча і незабутня
СЕСТРА, МАМА І ТЕТА

блаженної пам'яті ЕВГЕНІЯ (ЖЕНЯ) ЛОНЧИНА з дому САБАТ

колишня абітурієнтка гімназії Сестер Василіанок у Львові.
Нар. 8 жовтня 1919 р. в Синевідську Нижнім, Україна.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися в селі Пісочна, Україна.

Залишені в глибокому смутку:

син – БОГДАН ЛОНЧИНА в Україні
сестра – ЛІДІЯ ЛАДИКА з родиною в Україні
сестра – РОМА МАКСИМОВИЧ з родиною в Америці
кузинка – ЛЯРИСА ДЖЕРОЛД в Америці
кузин – БОРИС КОЛЯНКІВСЬКИЙ в Німеччині
та ближча і дальша родина в Україні і в Америці.

Вічна їй пам'ять!

Ділимося сумною вісткою, що 12 листопада 2003 р. з волі Всевишнього
відійшла у вічність на 93-му році життя наша найдорожча і незабутня
МАМА, БАБУСЯ І ПРАБАБУСЯ

бл. п. НАТАЛІЯ ВЛАСОВА з дому ЛАБЕНСЬКА

Нар. 24 листопада 1910 р. у Вульці, Україна.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися в Алфред-Алмонд, Н. Й., а Заупокійні Служби Божі будуть відправлені в Українських Католицьких Церквах: Елмайра Гайтс, Н. Й., Трентон, Н. Дж., Апопка, Фла., Нові Сад – Сербія, Загреб – Хорватія, Мюнхен – Німеччина, Львів і Київ – Україна.

Тлінні останки Покійної будуть перевезені на місце вічного спочинку поруч домовини її чоловіка бл. п. о. Олександра Власова у Хорватії.

В глибокому смутку залишилися:

дочка – ОКСАНА СІЧ з чоловіком ДМИТРОМ
син – ОРЕСТ ВЛАСОВ з дружиною СТЕФКОЮ
внуки – ЛАРИСА ВЛАСОВА з чоловіком МАНСУРОМ
– ВАЛЕРІЯ ВЛАСОВА
– ОЛЕКСАНДЕР СІЧ з дружиною НАТАЛКОЮ
– ЮРКО СІЧ
– АНДРІЙ СІЧ
– НАТАЛКА РАЙТ-СІЧ з чоловіком KEYCI
правнуки – МАРКІЯН, МАТВІЙ, МЕЛАНІЯ, МАРІЙКА, МИХАЙЛО,
ДЖЕСІКА
та ближча і дальша родина.

Сердечно дякуємо усім за вислови співчуття, квіти та слова розради в цей сумний для нас час. Спеціальна подяка приятелям і знайомим за Ваші молитви, Служби Божі та Панахиди.

Хай Господь винагородить Вас!

Вічна їй пам'ять!

ПОДЯКА

З волі Всевишнього відійшов у вічність 9 січня 2003 р. наш найдорожчий
МУЖ, БАТЬКО, ВІТЧИМ та БРАТ

бл. п.

д-р ВОЛОДИМИР ФЕДИНЯК

ветеринарний лікар в Чикаго.

Цією дорогою складаємо найсердечнішу подяку родині, приятелям, знайомим та клієнтам, що вшанували пам'ять Покійного своєю присутністю на похоронних відправах і відправили на вічний спочинок.

Щира подяка нашому дорогому пароху о. митратові Іванові Кротцеві за очолення похоронних відправ. Рівнож ми вдячні о. Миронові Панчукові за слово прощання в церкві, о. Ярославу Мендюкові, о. Миколі Бурядникові та о. Абрагаму Міллерові за чутливість у шпиталі.

Особлива наша подяка дорогому кузинові д-рові Юрію Барановському, що своєю присутністю з далекого Гартфорду облеглив нас біль, будучи з нами. Невимовно вдячна дорогій Ірені Стерчо, що прибула з Філадельфії ділити наш біль із своєю донею – моєю похресницею, а нині вже покійною бл. п. д-р Оленою Стерчо-Хома.

Дякуємо за зворушливі та теплі слова прощання та клесидру в часописі „Свобода“ від Об'єднання Українських Ветеринарних Лікарів д-рові Ігореві Ястрембському, д-рові Івану Лесейкові від ОДВУ та Української-Американської Видавничої Спільки та президенту Богданові Ватралеви від Українсько-Американської Федеральної Кредитової Спільки „Самопоміч“ в Чикаго.

Дякуємо за вислови співчуття п. Олесю Процюкові, голові Центральної Управи ОДВУ та ректорові Роману Кравцеві від Львівської Державної Академії Ветеринарної Медицини. Ми вдячні членкам куреня „Перші Стежі“, що тепло і щиро ділили наш біль.

Ми вдячні за чисельні телефонічні та листовні вислови співчуття родині, приятелям, знайомим та установам. Невимовно вдячні всім, хто допоміг нам у тих важких днях смутку.

Щира подяка за прекрасні квіти на могилу як також надіслані нам домів: Ю. і О. Бозьо, Д. О. і М. Весоловські, J. Woodland, Дирекція і Працівники Каси „Самопоміч“, J. Georgian, д-р І. і О. Масник, родина Mueller, Об'єднання Українсько-Американських Ветеринарних Лікарів, родина Рудавські, Dr. J. and A. Schofield.

ЗА ДУШУ ПОКІЙНОГО НА СВЯТІ ЛІТУРГІЇ, зложили:

Л. Барановська з родиною, І. Белей, Т. і О. Боднар, В. і М. Войтихів, І. і Л. Декайло, О. і Д. Декайло, В. і Т. Дутко, В. Іваницька, д-р А. і д-р О. Ільків, мец. Л. і Л. Керинські, Ю. Кокорудз, М. Лесейко, І. Мурин, д-р П. і О. Пундій, М. Скоморох, д-р Ю. і І. Стасула, І. Стерчо, д-р О. Стерчо і П. Хома, М. Чорняк, А. Яцина.

В ПАМ'ЯТЬ ПОКІЙНОГО ЗЛОЖИЛИ ПОЖЕРТВИ НА НАСТУПНІ ЦІЛІ:

БУДІВЕЛЬНИЙ ФОНД/ВІНДА СОБОРУ СВВ. ВОЛОДИМИРА І ОЛЬГИ:

Ю. і О. Бозьо, Д. і А. Браєн, д-р А. і д-р Т. Бровар, Б. і П. Ватраль, О. Ванджура, П. і Е. Вишницькі, Б. і І. Вруські, О. і М. Гельбгі, Т. і Р. Галібей, О. і І. Гарасовські, О. і М. Гриневич, Я. Гук, І. і Ю. Гулик, о. О. і Д. Гошуляк, М. і М. Green, Т. Дахнівська, Я. Дахнівський, М. і Р. Дахнівські, І. і Л. Декайло, Р. і О. Дзюк, В. Джулинська, О. Дребот, Е. Зеленко, д-р Б. і Л. Іванець, J.J. Sarr, В. і Л. Калін, О. і І. Караван, д-р М. і д-р Л. Колєнські, А. і Л. Коломєць, М. Коломєць і Д. Яневський, Н. Кузич, д-р Ю. і Т. Кузич, А. і Л. Лехняк, О. і З. Литвинишин, В. Маркевич, д-р В. і д-р Д. Маркус, Н. Масник, д-р І. і С. Микитюк, д-р Я. і Л. Музичка, Ondeo-Nalco, Ю. і М. Ожга, В. і Х. Павлик, А. і Х. Петриків, І. і А. Прокопович, М. Радловська, д-р Б. і С. Рудавські, В. і А. Сафіян, В. і Е. Скоморох, д-р Р. Смик, Р. і М. Смик, Г. Сосенко, В. Трошук, Л. Цюлко, М. Чижик, д-р В. і Е. Ястрембські, Р. Яхторович, д-р М. і Н. Яхторович, М. Яхторович, О. і Х. Яцків.

Разом: 2,655 дол.

ПАТРІАРШИЙ СОБОР В КИЄВІ:

д-р Р. і С. Барановські, О. Бережницька, М. Кальба, О. і О. Іванишин, д-р І. і М. Лесейко, І. і Р. Полухович, М. і І. Скробач, А. Шиб і І. Шиб, І. О. Яцків.

Разом: 205 дол.

УКРАЇНСЬКИЙ КАТОЛИЦЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ У ЛЬВОВІ:

М. і Б. Боднар, д-р Я. і К. Данилишин, В. і О. Климків, мец. М. і Д. Кос, д-р П. і І. Попович, І. Семків, О. Харкевич, А. Харук, д-р І. Целевич.

Разом: 270 дол.

ЕНЦИКЛОПЕДІЯ УКРАЇНСЬКОЇ ДІЯСПОРИ:

Т. Гюбнер, д-р Р. і Д. Дашкевич, В. і І. Дудко, В. і Л. Камінські, Об'єднання Українсько-Американських Ветеринарних Лікарів, С. Рудавська-О'Коннор, д-р Б. і О. Ткачук, М. і Д. Ярославич.

Разом: 375 дол.

УКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МУЗЕЙ:

В. Демус, Я. і М. Ганкевич, О. і Д. Городиські, О. і У. Гриневич, І. і О. Матвіїшин, проф. Ю. і О. Яримович.

Разом: 270 дол.

ПЛАСТ В УКРАЇНІ:

К. і А. Бабченко, Т. Бень, Л. Боднар, І. Ганкевич, Т. і Л. Гриців, І. Горчинська, Т. і О. Ковч, Д. Ковч-Якубович, А. і М. Козбур, д-р І. і д-р Н. Коропецькі, М. і О. Коропецькі, д-р Т. і Л. Крупа, Й. і д-р І. Лесейко-Оверко, Пластове Плем'я „Перші Стежі“, Б. і І. Плешкевич, Т. і О. Попович, С. Рубель, Н. Сохан, Н. Сигіда, Б. Титла, Л. Ткачук, д-р Б. і Р. Харкевич, А. і Х. Цюлко, А. і Д. Чичула.

Разом: 805 дол.

СЕМІНАРІЙНИЙ ФОНД ПРИ ПАРАФІЇ СВВ. ВОЛОДИМИРА І ОЛЬГИ:

О. Заброська, Л. і Л. Климкович.

Разом: 75 дол.

ТОВАРИСТВО УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ (ТУМ):

Д-р Б. і В. Боднар, О. Кочман, Б. і В. Тодорів.

Разом: 105 дол.

НАДВІР'ЯНСЬКЕ БРАТСТВО ОУН-УПА:

Д. Дикий.

Разом: 200 дол.

ДОСЛІДНА ФУНДАЦІЯ ІМ. ОЛЬЖИЧА:

2-ий Відділ ОДВУ та Українська Видавнича Спілька, Н. Іванів.

Разом: 200 дол.

ІНСТИТУТ МОДЕРНОГО МИСТЕЦТВА:

О. і О. Коверко, М. і Т. Маркевич, Ю. і М. Миськів.

Разом: 100 дол.

ПРИВАТНИЙ ЛІЦЕЙ БЛАЖЕННОГО КЛИМЕНТІЯ ШЕПТИЦЬКОГО У ЛЬВОВІ:

Інж. Л. і Л. Зелик.

Разом: 50 дол.

СТИПЕНДІЙНИЙ ФОНД ПРИ СУА:

Т. і Г. Ванджура, 29-ий Відділ СУА.

Разом: 70 дол.

ФОНД „ДИТЯЧА МРІЯ“ – САМБІРСЬКО-ДРОГОБИЦЬКА ЕПАРХІЯ:

Н. Іванів.

Разом: 25 дол.

АКЦІЯ „ДОЛЯР В УКРАЇНУ“:

Родина Салук, R. Serafin, R. Silver, Ю. Шабан.

Разом: 270 дол.

Усім наше щире спасибі.

Дружина ОРЕСТА з дітьми і внуками.

З глибоким сумом повідомляємо, що наш дорогий
БРАТ І ВУЙКО

сл. п.

ЯРОСЛАВ ЛУЧАНКО

нар. 26 січня 1920 р.

відійшов у вічність 19 листопада 2003 р.

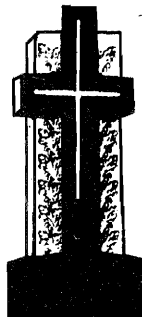
ПОХОРОН відбувся в понеділок, 24 листопада 2003 р. з церкви Архистратига
Михайла на цвинтар св. Марії в Дженкінтавні, Па.

Вічна йому пам'ять!

РОДИНА

SO. BOUND BROOK MONUMENT CO. LLC

УКРАЇНСЬКЕ ПІДПРИЄМСТВО

ДАРКО ВОЙТОВИЧ, власник
(908) 647-7221 • (732) 356-1209

СТАВИМО ПАМ'ЯТНИКИ, МАВЗОЛЕЇ, СТАТУЇ
З РІЗНИХ ГРАНІТІВ, БРОНЗИ НА ПРАВОСЛАВНОМУ
ЦВИНТАРІ СВ. АНДРІЯ В С. БАВНД БРУКУ,
СВ. ДУХА В ГЕМПТОНБУРГУ ТА ІНШИХ.

За мову і зміст посмертних оголошень
і подяк редакція не відповідає

Ділимося сумною вісткою, що 22 листопада 2003 р., відійшов у вічність на 83-му році життя наш дорогий
МУЖ, КУЗИН і ВУЙКО

бл. п.

КОНСТАНТИН БЕНЬ

нар. 17 травня 1920 р. у Львові.

Залишені у глибокому смутку:

- дружина – ТЕРЕЗА
- швагри – ВОЛОДИМИР ШАРКО з дружиною МЕРИЛИН
- ІВАН НИНКА
- кузини – ДМИТРІЙ ЕДВАРД ДОЛГОРУКОВ
- ІРЕНЕЙ ПРОКОПОВИЧ з дружиною АННОЮ
- племінники – НЕСТОР НИНКА з дружиною НАДЕЮ і діти
- МАРКО НИНКА з дружиною КАЄЮ
- АНДРІЙ НИНКА
- ВОЛОДИМИР СМЕРИНСЬКИЙ
- ЯРОСЛАВА МЕЛЕХ

ближча і дальша родина ШАРКІВ, КУДРИКІВ, ПОРИТКІВ і СПОЛІТАКЕВИЧІВ у США і Україні.

ПАНАХИДА відбулася у вівторок, 25 листопада 2003 р. в заведенні Hines Renaldi Funeral Home, Silver Spring, MD.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися в середу, 26 листопада 2003 р. в українській католицькій церкві св. Тройці в Silver Spring, MD, а опісля на цвинтарі Cedar Hill Cemetery, Suitland, MD.

Рівночасно відбулося перепоховання прахів мами Константина, ОЛЕКСАНДРИ ДОЛГОРУКОВ БЕНЬ побіч нього.

Замість квітів можна складати датки на наступні фонди:

Будівельний Фонд церкви св. Тройці в Silver Spring, MD, Українська Бібліотека імені С. Петлюри в Парижі, Будова Греко-Католицького Собору в Києві, Охорона Могили Поляглих за Волю України, Фонд Допомоги Пластові в Україні.

Вічна пам'ять Покійним!

Ділимося сумною вісткою, що 10 листопада 2003 р.
після довгої боротьби з недугою відійшов у
вічність на 84-му році життя наш найдорожчий
МУЖ, БАТЬКО, ДІДУСЬ і БРАТ

бл. п.

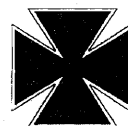
ВОЛОДИМИР СТЕЦИШИН

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися 14 листопада 2003 р. з катедрального храму св. отця Миколая на парафіяльний цвинтар св. о. Миколая в Чикаго.

Залишені в смутку:

- дружина – ЗЕНОВІЯ
- доні – ОЛЕНА СНОВ з мужем ФРЕДОМ
- ВІРА ШИЯН з мужем о. дияконом МИХАЙЛОМ
- МАРІЯ ОНУФЕРКО з мужем О. АНДРІЄМ
- ТАНЯ ГРИГОРЧУК з мужем РОМАНОМ
- внуки – ІВАСЬ СНОВ
- ТОМА, ВАСИЛЬ і ГАНУСЯ ОНУФЕРКО
- ТАНЯ і ЛУКА ШИЯН
- ЮСТИНА і МАКСИМ ГРИГОРЧУК
- сестра – ГАЛЯ ШВЕЦЬ в Україні
- та ближча і дальша родина в Америці, Канаді і Україні.

Вічна Йому пам'ять!

З глибоким жалем сповіщаємо знайомих і українську громаду,
що 11 жовтня 2003 р. на 79-му році життя відійшов у Божу
вічність наш дорогий

МУЖ і любий ДРУГ, БАТЬКО і ДІДУСЬ

проф.-емерит Манітобського університету

бл. п.

МИХАЙЛО ТАРНАВЕЦЬКИЙ

нар. 22 лютого 1924 р.
в с. Борщів, р-н Коломия

Покійний був довголітнім дійсним членом Наукового Товариства ім. Шевченка (НТШ) в Канаді і Української Вільної Академії Наук (УВАН) у Канаді, як також кількарізовим її президентом. Був членом міжнародних наукових і професійних установ і асоціацій, провідним членом Української Православної Церкви (УПЦК) і багатьох українських установ. Був старшиною колишніх вояків 1-ої УД УНА.

Серед наукового світу, а зокрема у своїй спеціальності, користувався повагою і довір'ям. Широковідомий у багатьох країнах світу як науковець і визначний радник, та дослідник різних аспектів застосування і передачі екстра-високого струму електроенергії.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися 20 і 21 жовтня у Митрополичій православній катедрі св. Тройці у Вінніпезі.

З безмежним жалем залишилися:

- дружина – ІРАЇДА
- дочки – МАРУСЯ ЗУРЕК з чоловіком КАЗИМИРОМ
- НАТАЛКА БАЛЬКО з чоловіком ЮРКОМ
- внуки – МИХАЙЛО, АНДРІЙ
- ОЛЕКСА, СТЕФАН, АРКАДІЯ
- та рідні в Україні.

Спи спокійно мій Друже, до нашої зустрічі у Божій Вічності.
Світла пам'ять про тебе, Михайле, піде з роду в рід і буде вічною.

РЕКЛАМА • ОГОЛОШЕННЯ • ПОВІДОМЛЕННЯ • Марійка Осціславська 973-292-9800 #3040

**ХОЧЕТЕ ПРОДАТИ
ЧИ КУПИТИ ХАТУ?**

Зверніться до

ВАСИЛЯ КАВАЦЮКА

(908) 790-9240

або

(908) 265-7618

Exit Realty

УКРАЇНСЬКА КНИГАРНЯ

Найбільший вибір українських книжок.

Замовляйте каталог:

1-866-422-4255

www.ukrainianbookstore.com

ОРКЕСТРА „ЛУНА“

Музика на весілля, забави, фестивалі.

Святкування роковин.

ОЛЕСЬ КУЗИШИН

Тел./Факс: (732) 636-5406

e-mail: dumamuse@aol.com

ФІРМА ЄВШАН

пропонує касети, компакт диски,
відео, шкільні книжки, комп'ютерні
програми, писанки та різні подарунки.
Замовляйте новий каталог на 2003 рік!

Тел.: 1-800-265-9858

COMPLETE MORTGAGE SERVICE

Тел.: (215) 396-7277

Прошу
відповісти

так чи ні на
наступні питання:

Поліна Калушнер
президент

- Ви знайшли дім чи бізнес своєї мрії?
Так _____ Ні _____
- Ви сумніваєтесь у своїй кредитоздатності?
Так _____ Ні _____
- Ви боїтесь заплутатися в лабіринтах програм? Так _____ Ні _____

Якщо Ви відповіли Так принаймні на
одне питання, подзвоніть тел.:
215-396-7277

і попросіть працівника
Complete Mortgage Service стати
**Вашим провідником
у лабіринтах моргиджа**

- 10 років у бізнесі.
- Комерційні і бізнесові позички.
- Уважне персональне відношення до кожного клієнта.
- Купівля, перефінансування, консолідація кредитних карток і ін.

www.whymortgage.com

можна телефонувати 7 днів на тиждень

„АПОН“ ВІДЕО-КАСЕТИ КОМПАКТ-ДИСКИ з України

ВЖЕ МОЖНА НАБУТИ

12-та річниця НЕЗАЛЕЖНОСТІ УКРАЇНИ

Відео: „КОНЦЕРТ“ №.2004

„ВІЙСЬКОВА ПАРАДА“ №.2005

Ціна 30 дол.; два 55 дол.

відвідайте нас на www.AponRecords.com

APON VIDEO COMPANY, INC. P.O. Box 3082,
Long Island City, NY 11103 • Тел.: (718) 721-5599

ОКСАНА ТРИТЯК
Професійний продавець
забезпечення УНС
OXSANA TRYTYAK
Licensed Agent

Ukrainian National Ass'n, Inc.

2200 Route 10, P.O. Box 280 Parsippany, NJ 07054
Tel.: (973) 292-9800 (Ext. 3071) • Fax: (973) 292-0900
e-mail: OKRYS@YAHOO.COM

ЕВГЕН ОСЦІСЛАВСЬКИЙ
Професійний продавець
забезпечення УНС
EUGENE OSCISLAWSKI
Licensed Agent

Ukrainian National Ass'n, Inc.

tel./fax: 732 583-4537

Matawan 9@optonline.net

KOZAK CONSTRUCTION, Co.

Ремонтуюмо і переробляємо хати, помеш-
кання, пивниці, паркети, кафлі, шідрак,
шпаклювання, малювання.

Тел.: (201) 437-3227 • (646) 279-1910

ARKA COMPANY

Нитки, тканина до вишивання,
писанкові прибори, касети, відео-
касети, CD, шкільні книжки, хустки,
кераміка, різьба.

26 First Avenue, New York, NY 10003

Тел.: (212) 473-3550

УКРАЇНСЬКИЙ ІМІГРАЦІЙНИЙ ЦЕНТР PALLADA International

ВСІ ВИДИ ІМІГРАЦІЙНИХ СПРАВ

Оформлення Заяв на Потерію
Зеленої Картки за Новими Вимогами

98 Second Avenue, 2nd Floor, New York, NY 10003
Tel.: (212) 387-8683 • (212) 228-3029

LAW OFFICES OF

ZENON B. MASNYJ, ESQ.

Від 1983

- Серйозні персональні пошкодження
- Купно, продаж нерухомостей
(Real Estate and coop-closings)
- Репрезентування комерційної
діяльності
- Securities arbitration
- Розводи
- Заповіти-офіційні завірення

157 SECOND AVENUE

NEW YORK, NY 10003

(212) 477-3002

(Тільки за попереднім домовленням)

Fregata TRAVEL SERVICE, INC.

250 West 57th St. #1211 Phone: (212) 541-5707
New York, NY 10107 Fax: (212) 262-3220

ECONOMY AIRFARES

Львів/Одеса

567 дол. + tax (round trip)

385 дол. + tax (one way)

Київ

399 дол. + tax (round trip)

325 дол. + tax (one way)

Restrictions Apply

Рідним в краю помагати, чи по світу подорожувати - тільки з фірмою КАРПАТИ!

KARPATY

ГРОШОВІ ПЕРЕКАЗИ
протягом
2-7 днів

Доставляємо до рук
адресата в Україну,
країни СНД та Східної
Європи американські
долари

**ПЕРЕСИЛКА
ПАЧОК**

**НАЙКРАЩІ ЦІНИ
НА КВИТКИ**

**НА ВСІ АВІАЛІНІЇ
СВІТУ!**

**Запрошення до
Канади та США**

Візи
до України,
Польщі
та Росії

**Медичне
забезпечення
для відвідувачів
у Канаді**

**ВІДПОЧИНОК
на
відомих курортах**

**Доставка
тракторів,
автомобілів,
побутової техніки
та електроніки**

**ДОСТАВА
ХАРЧОВИХ ПАЧОК
З КАТАЛОГУ**

На всі замовлення Ви отримаєте
поквітовання від Ваших близьких

Телефонуйте до нас,
щоб оформити замовлення
та за детальнішою інформацією

121 Runnymede Road,
Toronto, Ontario,
Canada M6S 2Y4

Tel. (416) 761-9105

1-800-265-7189

Fax (416) 761-1662

E-mail: nsemczys@aol.com
www.karpaty.on.ca